

UČENJE DRUŽINSKE MEDICINE S POMOČJO FILMOV

Priročnik za učitelje

Zalika Klemenc-Ketiš

KOLOFON

Učenje družinske medicine s pomočjo filmov
Priročnik za učitelje

Avtorica:
Zalika Klemenc-Ketiš

Recenzenta:
Prof. dr. Janko Kersnik, dr. med.
Prof. dr. Igor Švab, dr. med.

Jezikovni pregled: Mojca A. Juras, prof. slov. jezika
Tehnično urejanje in oblikovanje: Zalika Klemenc-Ketiš
Oblikovanje ovitka: Tiskarna Radovljica
Izdalo: Združenje zdravnikov družinske medicine SZD
Založil: Zavod za razvoj družinske medicine
Tisk: Tiskarna Radovljica

Naklada: 100 izvodov

Copyright © Združenje zdravnikov družinske medicine – SZD 2014
Uporaba objavljenega gradiva dovoljena ob navedbi vira in
poprejšnjem soglasju izdajatelja ali založnika.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

378.147:614.2:316.356.2(035)

KLEMENC-Ketiš, Zalika
Učenje družinske medicine s pomočjo filmov : priročnik za učitelje
/ Zalika Klemenc-Ketiš. - Ljubljana : Zavod za razvoj družinske
medicine, 2014

ISBN 978-961-6810-32-6

276185856

Kazalo vsebine

ZAHVALA	5
IGRANI FILMI V MEDICINSKEM POUKU.....	7
UČENJE DRUŽINSKE MEDICINE S POMOČJO FILMOV	9
PREDGOVOR	11
UVOD	13
CILJI IN METODE	15
OCENJEVANJE	17
RAZISKOVANJE.....	19
V OSEBO USMERJENA ZDRAVSTVENA OSKRBA.....	21
USMERJENOST V SKUPNOST	36
ZMOŽNOST REŠEVANJA SPECIFIČNIH PROBLEMOV	45
CELOSTNI PRISTOP	59
VODENJE PRIMARNE ZDRAVSTVENE OSKRBE	70
CELOVITO OBLIKOVANJE MODELOV	89
PRIPOROČENA LITERATURA	95
PRILOGA 1: SEZNAM FILMOV	98
PRILOGA 2: SEZNAM KOMPETENC V LUČI FILMOV	119
PRILOGA 3: VPRAŠALNIK O STALIŠČIH DO PROFESIONALIZMA	122
PRILOGA 4: VPRAŠALNIK O SAMOOCENJEVANJU KOMPETENC IZBOLJŠEVANJA KAKOVOSTI	124
STVARNO KAZALO.....	131

ZAHVALA

Za spodbudo, nasvete in pregled besedila se zahvaljujem prof. dr. Janku Kersniku. Za zalaganje s filmi in pregled besedila se zahvaljujem prof. dr. Igorju Švabu. Za pomoč pri razvoju in validaciji vprašalnika o stališčih študentov medicine se zahvaljujem Heleni Vrečko, študentki medicine. Za jezikovni pregled besedila se zahvaljujem Mojci A. Juras, prof. slov. jezika.

IGRANI FILMI V MEDICINSKEM POUKU

Poleg obširnega kliničnega znanja in veščin sporazumevanja so za bodočega zdravnika pomembna tudi stališča in odnos do bolnikov. Tega smo se z zgledovanjem navadno naučili od svojih učiteljev in starejših kolegov, ki smo jih opazovali pri njihovih stikih z bolnikih. Razen teoretičnega znanja o etiki in medicinske deontologiji večjega poudarka na oblikovanju osebnosti v študijskih programih bodočega zdravnika doslej ni bilo zaslediti. Sodobna spoznanja bolnikovo aktivno vlogo vedno bolj postavljajo v ospredje sporazumevanja med zdravnikom in bolnikom. Zaradi skoraj neomejenega dostopa do informacij so bolniki bolj osveščeni in tudi seznanjeni o boleznih in možnostih zdravljenja. V vrtincu razpoložljivih informacij in napredka medicine tradicionalni vzorci odnosov med zdravnikom in bolnikom morda niso več povsem zadovoljivi, zato se ne moremo več zanašati na učenje teh veščin in odnosa zgolj z opazovanjem starejših kolegov. Teoretične podlage družinske medicine poleg ostalega od zdravnika zahtevajo tudi celostni pristop in v bolnika usmerjeno obravnavo, zato je prav znotraj tega predmeta smiselno posredovati teoretične podlage za sistematični pregled in dopolnitev profesionalnih stališč študentom. To na mariborski fakulteti poteka v okviru dveh rednih in enega izbirnega predmeta.

Ne samo bolniki za svoje informiranje, tudi študenti so privzeli sodobne informacijske tehnologije za pridobivanje informacij za svoje. Temu se mora prilagajati tudi poučevanje, kar pa se kaže z interaktivnimi predavanji, seminarji, delom v malih skupinah, individualnim študijem in uporabo računalniške podpore za izmenjavo informacij. Zaradi etičnih, pa tudi povsem praktičnih zadržkov relativno kratkega časa neposrednega stika študentov z bolniki, ki so pretežno usmerjeni v klinično obravnavo, bi se lahko pripetilo, da študenti ne bi bili dovolj dolgo in dovolj jasno izpostavljeni odnosom med zdravnikom-učiteljem in bolniki ter tako ne bi uspeli pridobiti ustreznega vpogleda v ta pomembni del profesionalizma. Zaradi tega izbirni predmet družinske medicine ponuja oblikovanje veščin in stališč s pomočjo umetnosti – filmov. V številnih filmih so prikazani najrazličnejši prizori, ki sicer na virtualni način predstavljajo bolnike, bolezni, dogodke interakcije v zdravstvu ali v povezavi z njim, kot so sporočanje slabe novice,

paliativna oskrba, umirajoči bolniki, nasilje ipd. Pogosto gre za etične izzive, ki bi ji sicer študenti na vajah težko zasledili ali pa zaradi kočljivosti ne mogli biti prisotni. Po drugi strani pa sta v takšnih situacija učitelj in študent udeleženca interakcije, kar otežuje interpretacijo ali jo osredotoči na klinični vidik. Gledanje filma okvir dogajanja postavi v varno okolje umetniškega doživetja, razbremeni učitelja in študenta neposredne vpletenosti ter tako omogoči »objektivno« interpretacijo videnega. Pogovor o dogodku v filmu je zato veliko bolj sproščen, kot bi bilo o dogodku na kliničnih vajah. Poleg tega so filmi praviloma zasnovani tako, da izjemno močno delujejo na čustveno doživljanje, kar dodatno prispeva h krepitvi obstoječih stališ in k privzemanju novih veščin. Poleg teoretičnih izhodišč o pouku s filmi – cinemedukaciji – je na voljo tudi nekaj navodil o uporabi filma v študijske namene, vendar največkrat usmerjeno v eno ali drugo klinično ali psihiatrično področje, z namenom poglobljanja etičnih vrednot. Učitelji pri svojem delu pogrešajo generični priročnik, ki bi jih vodil pri izbiri izsekov filmov, ki najbolj uspešno ponujajo vsebine, ki bi jih želeli predstaviti učencem.

Pričujoče delo predstavlja izjemen prispevek prav na tem področju, saj na zgoščen način za zelene teme ponuja naslove filmov z dolžino odlomkov, kjer si lahko ogledamo scene, ki te teme ilustrirajo. Posamezniku omogoča, da si sam poišče odlomek in ob njem na nevsiljiv način podoživlja različne profesionalne izzive in si ustvarja svoje stališče. Vsem nam ti inserti lahko služijo za občasni repetitorij naših stališč. Učiteljem, ki bodo vodili vaje o profesionalizmu oz. etiki in ne nazadnje tudi o sporazumevanju, pa predstavlja nepogrešljivo orodje za njihovo delo.

Kranjska Gora, 30. 8. 2014

prof. dr. Janko Kersnik, dr. med.

UČENJE DRUŽINSKE MEDICINE S POMOČJO FILMOV

Učenje družinske medicine je zahtevno, saj so zahteve stroke opredeljene s celo vrsto zelo različnih kompetenc. Zaradi tega moramo posebej skrbno načrtovati programe dodiplomskega študija ali specializacije. Pri tem smo pogosto soočeni z izzivom, da tradicionalne metode poučevanja ne zadoščajo. Učitelji družinske medicine so se pogosto uveljavili kot inovatorji, ki so v programe študijev uvedli nove metode na področju izobraževanja.

Na področju izobraževanja v medicini se vedno znova pojavljajo nove metode. Ena izmed takšnih, ki se v zadnjem času vse bolj uveljavlja, je učenje s pomočjo filmov. Ta metoda ima tako kot vse vrste prednosti, vendar jo je potrebno znati ustrezno umestiti v program, da se te prednosti kar najbolje izkoristijo. Priročnikov, ki bi učiteljem družinske medicine pomagali, kako uporabiti to metodo v izobraževanju študentov in specializantov, je v svetu zelo malo.

Zaradi tega je poseben dosežek, da se že sedaj lahko seznanimo s priročnikom s tega področja v slovenskem jeziku. Priročnik, ki je zelo dobro utemeljen v teoriji družinske medicine, na praktičen način pomaga učiteljem, kako pri poučevanju družinske medicine uporabiti primere iz filmov.

Ker so kompetence zdravnika družinske medicine zelo široke, sem prepričan, da bo priročnik dobrodošla pomoč tudi drugim učiteljem medicine, ki se ukvarjajo s poučevanjem kompetenc, kot so sporazumevanje z bolnikom, organizacija zdravstvenega varstva, profesionalizem, etika in podobnimi.

Zaradi svoje kakovosti in univerzalnosti priročnik kar kliče po prevodu v angleški jezik in upam, da se bomo v Sloveniji kmalu lahko pohvalili z mednarodno uporabnim priročnikom s tega področja.

Ljubljana, 4. 9. 2014

Prof. dr. Igor Švab, dr. med.

PREDGOVOR

Že od nekdanj rada gledam filme. Zame predstavljajo možnost, da sprostim svojo domišljijo, za dve uri izklopim zunanji svet in raziskujem svoja najgloblja, včasih tudi nezavedno prisotna čustva. Postavljam na preizkušnjo svoja že izoblikovana stališča in vrednote. In predvsem poskušam razumeti drugačnost in edinstvenost vsakega posameznika. Na tej točki se namreč stikata moja dva svetova: zasebni in profesionalni. Kot zdravnica moram namreč nenehno gojiti prave vrednote in stališča ter jih vedno znova oblikovati v duhu časa. In prav filmi so odlično ogledalo časa.

Ko sem vstopila v akademski svet poučevanja, sem se velikokrat znašla v zagati, kako določeno snov predstaviti zanimivo. Kako stvari, ki se jih lahko naučimo le z izkušnjami, podati nekomu, ki le-teh še nima veliko. Kako utemeljiti pravilnost stališč in vrednot brez izpostavljanja študentov resničnim čustveno zahtevnim situacijam. Odgovor se mi je kot na dlani ponudil na mednarodnem tečaju za učitelje družinske medicine na Bledu, kjer sem se prvič srečala z možnostjo uporabe filmskih izsekov v poučevanju. S poglobitvijo v široke možnosti, ki jih ta metoda nudi, sem hitro spoznala, da bom lahko združila na videz nezdržljivi stvari, ki ju v življenju zelo rada počnem: gledam filme in sodelujem v izobraževanju bodočih zdravnikov. Ta priročnik je poskus takšne združitve.

Poučevanje v družinski medicini temelji na dokumentu, ki ga je izdala evropska akademija učiteljev v družinski medicini (EURACT) z naslovom »The EURACT Educational Agenda of General Practice/Family Medicine«. Tako tudi ta priročnik temelji na njem. Predstavlja poskus vključitve filmskih izsekov v poučevanje vsake izmed kompetenc družinske medicine. Glavna poglavja odgovarjajo šestim glavnim kompetencam družinske medicine, kot so opredeljene v dokumentu, ki ga je izdalo evropsko združenje zdravnikov družinske medicine (WONCA) in nosi naslov »The European Definition of General Practice/Family Medicine«. Vsaka kompetenca je razdeljena še na posamezne elemente. Vsak element posamezne kompetence obsega učne cilje, kot so definirani v že omenjenem EURACT-ovem dokumentu. Filmski izseki, ki sledijo, so urejeni v luči teh učnih ciljev. Pod njimi so navedena vprašanja oz. naloge za študente; le-ta so namenjena spodbujanju razprave s strani učitelja ali samostojnemu učenju študenta. Ob vsakem filmskem izseku so navedeni časovni segmenti izseka. Le-ti se lahko razlikujejo zaradi različnih virov filmov, ki so danes na voljo. Zato je k vsakemu izseku dodan kratek opis dogajanja v njem.

Ta priročnik je namenjen tako učiteljem kot tudi študentom/specializantom, ki bi se želeli poglobiti v posamezne kompetence družinske medicine ali si olajšati pot do razumevanja le-te. Namenjen je tudi specialistom družinske medicine, ki bi želeli osvežiti svoje znanje oz. preveriti svoja stališča/vrednote. Iskreno upam, da bo priročnik našel svoje mesto v poučevanju družinske medicine. Prva klapa je padla!

Avtorica

UVOD

Učenje s pomočjo filmov (angl. cinemeducation) je opredeljeno kot uporaba filmov ali filmskih izsekov za poučevanje o bio-psiho-socialno-duhovnih vidikih zdravstvene oskrbe¹. Ta oblika uporabe umetnosti v poučevanju medicine je že uveljavljena interaktivna metoda učenja s potrjeno učinkovitostjo^{2,3}. V zadnjem času je tako že našla svoje mesto v učnih načrtih mnogih medicinskih fakultet v Evropi in drugje po svetu⁴. Filmi v kontekstu učenja predstavljajo dodelane scenarije, s pomočjo katerih ustvarimo obliko nadzorovanega okolja, ki omogoča ponovljivo, osredotočeno in neodvisno učenje. Učenje s pomočjo filmov se po učinkovitosti poučevanja nekaterih segmentov medicine približa učenju v praksi oz. učenju ob bolniku, saj tudi filmi (kot resnični primeri bolnikov) pri študentih izzovejo pozitivna in/ali negativna čustva. Le-to pa je pomemben predpogoj za spreminjanje vedenjskih vzorcev študentov, kar je eden od osnovnih ciljev študija medicine. Čeprav ima učenje ob bolniku pred drugimi metodami poučevanja prednosti zaradi prisotnosti resničnih bolnikov in resničnih življenjskih situacij, je njegova slabost nenadzorovana situacija, v kateri lahko študent zaradi lastnih čustev ali nepravilne reakcije na dogajanje pridobi slabe izkušnje. In ravno to je prednost uporabe filmov v poučevanju: nadzorovano okolje namreč omogoča študentu neogrožajoče raziskovanje svojih lastnih vrednot, verovanj in odnosov, ne da bi ob tem imel občutek, da je njegova osebna integriteta ogrožena. Prav tako nam filmi in filmski izseki omogočajo ponovitve prikazovanja posamezne situacije, kar omogoča učitelju prikazovanje ene in iste situacije, dokler študent ne osvoji vseh učnih ciljev. Družinska medicina je akademska in znanstvena disciplina, s svojo lastno učno vsebino, raziskovanjem, dokazi in klinično dejavnostjo. Je osnovna klinična specialnost na primarni ravni zdravstvenega varstva. Družinska medicina je kompleksna medicinska specialnost, ki vključuje naslednje kompetence: 1) v osebo usmerjeno zdravstveno oskrbo, 2) usmerjenost v skupnost, 3) zmožnost reševanja specifičnih problemov, 4) celostni pristop, 5) vodenje primarne zdravstvene oskrbe in 6)

---

¹ Alexander M, et al. Cinemeducation: an innovative approach to teaching psychosocial medical care. *Fam Med* 1994;26:430-433.

² Pavlov A, et al. Teaching communication and professionalism using a popular medical drama. *Fam Med* 2010;42:25-27.

³ Winter RO, et al. Teaching professionalism artfully. *Fam Med* 2006;38:169-171.

⁴ Alexander M. A review of literature. V: Alexander M, Lenahan P, Pavlov A, ur. *Cinemeducation – a comprehensive guide to using film in medical education*. Oxford: Radcliffe Publishing; 2010. str. 3-7.

celovito oblikovanje modelov⁵. Ravno njena kompleksnost, ki v veliki in pomembni meri vključuje veščine sporazumevanja, empatijo, poznavanje družinskega okolja in dinamike ter razumevanje človeka kot bio-psiho-socio-duhovno entiteto nemalokrat povzroča težave pri poučevanju, saj je omenjena področja težko poučevati. In tukaj najde svoje mesto tudi poučevanje s pomočjo filmov. Filmi so namreč odlična metoda poučevanja skrbi za bolnika, veščin sporazumevanja in vodenja posveta, sporočanja slabe novice, etičnih vidikov, profesionalizma in družinske dinamike^{1,4,6}. S pomočjo filmov študenti dojamajo bolnika kot celoto⁷.

Učenje družinske medicine s pomočjo filmov je uporabno in koristno za študente. Dobro pokrije vse pomembne vidike družinske medicine; predvsem tiste, ki jo delajo tako drugačno od drugih medicinskih specialnosti. Dobro bi bilo, da postanejo filmi oz. filmski izseki stalnica v učnem načrtu družinske medicine na dodiplomskem in podiplomskem študiju.

---

⁵ Allen J, et al. The European definition of general practice/family medicine. Wonca Europe; 2011.

⁶ Klemenc-Ketis Z, et al. Using movies to teach professionalism to medical students. BMC Med Educ 2011;11:60.

⁷ Blasco PG, et al. Using movie clips to foster learners' reflection: improving education in the affective domain. Fam Med 2006;38:94-96.

CILJI IN METODE

Ogled filma je samostojna metoda učenja, ki pa se običajno kombinira z drugimi metodami. Tako jo najpogosteje najdemo v kombinaciji z razpravo. Pri tem se kot iztočnica zanjo uporabi cel film ali (pogosteje) tisti filmski izsek, ki pokrije učne cilje, ki si jih je zastavil učitelj. Glavna vloga filmskega izseka v tem kontekstu je spodbujanje razprave. Učitelj lahko v ta namen uporablja razna, razpravo spodbujajoča vprašanja, kot so našteta.⁸

- Kaj ste videli?
- Kaj ste slišali?
- Kaj ste občutili?
- Kaj ste razmišljali?
- Kakšen vpliv bo imel ta filmski izsek na vaše bodoče delo z bolniki?

Cilji poučevanja na zgornji način so predvsem spodbujanje čustvenega odziva pri študentih, predstavitev različnih oblik posvetov in načinov sporazumevanja, prikaz dobro in slabo vodenih posvetov, spodbujanje razmišljanja o lastnih vrednotah, načelih in stališčih, prikaz različnih diagnostičnih problemov in možnosti obravnave bolnikov ter spodbujanje razmišljanja v kontekstu lastnega zasebnega in profesionalnega življenja študentov. Ob tem lahko učitelji uporabijo tudi metodo dvojnega prikaza filmskega izseka; prvi prikaz naj bo brez zvoka, drugi pa z zvokom. Na ta način pri študentih spodbujamo opazovanje nebesednega sporazumevanja in zavedanje neujemanja besedne in nebesedne govorice, ki ga pogosto srečamo pri obravnavi bolnikov.

Druga možnost kombinacije filma z drugimi metodami učenja je predavanje. Predavanje je učna metoda, katere največja pomanjkljivost je njegova pasivnost. Kljub temu pa se predavanje zaradi svoje praktičnosti podajanja osnovnih znanj velikemu številu študentov še vedno precej uporablja. Njegovo pasivnost lahko učinkovito popestrimo s ponazoritvijo vsebine s pomočjo filmskega izseka. Na ta način lahko teoretično vsebino predavanj ponazorimo s praktičnim prikazom in dosežemo večje zanimanje študentov, pa tudi njihovo lažje razumevanje in pomnjenje povedanega.

Film ali filmski izsek lahko vključimo tudi v delavnico. Običajno za delavnico izberemo eno temo, ki jo udeleženci z individualnimi nalogami ali nalogami v okviru dela v malih skupinah poskušajo

---

⁸ Alexander M. A review of literature. V: Alexander M, Lenahan P, Pavlov A, ur. Cinemeducation – a comprehensive guide to using film in medical education. Oxford: Radcliffe Publishing; 2010. str. 3-7.

osvetliti z več vidikov. Udeležencem delavnice lahko naročimo, da si film ogledajo že pred prihodom na delavnico, lahko pa jim določen filmski izsek pokažemo v začetnem delu delavnice.

Filmski izseki so zelo uporabni v kombinaciji z metodo opazovanja oz. refleksije. Običajno se pri tej metodi uporabi opazovanje realnega posveta zdravnika z bolnikom ali opazovanje posnetka posveta zdravnika z bolnikom oz. posnetka zdravnika z igralcem, ki igra bolnika. Če imamo na voljo ustrezen filmski izsek, ga lahko uporabimo namesto zgoraj omenjenih metod.

Filmske izseke lahko uporabimo kot iztočnico za igranje vlog. Z njimi lahko študentom, ki bodo igrali bolnike, prikažemo lastnosti bolnika, ki ga bodo igrali. Na ta način bodo lažje odigrali vlogo, sama igra pa bo prej dosegla svoj namen. S pomočjo filmskega izseka lahko tudi prikažemo določeno situacijo oz. posvet v ambulanti in nato naročimo študentu, ki bo odigral zdravnika, naj posvet odigra, kot se mu zdi prav. Celotni filmi (redkeje tudi filmski izseki) pridejo v poštev pri seminarских nalogah. Študentom naročimo, naj si film ogledajo, nato pa napišejo nalogo, lahko po vnaprej pripravljeni predlogi. Na ta način zagotovimo, da študenti v filmu iščejo vse potrebne elemente, ki smo jih opredelili v učnih ciljih.

Filmi in filmski izseki pa so uporabni tudi pri treningu veščin; od kliničnih veščin do veščin sporazumevanja in vodenja posveta. Služijo nam lahko za prikaz pravilno ali nepravilno izvedene veščine. Na ta način študenti hitro osvojijo pravilen potek izvedbe veščine, kar lahko potem na vajah praktično vadijo.

OCENJEVANJE

Filmi oz. filmski izseki so primerni tudi za ocenjevanje pridobljenega znanja, veščin, stališč in kompetenc^{9,10}. Predvsem so uporabni v sprotnem (formativnem) ocenjevanju. Tako lahko z njihovo pomočjo sprti preverimo, katere cilje so študenti že dosegli in na katere moramo položiti več pozornosti oz. jim nameniti več časa.

Od metod ocenjevanja lahko filme uporabimo pri esejih. Študentom pokažemo filmski izsek, ki je namenjen ocenjevanju določenih ciljev, nato pa študenti s pomočjo pisne refleksije na točno določena vprašanja podajo oz. opišejo odgovore.

Filmski izseki so uporabni tudi pri ustnem ocenjevanju. Študent dobi nalogo, da si ogleda filmski izsek, nato pa ustno odgovarja na vnaprej pripravljena vprašanja. Podobno lahko v filmskem izseku študentu prikažemo določen diagnostičen problem, le-ta pa ga poskuša rešiti. Študentu lahko tudi prikažemo napačno voden posvet, ki je prikazan v filmskem izseku in ki ga študent mora analizirati.

Filme oz. filmske izseke lahko uporabimo tudi pri metodi ocenjevanja z opazovanjem. S pomočjo filmskega izseka prikažemo določeno situacijo oz. posvet v ambulanti in nato naročimo študentu, ki bo odigral zdravnika, naj posvet odigra na pravilen način. Posvet posnamemo in ga, lahko skupaj s študentom, ocenimo.

Za ocenjevanje pridobljenega znanja, stališč in kompetenc je priporočljivo uporabiti vprašalnike, ki omenjene elemente ocenijo objektivno. Primer takšnega vprašalnika je vprašalnik za merjenje stališč študentov medicine do profesionalizma (Priloga 3). Vprašalnik je bil razvit s pomočjo kvalitativne metodologije fokusnih skupin in Delphi metode. V prvem koraku smo izvedli dve fokusni skupini. V prvi skupini je bilo pet 19-letnih študentov prvega letnika MF Maribor (tri študentke in dva študenta), v drugi pa sedem 23-letnih študentov šestega letnika MF Maribor (pet študentk in dva študenta). Pogovor v fokusnih skupinah je potekal na osnovi vnaprej pripravljenih vprašanj.

1. Kaj si predstavljate pod izrazom medicinski profesionalizem?
2. Katere elemente po vašem mnenju vsebuje medicinski profesionalizem?
3. Kako se po vašem mnenju kaže profesionalizem?

---

⁹ Graf H, et al. Development, implentation, and evaluation of a movie-based cirrucilum to teach psychopathology. *Teach Learn Med* 2014;26:86-9.

¹⁰ Kihnigk O, et al. Cinemeducation in psychiatry: a seminar in undergraduate medical education combining a movie, lecture, and patient interview. *Acad Psychiatry* 2012;36:205-10.

4. Ali je po vašem mnenju profesionalizem del poklica zdravnika in zakaj?
5. V kakšni meri je po vašem mnenju pomembno, da zdravnik goji elemente profesionalizma in zakaj?
6. Kakšna je po vašem mnenju povezava med profesionalizmom in strokovnostjo?

Intervjuje smo posneli in pretipkali. Prepise sta neodvisno analizirala dva raziskovalca. Deli prepisov, ki so bili določeni kot pomembni, so bili označeni in prevedeni v kode. Le-te so služile za razvoj omenjenega vprašalnika. V prvi različici vprašalnika je bilo tako 56 trditev. Nato smo izvedli raziskavo po Delphi metodologiji v treh krogih. Vključili smo 20 strokovnjakov s področja družinske medicine v Sloveniji. Na osnovi analize rezultatov vseh treh krogov smo dobili končno različico vprašalnika, ki vsebuje 30 trditev (Priloga 3).

Vprašalnik smo validirali na vzorcu študentov MF Maribor. Vključili smo 95 študentk in 27 študentov od prvega letnika do absolventa. Povprečna starost je bila $22,1 \pm 2,1$ leta. Analiza je pokazala, da je vprašalnik zanesljivo orodje (Cronbach alfa je bil 0,891). Zaradi visoke vrednosti Cronbach alfa smo lahko izračunali skupno oceno. Pri tem smo uporabili Baker in Hearnshaw formulo $[(\sum \text{trditev } 1-30) * 100 / (5 * 30)] * 1,25 - 25$ ¹¹. Tako skupni seštevek vprašalnika znaša minimalno 0 točk in maksimalno 100 točk.

Pri ocenjevanju lahko uporabimo tudi vprašalnik za ocenjevanje kompetenc izboljševanja kakovosti (Priloga 4). Vprašalnik je bil razvit s pomočjo Delphi metodologije na vzorcu mednarodnih strokovnjakov družinske medicine¹² in validiran v slovenskem jeziku¹³.

Sprotno ocenjevanje s pomočjo filmov oz. filmskih izsekov je najbolj uspešno, če se izbrana metoda ocenjevanja uporabi na začetku določenega sklopa učnega procesa, večkrat vmes in na koncu. Tako lahko objektivno spremljamo pridobivanje znanja, veščin, stališč in kompetenc.

---

¹¹ Baker R. & Hearnshaw H. (1996) *A method for surveying patient satisfaction audit protocol PS1*. Eli Lilly National Clinical Audit Centre, Leicester.

¹² Czabanowska K, et al. Development of a Competency Framework for Quality Improvement in Family Medicine: a Qualitative Study. *J Contin Educ Health Prof* 2012;32:174-80.

¹³ Klemenc-Ketis Z, et al. Self-assessment questionnaire for family doctors' assessment of quality improvement competencies: a cross-cultural adaptation in Slovenia. *Zdrav Var* 2014;53:34-41.

RAZISKOVANJE

V zadnjih 20 letih, ko si je učenje s pomočjo filmov utrlo pot v učne načrte dodiplomskega in podiplomskega študija medicinskih ved, je vzporedno s tem teklo tudi raziskovanje tega področja. Tako je bila uporabnost te metode že večkrat potrjena tudi z znanstvenim pristopom; pri različnih specialnostih medicine in na različnih področjih medicine^{14,15,16,17,18,19}.

V študijskem letu 2010/2011 je bila na mariborski medicinski fakulteti pri izbirnem predmetu družinska medicina izvedena raziskava²⁰ o uporabi filmov pri poučevanju profesionalizma. Sodelovalo je 11 študentov 4. letnika, ki so sodelovali pri izbirnem predmetu, ki je trajal štiri mesece. Raziskava je bila kvalitativna in je temeljila na ogledu in analizi filma *Wit (2001, Mike Nichols)*. Analizirali smo študentske pisne seminarske naloge in njihove ustne predstavitve. Analiza je temeljila na principu utemeljene teorije, temelječe na metodi odprtega kodiranja. Raziskava je pokazala, da so študenti v filmu *Wit (2001, Mike Nichols)* prepoznali naslednje dimenzije: sporazumevanje, empatijo, zdravnikove osebne interese in paliativno zdravljenje oz. nego. Film je pri študentih sprožil razmišljanje o njihovem lastnem odnosu do življenja, umiranja in smrti. Raziskovalci so ugotovili, da kontrolirano okolje filmov študente uspešno opolnomoči za raziskovanje svojih stališč, verovanj in vrednot v smislu profesionalizma, a pri tem študenti nimajo občutka, da bi bila ogrožena njihova osebna integriteta.

V študijskem letu 2012/2013 je na mariborski medicinski fakulteti potekala raziskava o stališčih študentov dodiplomskega študija do medicinskega profesionalizma. V njenem sklopu je bil razvit vprašalnik za merjenje stališč študentov medicine do profesionalizma (Priloga 3). Omenjeni vprašalnik je uporaben tudi pri raziskovanju vpliva učenja s pomočjo filmov na učenje profesionalizma.

---

¹⁴ Lumlertgul N, et al. Cinemeducation: A pilot student project using movies to help students learn medical professionalism. *Med Teach* 2009;31:e327-32.

¹⁵ Ber R, et al. Teaching professionalism with the aid of trigger films. *Med Teach* 2002;24:528-31.

¹⁶ Ber R, et al. Twenty years of experience using trigger films as a teaching tool. *Acad Med* 2001;76:656-8.

¹⁷ DiBartolo MC, et al. Cinemeducation: teaching end-of-life issues using feature films. *J Gerontol Nurs* 2009;35:30-6.

¹⁸ Alexander M, et al. Cinemeducation: an innovative approach to teaching psychosocial medical care. *Fam Med* 1994;26:430-3.

¹⁹ Blasco PG, et al. Teaching through movies in a multicultural scenario: overcoming cultural barriers through emotions and reflection. *Fam Med* 2010;42:22-4.

²⁰ Klemenc-Ketis Z, et al. Using movies to teach professionalism to medical students. *BMC Med Educ* 2011;11:60.

Raziskovanje učenja s pomočjo filmov je še precej mlado področje, ki nudi veliko možnosti. Predvsem so potrebne perspektivne randomizirane raziskave, ki bi metodo filmov umestile ob bok drugim metodam poučevanja in ocenjevanja in s tem prepoznale vse možnosti, ki jih nudi takšna metoda.

V OSEBO USMERJENA ZDRAVSTVENA OSKRBA

V osebo usmerjena zdravstvena oskrba obsega odnos med zdravnikom in bolnikom, osredotočenost na bolnika in kontekst, promoviranje v osebo usmerjene zdravstvene oskrbe in dolgotrajno oskrbo bolnika²¹. Vključuje zmožnost izvajanja v osebo usmerjenega pristopa pri obravnavi bolnikov in njihovih težav v okviru bolnikovih okoliščin, oblikovanja in uporabe posveta za doseganje učinkovitega odnosa med zdravnikom in bolnikom, ob spoštovanju bolnikove avtonomije, sporazumevanja, postavljanja prednostnih nalog in partnerskega delovanja in zagotavljanja dolgotrajne in stalne oskrbe, določene z bolnikovimi potrebami²².

Izvajanje v osebo usmerjenega pristopa pri obravnavi bolnikov in njihovih težav v okviru bolnikovih okoliščin

Prvi cilj poučevanja v osebo usmerjene zdravstvene oskrbe obsega:²³

1. osnovno znanje o razumevanju bolnika kot osebe, njegove osebnostne rasti in življenjskih ciljev ter pričakovanj,
2. razvoj referenčnega okvira razumevanja in obvladovanja družinske dimenzije, skupnosti in socialne ter kulturne dimenzije glede bolnikovih stališč, vrednot in pričanj,
3. obvladovanje koncepta bolnikove bolezni v biološkem, sociološkem in kulturnem smislu.

What's Eating Gilbert Grape? (1993, Lasse Hallström)

0:01:30-0:06:13: Gilbert predstavi svojo družino.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- razvoj referenčnega okvira razumevanja in obvladovanja družinske dimenzije, skupnosti in socialne ter kulturne dimenzije glede bolnikovih stališč, vrednot in pričanj.

Vprašanja/naloge za študente.

- Narišite družinsko drevo družine Grape.
- Narišite družinske kroge članov družine Grape.

---

²¹ Allen J, et al. The European definition of general practice/family medicine. Wonca Europe; 2011.

²² Heyrman J, ur. EURACT Educational Agenda. Leuven: European Academy of Teachers in General Practice EURACT; 2005.

²³ Heyrman J, ur. EURACT Educational Agenda. Leuven: European Academy of Teachers in General Practice EURACT; 2005.

- V kateri fazi družinskega ciklusa se nahaja družina Grape? V kateri fazi bi se morala nahajati?
- Kakšne vloge igrajo posamezni člani družine Grape?
- Kako simptomi Gilbertove mame vplivajo na ostale družinske člane?
- Zakaj je pomembno, da poznamo družine naših bolnikov?
- Kako nam poznavanje družine pomaga pri obravnavi bolnika?

Gözetleme kulesi (2012, Pelin Esmer)

0:46:00-0:50:33: Filmski izsek prikazuje žensko, ki prikriva lastno nosečnost, rodi v kleti in otroka odvrže v gozdu.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- obvladovanje koncepta bolnikove bolezni v biološkem, sociološkem in kulturnem smislu.

Vprašanja/naloge za študente.

- Zakaj je ženska v filmu rodila na skrivaj in otroka zavrgla?
- Naštete še primere, ko lahko kulturno ozadje in družbene vrednote vplivajo na zdravstveno oskrbo.

The Last King of Scotland (2006, Kevin McDonald)

0:45:07-0:47:28: Predsednikov sin ima epileptični napad. Dr. Garrigan mu nudi nujno medicinsko pomoč.

Učni cilji, ki jih izsek pokrije:

- razvoj referenčnega okvira razumevanja in obvladovanja družinske dimenzije, skupnosti in socialne ter kulturne dimenzije glede bolnikovih stališč, vrednot in prepričanj,
- obvladovanje koncepta bolnikove bolezni v biološkem, sociološkem in kulturnem smislu.

Vprašanja/naloge za študente.

- Razpravljajte o ukrepanju zdravnika v filmskem izseku. Kaj je bilo dobro in kaj ne ter zakaj?
- Kaj je v kulturnem smislu vplivalo na obravnavo bolnika v tem primeru? Naštete še dodatne primere, ko bolnikovo kulturno ozadje vpliva na zdravstveno oskrbo.

4 luni, 3 saptamâni si 2 zile (2007, Cristian Mungiu)

0:31:52-0:37:26: Gabriela in Otilia se sestaneta z medicinskim tehnikom v hotelski sobi, kjer bo le-ta opravil splav.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- razvoj referenčnega okvira razumevanja in obvladovanja družinske dimenzije, skupnosti in socialne ter kulturne dimenzije glede bolnikovih stališč, vrednot in prepričanj.

Vprašanja/naloge za študente.

- S katerimi etičnimi dilemami se soočimo v filmskem izseku?
- Naštejte primere, ko bolniki zaradi svojih verskih prepričanj, prepričanj okolice ali prepričanj svojcev ne sprejmejo predlaganega zdravljenja.
- Kako lahko zakonske omejitve zdravljenja škodijo bolnikom?
- Kako boste v ambulanti pristopili k bolniku, ki zaradi svojih prepričanj ali prepričanj drugih ne bo sprejel predlaganega načina zdravljenja?

50/50 (2011, Jonathan Levine)

a) 0:13:50-0:17:08: Adam pove svoji mami in dementnemu očetu, da ima raka.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- razvoj referenčnega okvira razumevanja in obvladovanja družinske dimenzije, skupnosti in socialne ter kulturne dimenzije glede bolnikovih stališč, vrednot in prepričanj

Vprašanja/naloge za študente.

- Opišite reakcijo vsakega družinskega člana na novico o Adamovem raku.
- Kako bo odnos mame do Adamove bolezni vplival na soočanje Adama z boleznijo?
- Kaj ste se iz filmskega izseka naučili o vplivu bolezni družinskega člana na družino?

b) 0:22:08-0:23:20: Adam je na zabavi, kjer drugi udeleženci izvedo, da ima raka. Vsak po svoje se odzovejo na to novico, Adam pa želi samo nadaljevati s svojim življenjem.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- osnovno znanje o razumevanju bolnika kot osebe, njegove osebnostne rasti in življenjskih ciljev ter pričakovanj.

Vprašanja/naloge za študente.

- Opišite, kako se je Adam počutil v tem filmskem izseku.

- Kaj vam ta filmski izsek pove glede življenjskih ciljev in pričakovanj bolnikov?
- Kako boste življenjske cilje in pričakovanja bolnikov vključili v obravnavo bolnikov?

Intouchables (2011, Olivier Nakache & Eric Toledano)

- a) 0:34:24-0:36:13: Odvetnik pove Philippu, da je Driss že imel težave s policijo, da je iz predmestja, nima izkušenj negovalca in da mu ne gre zaupati.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- osnovno znanje o razumevanju bolnika kot osebe, njegove osebnostne rasti in življenjskih ciljev ter pričakovanj,
- razvoj referenčnega okvira razumevanja in obvladovanja družinske dimenzije, skupnosti in socialne ter kulturne dimenzije glede bolnikovih stališč, vrednot in prepričanj,
- obvladovanje koncepta bolnikove bolezni v biološkem, sociološkem in kulturnem smislu.

Vprašanja/naloge za študente.

- Kako Philippe dojema svojo bolezen?
- Kako drugi dojemajo Philippovo bolezen?
- Kako Driss dojema Philippovo bolezen?
- Kaj ste se iz izseka naučili glede načina, na katerega želijo biti kronični bolniki obravnavani?
- Kako lahko kulturna prepričanja ter prepričanja širše skupnosti vplivajo na dojetje zdravstvenih delavcev in bolnikov?

- b) 0:42:06-0:48:45: Driss odpelje Philippa po epizodi napada hudih bolečin na nočni sprehod po Parizu. Philippe mu pove precej stvari o svoji preteklosti, o svoji ženi in o svojih trenutnih željah ter potrebah.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- osnovno znanje o razumevanju bolnika kot osebe, njegove osebnostne rasti in življenjskih ciljev ter pričakovanj,
- obvladovanje koncepta bolnikove bolezni v biološkem, sociološkem in kulturnem smislu.

Vprašanja/naloge za študente.

- Kako Philippe dojema svojo bolezen?
- Kakšne želje in cilje ima Philippe v življenju?
- Opišite, kako lahko bolnikova prejšnje življenjske izkušnje vplivajo na njihovo dojetje bolezni in na njihove sedanje potrebe ter cilje.

- Kaj je za Philippa hujše – njegova invalidnost ali dejstvo, da nima več žene? Kako boste to spoznanje vključili v obravnavo kroničnih bolnikov?
- Kako se kronični bolniki glede svojih potreb in ciljev razlikujejo od zdravih ljudi?
- Kaj ste se iz izseka naučili glede ciljev bolnika in ciljev zdravnika pri vodenju obravnave?

Flawless (1999, Joel Schumacher)

0:16:28-0:19:07: Walter pride iz bolnice po tem, ko je doživel možgansko kap. Doma se sooča z omejitvami zaradi svoje bolezni.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- obvladovanje koncepta bolnikove bolezni v biološkem, sociološkem in kulturnem smislu.

Vprašanja/naloga za študente.

- Kako kronična bolezen vpliva na bolnikovo vsakdanje življenje?
- Kaj pomeni celostna obravnavo bolnika?
- Kako boste videno v filmskem izseku vključili v obravnavo svojih bolnikov?

Halt auf freier Strecke (2011, Andreas Dresen)

a) 0:11:08-0:13:00: Frank se snema na mobilni telefon, kako sporoča slabo novico svoji družini.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- razvoj referenčnega okvira razumevanja in obvladovanja družinske dimenzije, skupnosti in socialne ter kulturne dimenzije glede bolnikovih stališč, vrednot in prepričanj,
- obvladovanje koncepta bolnikove bolezni v biološkem, sociološkem in kulturnem smislu.

Vprašanja/naloga za študente.

- S kakšnimi stiskami se soočajo bolniki po postavitvi resne diagnoze?
- Kako boste svojim bolnikom pomagali, da se soočijo s svojo diagnozo?

b) 0:59:34-1:00:47: Frank in žena se na pogrebem zavodu dogovarjata glede podrobnosti Frankovega pogreba.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- obvladovanje koncepta bolnikove bolezni v biološkem, sociološkem in kulturnem smislu.

Vprašanja/naloga za študente.

- S kakšnimi stiskami se soočajo bolniki po postavitvi resne diagnoze?

Breaking the Waves (1996, Lars von Trier)

1:16:03-1:19:02: Jana odpeljejo v bolnišnico zaradi poslabšanja stanja. Pred tem sta se z ženo Bess skregala, saj je Jan od nje zahteval, da si najde ljubimca. Bess ga obišče v bolnišnici, kjer Jan ponovno izrazi isto željo.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- osnovno znanje o razumevanju bolnika kot osebe, njegove osebnostne rasti in življenjskih ciljev ter pričakovanj,
- razvoj referenčnega okvira razumevanja in obvladovanja družinske dimenzije, skupnosti in socialne ter kulturne dimenzije glede bolnikovih stališč, vrednot in prepričanj,
- obvladovanje koncepta bolnikove bolezni v biološkem, sociološkem in kulturnem smislu.

Vprašanja/naloge za študente.

- Ali se vam zdi Janova želja razumna?
- S kakšnimi stiskami in dvomi se soočajo kronični bolniki?
- Kako kulturno okolje in vrednote skupnosti vplivajo na doživljanje bolezni s strani bolnika in njegovih svojcev?
- Kako bi se odzvali na bolnikove želje in potrebe, ki jih vi ne odobravate?

The Doctor (1991, Randa Haines)

1:04:05-1:06:33: June pove Jacku u svojih neuresničenih željah.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- osnovno znanje o razumevanju bolnika kot osebe, njegove osebnostne rasti in življenjskih ciljev ter pričakovanj.

Vprašanja/naloge za študente.

- Kako bolezen vpliva na bolnikovo življenje?
- Kako bolnikove želje in cilje vključiti v medicinsko obravnavo?
- Kakšen je vaš odnos do prilagajanja obravnave bolnika njegovim ciljem in željam?

Oblikovanje in uporabe posveta za doseganje učinkovitega odnosa med zdravnikom in bolnikom, ob spoštovanju bolnikove avtonomije

Drugi cilj poučevanja v osebo usmerjene zdravstvene oskrbe obsega:²⁴

1. zmožnost uporabe v bolnika usmerjenega modela posveta, ki se začne z raziskovanjem bolnikovih okoliščin (idej, skrbi in pričakovanj) v sozvočju zdravnikovih okoliščin, iskanje skupnih točk in pogajanje za skupen načrt zdravstvene oskrbe,
2. zmožnost sporočanja izsledkov obravnave na bolniku prilagojen in razumljiv način, ki vključuje informiranje bolnika o konceptih in iskanje skupnih temeljev nadaljnega odločanja,
3. odnos do odločanja ob upoštevanju bolnikove avtonomije,
4. zavedanje o subjektivnosti odnosa med zdravnikom in bolnikom, tako z bolnikovega (čustva, vrednote, želje) kot tudi z zdravnikovega (vrednote, odnosi, čustva) zornega kota.

Wit (2001, Mike Nichols)

- a) 0:00:33-0:04:05: Dr. Kelekian sporoči Vivian diagnozo raka na jajčniku. Predlaga ji zdravljenje.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- uporabe v bolnika usmerjenega modela posveta,
- sporočanje izsledkov obravnave na bolniku prilagojen način in iskanje skupnih rešitev,
- upoštevanje bolnikove avtonomije,
- zavedanje o bolnikovih in zdravnikovih čustvih, vrednotah ter željah.

Vprašanja/naloge za študente.

- Kako ste se ob gledanju filmskega izseka počutili?
- Opišite način, na katerega je potekal posvet.
- Kaj je bilo v sporazumevanju med posvetom dobro in kaj slabo?
- Opišite nebesedno sporočanje zdravnika in bolnice.
- Naštejte iztočnice, ki jih je dala bolnica.
- Kako se je v tem posvetu počutil zdravnik in kako bolnica?
- Kako bi v tem primeru upoštevali avtonomijo bolnice?
- Kako bi izboljšali sporazumevanje v tem primeru?
- Kaj je slaba novica?
- Kakšne modele sporočanja slabe novice poznate?

---

²⁴ Heyrman J, ur. EURACT Educational Agenda. Leuven: European Academy of Teachers in General Practice EURACT; 2005.

- Zakaj je pomembno, da slabo novico sporočimo na primeren način?
- Kakšne taktike spodbujanja bolnikov poznate?

b) 0:13:35-0:21:58: Ta izsek filma prikazuje posvet med Jasonom in Vivian, med katerim Jason vzame anamnezo in izvede klinični pregled.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- uporabe v bolnika usmerjenega modela posveta,
- sporočanje izsledkov obravnave na bolniku prilagojen način in iskanje skupnih rešitev,
- upoštevanje bolnikove avtonomije,
- zavedanje o bolnikovih in zdravnikovih čustvih, vrednotah ter željah.

Vprašanja/naloge za študente.

- Kako ste se ob gledanju filmskega izseka počutili?
- Opišite način, na katerega je potekal posvet.
- Kaj je bilo v sporazumevanju med posvetom dobro in kaj slabo?
- Na kakšen način je Jason izrazil svoja minula čustva do Vivian kot profesorice na fakulteti?
- Opišite načelo spoštovanja v medicini.

c) 0:57:31-1:06:05: Vivian leži v bolnišnici po mnogih kemoterapijah, ki pa niso ustavile poteka bolezni. Ne more spati in se počuti prestrašeno. Medicinska sestra Suzy ji potrdi brezizhodnost situacije in skupaj sprejmeta odločitev o ravnanju zdravnikov v primeru zastoja srca in dihanja.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- uporabe v bolnika usmerjenega modela posveta,
- upoštevanje bolnikove avtonomije,
- zavedanje o bolnikovih in zdravnikovih čustvih, vrednotah ter željah.

Vprašanja/naloge za študente.

- Kako ste se ob gledanju filmskega izseka počutili?
- Opišite način, na katerega je potekal posvet.
- Kaj je bilo v sporazumevanju med posvetom dobro in kaj slabo?
- Opišite nebesedno sporočanje medicinske sestre in bolnice.
- Na kakšen način je medicinska sestra bolnico spodbudila, da je povedala svoje želje, čustva, strahove?
- Zakaj je pomembno, da bolniku zagotovimo, da mu bomo stali ob strani, tudi če njegova bolezen ni ozdravljiva?

Steel Magnolias (1989, Herbert Ross)

0:50:46-0:56:57: Shelby pove mami, da je noseča. Skozi pogovor Shelby in mama izmenjata stališča za in proti smiselnosti nosečnosti glede na Shelby-jino sladkorno bolezen. Mama ne more sprejeti Shelby-jinih argumentov in je ne podpre.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- upoštevanje bolnikove avtonomije,
- zavedanje o bolnikovih in zdravnikovih čustvih, vrednotah ter željah.

Vprašanja/naloge za študente.

- Opišite stališča in vrednote matere ter hčerke.
- Kako lahko stališča zdravnika vplivajo na obravnavo bolnika?
- Kako bi vi vodili posvet s tako bolnico in kaj bi ji svetovali?
- Ali v tem primeru obstaja prava oz. napačna rešitev in zakaj?
- Kako bi se odzvali, če se bolnik ne bi strinjal s predlaganim načinom zdravljenja?
- Opišite načelo avtonomije v medicini.

As Good as It Gets (1997, James L. Brooks)

0:56:12-0:58:45: Melvin pripelje Simonovega psa s sprehoda. Melvin se obnaša ponižujoče do Simona, kar pripelje do prepira.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- zavedanje o bolnikovih in zdravnikovih čustvih, vrednotah ter željah.

Vprašanja/naloge za študente.

- Na kakšen način Melvin besedno in nebesedno izraža zaničevanje do Simonove spolne usmeritve?
- Kakšno je vaše stališče do ljudi, ki so drugačni od vas oz. se njihova dejanja ne skladajo z vašimi načeli?
- Kako bi se odzvali na bolnika, ki ima drugačna stališča in način življenja od vas?
- Opišite načelo pravičnosti v medicini.

The Doctor (1991, Randa Haines)

0:20:15-0:23:58: Dr. McKee gre na ORL pregled zaradi nekajtedenske hripavosti in suhega kašlja. Odkrijejo mu tumor na glasilkah.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- zmožnost uporabe v bolnika usmerjenega modela posveta,
- zmožnost sporočanja izsledkov obravnave na bolniku prilagojen in razumljiv način,
- odnos do odločanja ob upoštevanju bolnikove avtonomije.

Vprašanja/naloge za študente.

- Opišite način sporazumevanja med zdravnico in bolnikom (ki je tudi zdravnik).
- Na kakšne težave naletimo, ko zdravimo kolega zdravnika, in kako se z njimi spoprimemo?

Zmožnost sporazumevanja, postavljanja prednostnih nalog in partnerskega delovanja

Tretji cilj poučevanja v osebo usmerjene zdravstvene oskrbe obsega:²⁵

1. veščine in stališča, potrebne za vzpostavitev partnerskega odnosa z bolnikom,
2. veščine in stališča, potrebne za vzdrževanje ravnovesja med profesionalnostjo in zasebnostjo odnosa z bolnikom.

The King's Speech (2010, Tom Hooper)

0:19:23-0:28:52: Princ Albert pride k Lionelu, ki je avstralski govorni terapevt. Princ ima namreč težavo z jecljanjem. Filmski izsek prikazuje njun prvi posvet.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- veščine in stališča, potrebne za vzpostavitev partnerskega odnosa z bolnikom,
- veščine in stališča, potrebne za vzdrževanje ravnovesja med profesionalnostjo in zasebnostjo odnosa z bolnikom.

Vprašanja/naloge za študente.

- Opišite posvet. Kaj je bilo dobro, kaj slabo in zakaj?
- Naštejte vrste sporazumevanja v medicini. Pri vsakem opišite prednosti in slabosti.
- Opišite veščine vzdrževanja partnerskega odnosa z bolnikom.

---

²⁵ Heyrman J, ur. EURACT Educational Agenda. Leuven: European Academy of Teachers in General Practice EURACT; 2005.

One Flew Over the Cuckoo's Nest (1975, Miloš Forman)

0:39:49-0:47:26: Izsek prikazuje rutinsko vsakodnevno skupinsko terapijo, kjer bolniki pod vodstvom medicinske sestre Ratched razpravljajo o svojih težavah. Medicinska sestra Ratched skupino vodi po biomedicinskem modelu sporazumevanja.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- večšine in stališča, potrebne za vzpostavitev partnerskega odnosa z bolnikom.

Vprašanja/naloge za študente.

- Opišite vodenje skupine s strani sestre Ratched. Kakšne so prednosti in slabosti takšnega sporazumevanja z bolniki?
- Naštejte vrste sporazumevanja v medicini. Pri vsakem opišite prednosti in slabosti.
- Opišite večšine vzdrževanja partnerskega odnosa z bolnikom.

50/50 (2011, Jonathan Levine)

a) 0:08:06-0:10:16: V pogovoru z zdravnikom Adam izve za diagnozo raka.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- večšine in stališča, potrebne za vzpostavitev partnerskega odnosa z bolnikom.

Vprašanja/naloge za študente.

- Kaj pomeni partnerski odnos z bolnikom?
- Opišite vzpostavljanje partnerskega odnosa v tem izseku filma (vključite tudi nebesedni del sporazumevanja).
- Na kakšen način vzpostavimo z bolnikom partnerski odnos?
- Kako si lahko z nebesednim sporazumevanjem pomagamo k vzpostavitvi partnerskega odnosa z bolnikom?

b) 0:51:10-0:56:37: Adam po končani kemoterapiji čaka na avtobus. Katherine, njegova psihoterapevtka, mu ponudi prevoz domov, kar Adam sprejme. Med vožnjo proti začneta razvijati odnos, ki mestoma prestopi meje profesionalnega odnosa.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- večšine in stališča, potrebne za vzpostavitev partnerskega odnosa z bolnikom,
- večšine in stališča, potrebne za vzdrževanje ravnovesja med profesionalnostjo in zasebnostjo odnosa z bolnikom.

Vprašanja/naloge za študente.

- Opišite odnos med Adamom in Katherine.

- Opišite, v katerih trenutkih filmskega izseka je bil odnos med Adamom in Katherine profesionalen.
- Opišite, na kateri točki filmskega izseka je odnos med Adamom in Katherine prestopil profesionalno mejo.
- Kaj naj stori zdravnik, če se mu zgodi, da želi z bolnikom vzpostaviti ljubezenski/intimni odnos?
- Na kakšne načine lahko zdravnik ohranja profesionalni odnos do bolnika?

What about Bob? (1991, Frank Oz)

a) 0:07:18-0:08:15: To je prvi posvet med Bobom in dr. Marvinom. Bob se zanima za zdravnikovo družino.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- veščine in stališča, potrebne za vzpostavitev partnerskega odnosa z bolnikom,
- veščine in stališča, potrebne za vzdrževanje ravnovesja med profesionalnostjo in zasebnostjo odnosa z bolnikom.

Vprašanja/naloge za študente.

- Na kakšne načine lahko z bolnikom začnemo vzpostavljati partnerski odnos?
- Ali je pogovor z bolnikom o zdravnikovi družini (oz. o njegovem zasebnem življenju) primeren in zakaj?
- Kakšne so pasti vključevanja zasebnega življenja zdravnika v odnos z bolnikom?

b) 0:15:43-0:18:57: Bob poskuša na različne načine govoriti z dr. Marvinom, ki je na dopustu.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- veščine in stališča, potrebne za vzdrževanje ravnovesja med profesionalnostjo in zasebnostjo odnosa z bolnikom.

Vprašanja/naloge za študente.

- Ali je bolnik prestopil mejo med profesionalnim in zasebnim življenjem bolnika in zakaj?
- Kakšno je vaše mnenje glede meje med profesionalnim in zasebnim življenjem zdravnika?
- Kaj lahko naredimo, da bolniki ne bodo vstopali v naše zasebno življenje čez mejo, ki si jo postavimo?
- Opišite, kako bi se vi odzvali v podobni situaciji.
- Kako lahko vstopanje bolnikov v zdravnikovo zasebno življenje vpliva na zdravnikovo družino in odnose?

Patch Adams (1998, Tom Shadyac)

1:22:38-1:25:31: Larry, psihiatrični bolnik, pokliče na kliniko, saj nujno potrebuje zdravniško pomoč na domu. Carin se odzove klicu, ko pa pride na njegov dom, jo Larry umori.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- veščine in stališča, potrebne za vzpostavitev partnerskega odnosa z bolnikom,
- veščine in stališča, potrebne za vzdrževanje ravnovesja med profesionalnostjo in zasebnostjo odnosa z bolnikom.

Vprašanja/naloge za študente.

- Razpravljajte o primernosti odločitve zdravnice, da gre na bolnikov dom.
- Kako se lahko izognemo takšnim situacijam?
- Kako bi v tej situaciji kot zdravniki primerno ukrepali?

Zagotavljanje dolgotrajne in stalne oskrbe, določene z bolnikovimi potrebami

Četrty cilj poučevanja v osebo usmerjene zdravstvene oskrbe obsega²⁶ razumevanje in obvladovanje treh vidikov stalnosti:

1. stalnost odnosa (odnos do vzdrževanja dolgotrajnega odnosa z bolnikom),
2. stalnost informacij (primerne informacije so na voljo vsak trenutek vsakega stika z bolnikom),
3. stalnost oskrbe (zdravstvena oskrba je na voljo vsak dan v letu, podnevi in ponoči).

Dr. T & the Women (2000, Robert Altman)

- a) 0:51:28-0:53:20: Dr. T. vodi posvet z bolnico, ki ima težave zaradi menopavze. Med posvetom ji večkrat zagotovi, da njene težave niso nevarne in ji ponudi, da ga lahko kadarkoli pokliče.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- stalnost odnosa,
- stalnost oskrbe.

Vprašanja/naloge za študente.

- Opišite posvet s to bolnico (dobre/slabe strani posveta).
- Kaj pomeni, da smo bolnikom vedno na voljo?

---

²⁶ Heyrman J, ur. EURACT Educational Agenda. Leuven: European Academy of Teachers in General Practice EURACT; 2005.

- Zakaj je pomembno, da damo bolnikom vedeti, da smo jim vedno na voljo?
- Bolnica v filmskem izseku ima težave, povezane z menopavzo. Zdravnik ji je zagotovil, da z njo ni nič narobe. Zakaj je to pomembno?

b) 0:36:52-0:38:24: Dr. T. pregleduje bolnico, ki prihaja na posvet vsake dva tedna zaradi zaskrbljenosti, da je z njo kaj narobe.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- stalnost odnosa,
- stalnost oskrbe.

Vprašanja/naloge za študente.

- Kakšne so negativne plati stalnosti v družinski medicini?
- Opišite način sporazumevanja zdravnika z bolnico v tem filmskem izseku (prednosti/slabosti).

Doc Hollywood (1991, Michael Caton-Jones)

a) 0:26:42-0:30:00: Starši v ambulanto pripeljejo pomodrelega otroka, ki težko diha. Dr. Stone postavi diagnozo mitralne insuficience in ga napoti s helikopterjem v bolnišnico. Pred prihodom helikopterja pride dr. Hogue, ki otroka in njegovo družino pozna že od prej ter postavi pravo diagnozo.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- stalnost odnosa,
- stalnost informacij.

Vprašanja/naloge za študente.

- Opišite načelo stalnosti v družinske medicine.
- Zakaj je pomembna stalnost v družinski medicini?
- Naštejte primere vaših stikov z bolniki, ko je pomemben delež pri odločitvi glede zdravljenja igrala stalnost.

b) 0:52:20-0:54:38: Dr. Stone opravlja hišne obiske.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- stalnost odnosa,
- stalnost oskrbe.

Vprašanja/naloge za študente.

- Zakaj so v družinski medicini potrebni hišni obiski?
- Opišite pomen hišnega obiska za obravnavo bolnika v družinski medicini.

- Naštejte in opišite vrste hišnega obiska.
- Kako s pomočjo hišnega obiska vzdržujemo stalnost v družinski medicini?

What about Bob? (1991, Frank Oz)

0:13:26-0:14:34: Dr. Marvin Bobu pove, da gre za en mesec na dopust in kdo ga bo nadomeščal v tem času.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- stalnost oskrbe.

Vprašanja/naloge za študente.

- Opišite, kako se je bolnik v filmskem izseku počutil, ko je izvedel, da gre njegov zdravnik na dopust?
- Kaj pomeni stalnost oskrbe v družinski medicini?

USMERJENOST V SKUPNOST

Usmerjenost v skupnost obsega odgovornost za zdravje skupnosti²⁷. Vključuje zmožnost usklajevanja zdravstvenih potreb vsakega posameznega bolnika z zdravstvenimi potrebami skupnosti, v kateri posameznik živi, v skladu s sredstvi, ki so na voljo²⁸.

Usklajevanje zdravstvenih potreb vsakega posameznega bolnika z zdravstvenimi potrebami skupnosti, v kateri posameznik živi, v skladu s sredstvi, ki so na voljo

Cilj poučevanja usmerjenosti v skupnost obsega:²⁹

1. razumevanje zdravstvenih potreb družbenih skupnosti v luči epidemioloških značilnosti populacije,
2. razumevanje medsebojnega odnosa med zdravjem in socialnim varstvom,
3. razumevanje vpliva revščine, etničnega porekla in lokalne epidemiologije na zdravje,
4. zavedanje o neenakostih v zdravstvu,
5. razumevanje sestave zdravstvenega sistema in njegovih ekonomskih omejitev,
6. sodelovanje z drugimi strokovnjaki, ki so vključeni v zdravstveno politiko skupnosti in razumevanje njihovih vlog,
7. razumevanje pomembnosti vloge skupnosti pri zagotavljanju kakovosti obravnave bolnika,
8. razumevanje možnosti uporabe zdravstvenega sistema pri obravnavi bolnika in s strani zdravnika (sistem napotovanja, bolniški dopust, zakonska vprašanja ipd.),
9. usklajevanje potreb posameznika s potrebami skupnosti, v kateri živi.

---

²⁷ Allen J, et al. The European definition of general practice/family medicine. Wonca Europe; 2011.

²⁸ Heyrman J, ur. EURACT Educational Agenda. Leuven: European Academy of Teachers in General Practice EURACT; 2005.

²⁹ Heyrman J, ur. EURACT Educational Agenda. Leuven: European Academy of Teachers in General Practice EURACT; 2005.

As Good as It Gets (1997, James L. Brooks)

0:50:26-0:53:58: Carol zaradi finančnih omejitev ne more plačati dobre zdravniške oskrbe za svojega sina. V tem filmskem izseku na dom pride pediater, ki ga je plačal Melvin.

Učni cilji, ki jih izsek pokrije:

- razumevanje vpliva revščine, etničnega porekla in lokalne epidemiologije na zdravje,
- zavedanje o neenakostih v zdravstvu.

Vprašanja/naloga za študente.

- Kako lahko omejena finančna sredstva vplivajo na zdravstveno oskrbo?
- Katere etične dileme so povezane z omejenimi finančnimi sredstvi? Opišite, kako bi se jih v praksi lotili.

When a Man Loves a Woman (1994, Luis Mandoki)

0:29:35-0:33:36: Alice pride domov v vinjenem stanju, poje nekaj tablet aspirina in popije precej vodke. Nato udari hčerko, med tuširanjem pa pade skozi steklena vrata tuš kabine in obleži nezavestna na razdrobljenem steklu.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- razumevanje zdravstvenih potreb družbenih skupnosti v luči epidemioloških značilnosti populacije,
- razumevanje medsebojnega odnosa med zdravjem in socialnim varstvom,
- razumevanje vpliva revščine, etničnega porekla in lokalne epidemiologije na zdravje,
- sodelovanje z drugimi strokovnjaki, ki so vključeni v zdravstveno politiko skupnosti in razumevanje njihovih vlog,
- razumevanje možnosti uporabe zdravstvenega sistema pri obravnavi bolnika in s strani zdravnika (sistem napotovanja, bolniški dopust, zakonska vprašanja ipd.).

Vprašanja/naloga za študente.

- Katera oblika nasilja je predstavljena v filmu?
- S kakšnimi vrstami nasilja se soočamo kot zdravniki družinske medicine?
- Opišite postopek, ki ga morate kot zdravniki speljati, če postavite sum o nasilju v družini? Katere inštitucije morate obvestiti in kako?
- Kako bi ukrepali v primeru, prikazanem v filmu?
- Opišite vidike škodljivega pitja alkohola, ki so predstavljeni v tem filmskem izseku.

- Na katere znake tveganega oz. škodljivega pitja alkohola mora biti zdravnik družinske medicine pri svojih bolnikih pozoren?
- Kako opredelimo stopnje pitja alkohola? S čim si pri tem lahko pomagamo?
- Kakšne preventivne aktivnosti so možne za preprečevanje tveganega pitja alkohola?
- Kakšne so posledice tveganega oz. škodljivega pitja alkohola?
- Kako bi se v svoji ambulanti lotili obravnave bolnika, ki pije tvegano oz. škodljivo?
- Katere vire ima zdravnik družinske medicine na voljo v skupnosti pri obravnavi bolnikov, ki pijejo tvegano oz. škodljivo?

Breaking the Waves (1996, Lars von Trier)

1:11:47-1:12:20: Bess se razjezi nad Janom, saj ji le-ta predlaga, naj si poišče ljubimca, ker sam zaradi stanja po poškodbi ni zmožen spolnih odnosov. Bess je nato žal in poišče nasvet pri lokalnem župniku.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- sodelovanje z drugimi strokovnjaki, ki so vključeni v zdravstveno politiko skupnosti in razumevanje njihovih vlog.

Vprašanja/naloge za študente.

- S kom v vašem okolju sodelujete pri obravnavi bolnikov?
- S katerimi inštitucijami v lokalnem okolju mora zdravnik družinske medicine sodelovati pri obravnavi bolnika?
- Zakaj je sodelovanje med zdravnikom družinske medicine in temi inštitucijami pomembno in potrebno?

Moartea domnului Lăzărescu (2005, Cristi Puiu)

1:06:28-1:08:10, 1:13:32-1:15:32, 1:29:56-1:30:24, 1:48:28-1:50:47, 2:07:16-2:09:56: Serija filmskih izsekov prikazuje obupan boj medicinske sestre, ki želi, da gospoda Lazarescu, ki ima subduralni hematoma, čim hitreje operirajo, vendar ga v nobeni bolnici ne želijo sprejeti zaradi najrazličnejših razlogov.

Uči cilji, ki jih izsek pokrije:

- razumevanje vpliva revščine, etničnega porekla in lokalne epidemiologije na zdravje,
- zavedanje o neenakostih v zdravstvu,
- razumevanje sestave zdravstvenega sistema in njegovih ekonomskih omejitev,
- razumevanje možnosti uporabe zdravstvenega sistema pri obravnavi bolnika in s strani zdravnika (sistem napotovanja, bolniški dopust, zakonska vprašanja ipd.).

Vprašanja/naloge za študente.

- Razpravljajte o dogodkih v filmskih izsekih v luči izida za bolnika.
- Kakšne so prednosti in slabosti našega zdravstvenega sistema?
- Kako lahko bolnikom pomagate, da čim lažje pridejo skozi zdravstveni sistem?
- Kako lahko demografske in etnične razlike vplivajo na pot bolnika skozi zdravstveni sistem?
- Katere etične dileme ste opazili v filmskih izsekih?

Sicko (2007, Michael Moore)

0:00:42-0:05:22: Serija izsekov prikazuje težave različnih ljudi zaradi dejstva, da nimajo zdravstvenega zavarovanja oz. njihovo zavarovanje ne zadošča.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- razumevanje vpliva revščine, etničnega porekla in lokalne epidemiologije na zdravje,
- zavedanje o neenakostih v zdravstvu,
- razumevanje sestave zdravstvenega sistema in njegovih ekonomskih omejitev.

Vprašanja/naloge za študente.

- Kakšen zdravstveni sistem je predstavljen v filmskem izseku?
- Opišite naš zdravstveni sistem.
- Kakšni so lahko viri neenakosti v zdravstvenem sistemu?
- Kakšne ekonomske omejitve ima naš zdravstveni sistem?
- Kako lahko ekonomske omejitve vplivajo na obravnavo bolnikov v ambulanti?

Intouchables (2011, Olivier Nakache & Eric Toledano)

0:22:42-0:26:10: Driss se uči negovati Philippa.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- razumevanje medsebojnega odnosa med zdravjem in socialnim varstvom,
- razumevanje vpliva revščine, etničnega porekla in lokalne epidemiologije na zdravje,
- zavedanje o neenakostih v zdravstvu,
- razumevanje sestave zdravstvenega sistema in njegovih ekonomskih omejitev,
- razumevanje pomembnosti vloge skupnosti pri zagotavljanju kakovosti obravnave bolnika,

- razumevanje možnosti uporabe zdravstvenega sistema pri obravnavi bolnika in s strani zdravnika (sistem napotovanja, bolniški dopust, zakonska vprašanja ipd.).

Vprašanja/naloge za študente.

- Kakšen je vpliv revščine na možnosti obravnave, ki jih ima bolnik izven zdravstvenega sistema?
- Kako se kaže finančna neenakost bolnikov?
- Kakšne možnosti obravnave in socialnega varstva imajo nepokretni bolniki znotraj zdravstvenega sistema?
- Kakšne možnosti za nepokretne bolnika nudi skupnost?

Marvin's Room (1996, Jerry Zaks)

0:55:04-0:58:35: Lee in Betsy sta na ogledu doma starejših občanov, kamor želita namestiti svojega dementnega očeta.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- razumevanje zdravstvenih potreb družbenih skupnosti v luči epidemioloških značilnosti populacije,
- razumevanje medsebojnega odnosa med zdravjem in socialnim varstvom,
- razumevanje sestave zdravstvenega sistema in njegovih ekonomskih omejitev,
- razumevanje pomembnosti vloge skupnosti pri zagotavljanju kakovosti obravnave bolnika,
- razumevanje možnosti uporabe zdravstvenega sistema pri obravnavi bolnika in s strani zdravnika (sistem napotovanja, bolniški dopust, zakonska vprašanja ipd.),
- usklajevanje potreb posameznika s potrebami skupnosti, v kateri živi.

Vprašanja/naloge za študente.

- Kako staranje prebivalstva vpliva na zdravstvene potrebe določenih skupin bolnikov?
- S kakšnimi težavami se soočajo svojci in zdravstveni delavci pri obravnavi obnemoglih bolnikov?
- Katere bolezni oz. stanja pričakujemo pri starostnikih?
- Kaj pomeni socialno varstvo ljudi?
- Katere ustanove in strokovnjaki so na voljo v skupnosti za izvajanje socialnega varstva ljudi?
- Kateri deli zdravstvenega sistema so na voljo za obravnavo obnemoglih bolnikov?
- Kakšne so potrebe bolnika v tem filmskem izseku? Kakšne so potrebe skupnosti, v kateri živi? Kako uskladiti oboje?

Drunks (1995, Peter Cohn)

0:07:46-0:13:57: Jim se udeleži sestanka anonimnih alkoholikov, kjer pove svojo zgodbo.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- razumevanje zdravstvenih potreb družbenih skupnosti v luči epidemioloških značilnosti populacije,
- sodelovanje z drugimi strokovnjaki, ki so vključeni v zdravstveno politiko skupnosti in razumevanje njihovih vlog,
- razumevanje možnosti uporabe zdravstvenega sistema pri obravnavi bolnika in s strani zdravnika (sistem napotovanja, bolniški dopust, zakonska vprašanja ipd.).

Vprašanja/naloga za študente.

- Pri katerih skupinah ljudi pričakujemo tvegano oz. škodljivo pitje alkohola?
- Kako odnos skupnosti oz. stališča skupnosti vplivajo na tvegano pitje alkohola?
- Koga vse iz lokalne skupnosti lahko vključimo v obravnavo alkoholika?
- Kam napotimo bolnika – alkoholika, ki se želi zdraviti, in kako?
- Kako vplivata družina in družba na zlorabo alkohola?
- Na kakšne načine lahko v ambulanti opredelite, da bolnik pije tvegano?

Baby Boom (1987, Charles Shyer)

0:25:43-0:28:34: Otrok ima visoko vročino, JC pa ni prepričana, kaj mora narediti. Po telefonu naroči zdravila/pripomočke za otroka, doda pa še naročilo za stekleničko valiuma zase.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- razumevanje zdravstvenih potreb družbenih skupnosti v luči epidemioloških značilnosti populacije,
- razumevanje možnosti uporabe zdravstvenega sistema pri obravnavi bolnika in s strani zdravnika (sistem napotovanja, bolniški dopust, zakonska vprašanja ipd.).

Vprašanja/naloga za študente.

- Pri katerih skupinah ljudi pričakujete povečano tveganje za depresijo?
- Kako postavimo diagnozo depresije?
- Koga vse iz lokalne skupnosti lahko vključimo v obravnavo depresivnega bolnika?

- Kdaj depresivnega bolnika zdravimo sami in kdaj ter kam ga napotimo?
- Kakšne so prednosti in slabosti posveta po telefonu?

The Doctor (1991, Randa Haines)

- a) 0:28:29-0:23:27: Dr. McKee pride na prvi pregled na onkološko kliniko. Med obravnavo ga razjezi neoseben odnos osebja in omejitve zaradi ekonomskih sredstev.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- zavedanje o neenakostih v zdravstvu,
- razumevanje sestave zdravstvenega sistema in njegovih ekonomskih omejitev.

Vprašanja/naloge za študente.

- S kakšnimi omejitvami zaradi finančnih sredstev se srečujejo bolniki in zdravniki v zdravstvenem sistemu?
- Kaj lahko svetujemo bolnikom, da bodo čim lažje krmarili skozi sistem zdravstvenega varstva?
- Kako lahko zdravnik vpliva na spremembe zdravstvenega sistema na boljše?

- b) 0:43:05-0:44:23: Dr. McKee pride na pregled zaradi določitve radiološkega zdravljenja. Ker mora čakati, se razburi.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- zavedanje o neenakostih v zdravstvu.

Vprašanja/naloge za študente.

- Kakšno je vaše mnenje glede izkoriščanja položaja, ki omogoča preskočiti čakalne vrste?
- Kaj vse je lahko vir neenakosti v zdravstvu?
- Kako bi se odzvali vi, če bi nekdo zaradi svojega položaja v družbi od vas zahteval, da prekršite pravila?

- c) 1:32:42-1:35:14: Dr. McKee pove kolegu zdravniku, da ne bo pričal zanj na sodišču, saj bi bilo pričanje lažno.

Učni cilji, ki jih izsek pokrije:

- razumevanje možnosti uporabe zdravstvenega sistema pri obravnavi bolnika in s strani zdravnika (sistem napotovanja, bolniški dopust, zakonska vprašanja ipd.).

Vprašanja/naloge za študente.

- Ali se je po vašem mnenju dr. McKee odločil pravilno in zakaj?
- Kaj pomeni, da si moramo zdravniki medsebojno pomagati?
- Kako bi se vi odločili v prikazani situaciji?

- S kakšnimi zahtevami se na nas obračajo bolniki v zvezi s pravnimi težavami?

4 luni, 3 saptamâni si 2 zile (2007, Cristian Mungiu)

1:32:15-1:40:48: Po uspešnem splavu Otilia pobere plod, ki leži na tleh v kopalnici, ga zavije v brisačo in odvrže v smetnjak na ulici.

Učni cilji, ki jih izsek pokrije:

- razumevanje zdravstvenih potreb družbenih skupnosti v luči epidemioloških značilnosti populacije,
- razumevanje vpliva revščine, etničnega porekla in lokalne epidemiologije na zdravje,
- razumevanje možnosti uporabe zdravstvenega sistema pri obravnavi bolnika in s strani zdravnika (sistem napotovanja, bolniški dopust, zakonska vprašanja ipd.),
- usklajevanje potreb posameznika s potrebami skupnosti, v kateri živi.

Vprašanja/naloga za študente.

- S kakšnimi zdravstvenimi težavami in potrebami se srečujejo mlade ženske? Kakšne preventivne ukrepe potrebujejo?
- Opišite, kako lahko omejitve zdravstvenega sistema zaradi kulturnih načel in revščine vplivajo na obravnavo bolnika in na možnosti, ki jih le-ta ima v zdravstvenem sistemu.
- Naštejte primere, ko neskladje med potrebami posameznika in pravili skupnosti lahko vodi do zdravju nevarnih situacij.

Painted Vail (2006, John Curran)

0:50:23-0:51:07: Walter ugotovi, da je voda iz vaškega vodnjaka okužena s kolero. Naroči, da vodnjak zaprejo, vaščani pa naj hodijo po vodo v sosednjo reko. Vaščani so zelo jezni in ne razumejo nujnosti ukrepa.

Učni cilji, ki jih izsek pokrije:

- razumevanje zdravstvenih potreb družbenih skupnosti v luči epidemioloških značilnosti populacije,
- sodelovanje z drugimi strokovnjaki, ki so vključeni v zdravstveno politiko skupnosti in razumevanje njihovih vlog.

Vprašanja/naloga za študente.

- Naštejte primere, ko je potrebno potrebe posameznika podrediti potrebam skupnosti.
- Kateri člani skupnosti oz. strokovnjaki so lahko zdravniku v pomoč, ko obravnava zdravje skupnosti in kako?

- Kako bi bolniku, ki bo zaradi epidemioloških ukrepov v korist skupnosti, prizadet, to razložili?
- S kakšnimi etičnimi dilemami se srečujemo, ko skušamo uskladiti potrebe bolnika s potrebami skupnosti?

Jabbed (2013, Sonya Pemberton)

0:00:06-0:02:15: Filmski izsek prikazuje pozitivne in negativne lastnosti cepljenja.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- razumevanje zdravstvenih potreb družbenih skupnosti v luči epidemioloških značilnosti populacije,
- usklajevanje potreb posameznika s potrebami skupnosti, v kateri živi.

Vprašanja/naloge za študente.

- Kaj pomenijo primarna, sekundarna, terciarna in kvartarna preventiva? Za vsako naštejite primere.
- Kakšne so prednosti cepljenja? Zakaj je cepljenje pomembno?
- Kakšni so stranski učinki cepljenja?
- Kakšno je vaše stališče o cepljenju? Zakaj?
- Kako bi bolniku ali staršu otroka, ki nasprotuje cepljenje, predstavili prednosti in slabosti le-tega?

ZMOŽNOST REŠEVANJA SPECIFIČNIH PROBLEMOV

Zmožnost reševanja specifičnih problemov obsega odločanje na temeljih incidence in prevalence bolezni ter obravnavo zgodnjih, slabo diferenciranih stanj³⁰. Vključuje zmožnost prilagajanja procesa odločanja prevalenci in incidenci bolezni v skupnosti, zmožnost selektivnega zbiranja in razlage informacij na osnovi anamneze, telesnega pregleda ter preiskav in njihove uporabe za ustrezno načrtovanje v sodelovanju z bolnikom, sprejemanje ustreznih načel obravnave bolnika (npr. postopno izvajanje preiskav, uporaba časa kot orodja za soočanje z negotovostjo), sposobnost nujnega posredovanja, ko je to potrebno, sposobnost obvladovanja zgodnjih in slabo diferenciranih stanj in sposobnost učinkovite uporabe diagnostičnih ter terapevtskih posegov³¹.

Prilagajanje procesa odločanja prevalenci in incidenci bolezni v skupnosti

Prvi cilj poučevanja zmožnosti reševanja specifičnih problemov obsega:³²

1. znanje o boleznih na primarni ravni zdravstvenega varstva, vključujoč njihove specifične incidence in prevalence,
2. znanje o lastnostih opredeljene populacije (spol, starost, prevalenca kroničnih bolezni),
3. večšine uporabe specifičnega odločanja pri obravnavi bolnika (z uporabo orodij, kot so npr. pravila odločanja).

Moartea domnului Lăzărescu (2005, Cristi Puiu)

0:03:13-0:07:26: Gospod Lazarescu kliče za hišni obisk, ker ga neznosno boli glava.

Učni cilji, ki jih izsek pokrije:

- znanje o boleznih na primarni ravni zdravstvenega varstva, vključujoč njihove specifične incidence in prevalence,
- znanje o lastnostih opredeljene populacije (spol, starost, prevalenca kroničnih bolezni),

---

³⁰ Allen J, et al. The European definition of general practice/family medicine. Wonca Europe; 2011.

³¹ Heyrman J, ur. EURACT Educational Agenda. Leuven: European Academy of Teachers in General Practice EURACT; 2005.

³² Heyrman J, ur. EURACT Educational Agenda. Leuven: European Academy of Teachers in General Practice EURACT; 2005.

- večine uporabe specifičnega odločanja pri obravnavi bolnika (z uporabo orodij, kot so npr. pravila odločanja).

Vprašanja/naloge za študente.

- Kaj ste na osnovi prvega telefonskega klica gospoda Lazarescu sklepali glede diagnoze?
- Kaj ste na osnovi drugega telefonskega klica gospoda Lazarescu sklepali glede diagnoze?
- Naštete možne diferencialne diagnoze v luči incidence in prevalence bolezni pri populaciji, ki ji gospod Lazarescu pripada.
- Ali bi se v tem primeru odločili za hišni obisk in zakaj?
- Kaj bi v tem primeru svetovali bolniku po telefonu?

Amour (2012, Michael Haneke)

0:07:45-0:15:20: V tem izseku Anne doživi akutno nevrolško motnjo.

Učni cilji, ki jih izsek pokrije:

- znanje o boleznih na primarni ravni zdravstvenega varstva, vključujoč njihove specifične incidence in prevalence,
- znanje o lastnostih opredeljene populacije (spol, starost, prevalenca kroničnih bolezni),
- večine uporabe specifičnega odločanja pri obravnavi bolnika (z uporabo orodij, kot so npr. pravila odločanja).

Vprašanja/naloge za študente:

- Naštete možne diferencialne diagnoze v luči incidence in prevalence bolezni pri populaciji, ki ji gospa Anne pripada. Katera je najbolj verjetna in zakaj?
- Kako bi ukrepali, če bi kot zdravnik prišli na kraj dogajanja?
- Kaj bi naročili/svetovali možu, če bi vas v tem primeru poklical po telefonu?

Analyze this (1999, Harold Ramis)

0:18:23-0:19:30: Vitti spregovori o svojih simptomih.

Učni cilji, ki jih izsek pokrije:

- znanje o boleznih na primarni ravni zdravstvenega varstva, vključujoč njihove specifične incidence in prevalence,
- večine uporabe specifičnega odločanja pri obravnavi bolnika (z uporabo orodij, kot so npr. pravila odločanja).

Vprašanja/naloge za študente.

- Naštete možne diferencialne diagnoze v luči incidence in prevalence bolezni pri populaciji, ki ji Vitti pripada. Katera je najbolj verjetna in zakaj?

- Kako bi se lotili obravnave takega bolnika? Kaj bi še vprašali v anamnezi, kaj pregledali v sklopu telesnega pregleda, katere preiskave bi naredili in zakaj?

Zmožnost selektivnega zbiranja in razlage informacij na osnovi anamneze, telesnega pregleda ter preiskav in njihove uporabe za ustrezno načrtovanje v sodelovanju z bolnikom

Drugi cilj poučevanja zmožnosti reševanja specifičnih problemov obsega:³³

1. znanje o pomembnih vprašanjih, ki jih je potrebno postaviti v anamnezi in o pomembnih namigih v telesnem pregledu v odnosu na trenutno bolnikovo težavo, s posebnim poudarkom na izključitev možnih nujnih stanj,
2. znanje o zbiranju pomembnih informacij o bolniku v kontekstu družinskih in socialnih lastnosti,
3. znanje o preiskavah in možnostih zdravljenja, ki so na voljo za trenutno bolnikovo težavo,
4. večšine jemanja anamneze, izvedbe telesnega pregleda in interpretacije rezultatov,
5. pripravljenost vključevanja bolnika v načrt zdravljenja.

Moartea domnului Lăzărescu (2005, Cristi Puiu)

- a) 0:34:50-0:42:25: Gospoda Lazarescu na domu pregleda medicinska sestra. Odloči se, da ga odpelje v bolnico na pregled.

Učni cilji, ki jih izsek pokrije:

- znanje o pomembnih vprašanjih, ki jih je potrebno postaviti v anamnezi in o pomembnih namigih v telesnem pregledu v odnosu na trenutno bolnikovo težavo, s posebnim poudarkom na izključitev možnih nujnih stanj,
- znanje o zbiranju pomembnih informacij o bolniku v kontekstu družinskih in socialnih lastnosti,
- znanje o preiskavah in možnostih zdravljenja, ki so na voljo za trenutno bolnikovo težavo,
- večšine jemanja anamneze, izvedbe telesnega pregleda in interpretacije rezultatov,

---

³³ Heyrman J, ur. EURACT Educational Agenda. Leuven: European Academy of Teachers in General Practice EURACT; 2005.

- pripravljenost vključevanja bolnika v načrt zdravljenja.
- Vprašanja/naloge za študente.
- Razpravljajte o jemanju anamneze, izvedbi telesnega pregleda in odločitvi o zdravljenju, podano v tem filmskem izseku. Kaj bi še bilo potrebno vprašati/pregledati?
  - Katera nujna stanja bi bilo v tem primeru potrebno izključiti?
  - Naštejte najverjetnejše diferencialne diagnoze v tem primeru?
  - Kaj so prednosti hišnega obiska?
  - Naredite načrt zdravljenja tega bolnika.

b) 0:57:35-1:01:26, 1:05:06-1:06:37: Gospoda Lazarescu pregleda zdravnik v bolnici, ki se norčuje iz njegovega pitja alkohola in spregleda nujno stanje.

Učni cilji, ki jih izsek pokrije:

- znanje o pomembnih vprašanjih, ki jih je potrebno postaviti v anamnezi in o pomembnih namigih v telesnem pregledu v odnosu na trenutno bolnikovo težavo, s posebnim poudarkom na izključitev možnih nujnih stanj,
- znanje o preiskavah in možnostih zdravljenja, ki so na voljo za trenutno bolnikovo težavo,
- večšine jemanja anamneze, izvedbe telesnega pregleda in interpretacije rezultatov,
- pripravljenost vključevanja bolnika v načrt zdravljenja.

Vprašanja/naloge za študente.

- Razpravljajte o jemanju anamneze, izvedbi telesnega pregleda in odločitvi o zdravljenju, podano v tem filmskem izseku. Kaj bi še bilo potrebno vprašati/pregledati?
- Katera nujna stanja bi bilo v tem primeru potrebno izključiti?
- Naštejte najverjetnejše diferencialne diagnoze v tem primeru?
- Kako vključimo podatke o bolnikovih razvadah v diagnostično razmišljanje?
- Naredite načrt zdravljenja tega bolnika.
- Razpravljajte o vključevanju bolnika v načrt zdravljenja, kot je bilo prikazano v tem filmskem izseku.

Wit (2001, Mike Nichols)

0:13:35-0:18:10: Ta izsek filma prikazuje posvet med Jasonom in Vivian, med katerim Jason vzame anamnezo.

Učni cilji, ki jih izsek pokrije:

- znanje o zbiranju pomembnih informacij o bolniku v kontekstu družinskih in socialnih lastnosti,
- večšine jemanja anamneze, izvedbe telesnega pregleda in interpretacije rezultatov,
- pripravljenost vključevanja bolnika v načrt zdravljenja.

Vprašanja/naloga za študente.

- Razpravljajte o načinu jemanja anamneze, kot je prikazano v tem filmskem izseku. Kaj je bilo dobro in kaj slabo?
- Kako se posvet v družinski medicini razlikuje od posveta v bolnišnici?

Ordinary People (1980, Robert Redford)

0:23:56-0:25:01: Beth in Calvin se odločata, ali bi božične praznike preživeli v Londonu; Calvin je proti, saj bi v tem primeru njun sin zamudil tri tedne terapije, Beth pa ne želi prekiniti družinske tradicije.

Učni cilji, ki jih izsek pokrije:

- znanje o zbiranju pomembnih informacij o bolniku v kontekstu družinskih in socialnih lastnosti,
- pripravljenost vključevanja bolnika v načrt zdravljenja.

Vprašanja/naloga za študente.

- Kako lahko družinske in socialne okoliščine vplivajo na bolnikovo pripravljenost sodelovanja v zdravljenju?
- Kaj bi svetovali staršem v tem primeru?

Sprejemanje ustreznih načel obravnave bolnika (npr. postopno izvajanje preiskav, uporaba časa kot orodja za soočanje z negotovostjo)

Tretji cilj poučevanja zmožnosti reševanja specifičnih problemov obsega:³⁴

1. oblikovanje odnosa, ki je značilen za pristop v družinski medicini,
2. razumevanje uporabe stopenjskega razmišljanja v odločanju, z uporabo časa kot diagnostičnega in terapevtskega orodja,
3. razumevanje, da je negotovost neizbežen del obravnave bolnikov v družinski medicini in razvoj strategij soočanja z njo.

Safe (1995, Tod Haynes)

- a) 0:14:21-0:16:53: Carol se pelje v avtomobilu, ko nenadoma dobi napad težkega dihanja in kašlja.

Učni cilji, ki jih izsek pokrije:

- oblikovanje odnosa, ki je značilen za pristop v družinski medicini,
- razumevanje uporabe stopenjskega razmišljanja v odločanju, z uporabo časa kot diagnostičnega in terapevtskega orodja,
- razumevanje, da je negotovost neizbežen del obravnave bolnikov v družinski medicini in razvoj strategij soočanja z njo.

Vprašanja/naloge za študente.

- Naštejte diferencialne diagnoze, ki pridejo v poštev pri bolnici v filmskem izseku. Predvsem se osredotočite na najbolj verjetne in tiste, pri katerih je možen nevaren potek.
- Kako bi stopenjsko obravnavali to bolnico, če bi prišla k vam v ambulanto?

- b) 0:23:15-0:24:28, 0:32:57-0:34:17: V prvem delu se Carol posvetuje s svojim zdravnikom zaradi težav, ki jih ima (napadi težkega dihanja, kašlja, stiskanje v prsih). Zdravnik je prepričan, da je zdrava in da ne potrebuje zdravljenja. V drugem delu Carol pride na ponovni pregled k svojemu zdravniku, ker se njeno stanje ni izboljšalo. Zdravnik jo napoti k psihiatru.

Učni cilji, ki jih izsek pokrije:

- oblikovanje odnosa, ki je značilen za pristop v družinski medicini,

---

³⁴ Heyrman J, ur. EURACT Educational Agenda. Leuven: European Academy of Teachers in General Practice EURACT; 2005.

- razumevanje uporabe stopenjskega razmišljanja v odločanju, z uporabo časa kot diagnostičnega in terapevtskega orodja,
- razumevanje, da je negotovost neizbežen del obravnave bolnikov v družinski medicini in razvoj strategij soočanja z njo.

Vprašanja/naloge za študente.

- Razpravljajte o dogajanju v obeh filmskih izsekih s poudarkom na osnovnem zdravstvenem pristopu.
- Kako je stopenjsko odločanje prikazano v obeh filmskih izsekih?
- Kaj pomeni negotovost v družinski medicini in kako se z njo kot zdravniki soočamo?
- Opišite, kako je soočanje zdravnika z negotovostjo prikazano v tem filmskem izseku.
- Opišite sporazumevanje zdravnika z bolnico. Kaj je bilo dobro in kaj slabo?
- Kako bi se vi soočali z negotovostjo v primeru te bolnice?

The Doctor (1991, Randa Haines)

- 0:08:17-0:09:40: Jack gre na pregled k svojemu zdravniku zaradi hripavosti in kašlja. Zdravnik misli, da gre za blago obliko vnetja in mu predpiše antibiotik.

Učni cilji, ki jih izsek pokrije:

- oblikovanje odnosa, ki je značilen za pristop v družinski medicini,
- razumevanje uporabe stopenjskega razmišljanja v odločanju, z uporabo časa kot diagnostičnega in terapevtskega orodja,
- razumevanje, da je negotovost neizbežen del obravnave bolnikov v družinski medicini in razvoj strategij soočanja z njo.

Vprašanja/naloge za študente.

- Naštejte najverjetnejše diagnoze in tiste s potencialno nevarnim potekom.
- Ali je bil pristop zdravnika do zdravnika-bolnika primeren in zakaj?
- Ali je bilo predpisano zdravljenje ustrezno in zakaj?
- Kako bi vi stopenjsko obravnavali tega bolnika?
- Kaj pomeni negotovost v družinski medicini in kako se z njo kot zdravniki soočamo?
- S kakšno negotovostjo se srečamo v tem primeru?
- Kako obravnavamo bolnika, ki je tudi sam zdravnik?

- 1:54:25-1:57:16: Jack odredi svojim specializantom, da se oblečejo v bolnišnične pižame in se za naslednji teden spremenijo v bolnike; vsakemu dodeli bolezen. Specializanti

bodo podvrženi enakemu pristopu in preiskavam kot pravi bolniki.

Učni cilji, ki jih izsek pokrije:

- oblikovanje odnosa, ki je značilen za pristop v družinski medicini,
- razumevanje uporabe stopenjskega razmišljanja v odločanju, z uporabo časa kot diagnostičnega in terapevtskega orodja.

Vprašanja/naloge za študente.

- Kako vam je filmski izsek pomagal razumeti pristop, značilen za družinsko medicino?
- Kako vam je filmski izsek pomagal razumeti stopenjsko odločanje v družinski medicini?

Dr. T & the Women (2000, Robert Altman)

0:36:52-0:38:24: Dr. T. pregleduje bolnico, ki prihaja na posvet vsake dva tedna zaradi zaskrbljenosti, da je z njo kaj narobe.

Učni cilji, ki jih izsek pokrije:

- oblikovanje odnosa, ki je značilen za pristop v družinski medicini,
- razumevanje uporabe stopenjskega razmišljanja v odločanju, z uporabo časa kot diagnostičnega in terapevtskega orodja,
- razumevanje, da je negotovost neizbežen del obravnave bolnikov v družinski medicini in razvoj strategij soočanja z njo.

Vprašanja/naloge za študente.

- Naštejte najverjetnejše diagnoze in tiste s potencialno nevarnim potekom.
- Kako bi vi stopenjsko obravnavali to bolnico?
- Kaj pomeni negotovost v družinski medicini in kako se z njo kot zdravniki soočamo?
- S kakšno negotovostjo se srečamo v tem primeru?

Sposobnost nujnega posredovanja

Četrty cilj poučevanja zmožnosti reševanja specifičnih problemov obsega:³⁵

1. specifične veščine odločanja v nujnih situacijah,
2. specifične veščine, potrebne za nujne posege v situacijah na primarni ravni zdravstvenega varstva.

Doc Hollywood (1991, Michael Caton-Jones)

- a) 0:57:40-0:58:37: Dr. Hogue ima srčni infarkt. Dr. Stone mu nudi nujno medicinsko pomoč.

Učni cilji, ki jih izsek pokrije:

- specifične veščine odločanja v nujnih situacijah,
- specifične veščine, potrebne za nujne posege v situacijah na primarni ravni zdravstvenega varstva.

Vprašanja/naloge za študente.

- Razpravljajte o ukrepanju zdravnika v filmskem izseku. Kaj je bilo dobro in kaj ne ter zakaj?
- Kako ukrepamo pri bolniku s sumom na akutni koronarni sindrom?

- b) 1:17:39-1:20:38: Dr. Stone vodi porod na cesti v avtomobilu.

Učni cilji, ki jih izsek pokrije:

- specifične veščine odločanja v nujnih situacijah,
- specifične veščine, potrebne za nujne posege v situacijah na primarni ravni zdravstvenega varstva.

Vprašanja/naloge za študente.

- Razpravljajte o ukrepanju zdravnika v filmskem izseku. Kaj je bilo dobro in kaj ne ter zakaj?
- Kako ukrepamo pri porodu na terenu?

The Last King of Scotland (2006, Kevin McDonald)

0:45:07-0:47:28: Predsednikov sin ima epileptični napad. Dr. Garrigan mu nudi nujno medicinsko pomoč.

Učni cilji, ki jih izsek pokrije:

- specifične veščine odločanja v nujnih situacijah,
- specifične veščine, potrebne za nujne posege v situacijah na primarni ravni zdravstvenega varstva.

---

³⁵ Heyrman J, ur. EURACT Educational Agenda. Leuven: European Academy of Teachers in General Practice EURACT; 2005.

Vprašanja/naloge za študente.

- Razpravljajte o ukrepanju zdravnika v filmskem izseku. Kaj je bilo dobro in kaj ne ter zakaj?
- Kako ukrepamo pri epileptičnem napadu?

Moartea domnului Lăzărescu (2005, Cristi Puiu)

1:25:10-1:28:58: Gospoda Lazarescu pregleda nevrolog zaradi glavobola.

Učni cilji, ki jih izsek pokrije:

- specifične veščine odločanja v nujnih situacijah,
- specifične veščine, potrebne za nujne posege v situacijah na primarni ravni zdravstvenega varstva.

Vprašanja/naloge za študente.

- Kaj bi sklepali o diagnozi na osnovi anamneze?
- Kaj sklepate o diagnozi na osnovi kliničnega pregleda?
- Katere ukrepe potrebuje bolnik in kako se mudi?

Sposobnost obvladovanja zgodnjih in slabo diferenciranih stanj

Peti cilj poučevanja zmožnosti reševanja specifičnih problemov obsega:³⁶

- znanje o tem, kdaj lahko čakamo in kdaj moramo sprožiti diagnostični postopek.

Moartea domnului Lăzărescu (2005, Cristi Puiu)

a) 0:34:50-0:42:25: Gospoda Lazarescu na domu pregleda medicinska sestra. Odloči se, da ga odpelje v bolnico na pregled.

Učni cilji, ki jih izsek pokrije:

- znanje o tem, kdaj lahko čakamo in kdaj moramo sprožiti diagnostični postopek.

Vprašanja/naloge za študente.

- Zakaj se je medicinska sestra v filmskem izseku odločila, da gospoda Lazarescu odpelje v bolnišnico?
- Kaj od simptomov in znakov pri tem bolniku nakazuje na možen nevaren potek?

---

³⁶ Heyrman J, ur. EURACT Educational Agenda. Leuven: European Academy of Teachers in General Practice EURACT; 2005.

- Kaj je odprto čakanje?
- V katerih primerih bi se pri gospodu odločili za odprto čakanje?

b) 1:25:10-1:28:58: Gospoda Lazarescu pregleda nevrolog zaradi glavobola.

Učni cilji, ki jih izsek pokrije:

- znanje o tem, kdaj lahko čakamo in kdaj moramo sprožiti diagnostični postopek.

Vprašanja/naloge za študente.

- Kaj od simptomov in znakov pri tem bolniku nakazuje na možen nevaren potek?
- Kaj je odprto čakanje?
- V katerih primerih bi se pri gospodu odločili za odprto čakanje?

Dr. T & the Women (2000, Robert Altman)

0:36:52-0:38:24: Dr. T. pregleduje bolnico, ki prihaja na posvet vsake dva tedna zaradi zaskrbljenosti, da je z njo kaj narobe.

Učni cilji, ki jih izsek pokrije:

- znanje o tem, kdaj lahko čakamo in kdaj moramo sprožiti diagnostični postopek.

Vprašanja/naloge za študente.

- Razpravljate o zdravnikovi odločitvi pri ukrepanju pri tej bolnici.
- Kaj od simptomov in znakov pri tej bolnici nakazuje na možen nevaren potek?
- Kaj je odprto čakanje?
- V katerih primerih bi se pri bolnici odločili za odprto čakanje?

The Doctor (1991, Randa Haines)

0:08:17-0:09:40: Jack gre na pregled k svojemu zdravniku zaradi hripavosti in kašlja. Zdravnik misli, da gre za blago obliko vnetja in mu predpiše antibiotik.

Učni cilji, ki jih izsek pokrije:

- znanje o tem, kdaj lahko čakamo in kdaj moramo sprožiti diagnostični postopek.

Vprašanja/naloge za študente.

- Razpravljate o zdravnikovi odločitvi pri ukrepanju pri tem bolniku.
- Kaj od simptomov in znakov pri tem bolniku nakazuje na možen nevaren potek?

- Kaj je odprto čakanje?
- V katerih primerih bi se pri bolniku odločili za odprto čakanje?

Sposobnost učinkovite uporabe diagnostičnih ter terapevtskih posegov

Šesti cilj poučevanja zmožnosti reševanja specifičnih problemov obsega:³⁷

1. znanje o pozitivni in negativni napovedni vrednosti simptomov, znakov in rezultatov preiskav ter odvisnost le-tega od prevalece bolezni,
2. razumevanje stroškovne učinkovitosti in stroškovne koristi preiskav ter zdravljenja.

The Doctor (1991, Randa Haines)

0:08:17-0:09:40: Jack gre na pregled k svojemu zdravniku zaradi hripavosti in kašlja. Zdravnik misli, da gre za blago obliko vnetja in mu predpiše antibiotik.

Učni cilji, ki jih izsek pokrije:

- znanje o pozitivni in negativni napovedni vrednosti simptomov, znakov in rezultatov preiskav ter odvisnost le-tega od prevalece bolezni,
- razumevanje stroškovne učinkovitosti in stroškovne koristi preiskav ter zdravljenja.

Vprašanja/naloge za študente.

- Kaj od simptomov in znakov pri tem bolniku nakazuje na možen nevaren potek?
- Za katere preiskave bi se pri tem bolniku odločili in zakaj?
- Ali bi odločitev za preiskave pri tem bolniku spremenila vaše ukrepanje in kako?
- V katerih primerih bi se pri bolniku odločili za odprto čakanje?
- Ali je bilo zdravljenje, ki ga je odredil zdravnik v tem primeru, primerno in zakaj?
- Kakšna navodila bi dali bolniku za domov?

---

³⁷ Heyrman J, ur. EURACT Educational Agenda. Leuven: European Academy of Teachers in General Practice EURACT; 2005.

Dr. T & the Women (2000, Robert Altman)

0:36:52-0:38:24: Dr. T. pregleduje bolnico, ki prihaja na posvet vsake dva tedna zaradi zaskrbljenosti, da je z njo kaj narobe, saj občasno občuti bolečine v trebuhu.

Učni cilji, ki jih izsek pokrije:

- znanje o pozitivni in negativni napovedni vrednosti simptomov, znakov in rezultatov preiskav ter odvisnost le-tega od prevalece bolezni,
- razumevanje stroškovne učinkovitosti in stroškovne koristi preiskav ter zdravljenja.

Vprašanja/naloge za študente.

- Kaj od simptomov in znakov pri tej bolnici nakazuje na možen nevaren potek?
- Za katere preiskave bi se pri tej bolnici odločili in zakaj?
- Ali bi odločitev za preiskave pri tej bolnici spremenila vaše ukrepanje in kako?
- V katerih primerih bi se pri bolnici odločili za odprto čakanje?
- Ali je bilo zdravljenje, ki ga je odredil zdravnik v tem primeru, primerno in zakaj?
- Kakšna navodila bi dali bolnici za domov?

Hannah and Her Sisters (1996; Woody Allen)

0:13:53-0:15:46: Mickey pride na pregled k zdravniku zaradi občutka zvonjenja in slabega sluha v enem ušesu. Zdravnik opravi (nepotrebne) preiskave in ga napoti na nadaljnje (nepotrebne) preiskave v bolnišnico.

Učni cilji, ki jih izsek pokrije:

- znanje o pozitivni in negativni napovedni vrednosti simptomov, znakov in rezultatov preiskav ter odvisnost le-tega od prevalece bolezni,
- razumevanje stroškovne učinkovitosti in stroškovne koristi preiskav ter zdravljenja.

Vprašanja/naloge za študente.

- Katere so najverjetnejše diagnoze pri tem bolniku?
- Ali je zdravnik, po vašem mnenju, pravilno ravnal, ko je odredil številne preiskave?
- Kako bodo rezultati preiskav vplivali na nadaljnjo obravnavo tega bolnika?
- Kako bi vi ukrepali v tem primeru?

- Kaj je zdravnik nezavedno sporočal bolniku, ko mu je zagotovil, da z njim ni nič narobe, a ga je kljub temu napotil na nadaljnje preiskave?

CELOSTNI PRISTOP

Celostni pristop obsega obravnavo akutnih in kroničnih težav ter promocijo zdravja in dobrega počutja³⁸. Vključuje zmožnost hkratne obravnave več problemov in bolezni individualnega bolnika, ki so tako akutne kot tudi kronične narave, promocijo zdravja in dobrega počutja z ustrezno uporabo zdravstvene promocije ter strategij preventive, obvladovanje in koordinacijo zdravstvenega prosvetljevanja, preventive, zdravljenja, skrbi za bolnike, paliativnega zdravljenja in rehabilitacije³⁹.

Zmožnost hkratne obravnave več problemov in bolezni individualnega bolnika, ki so tako akutne kot tudi kronične narave

Prvi cilj celostnega pristopa obsega:⁴⁰

1. razumevanje koncepta in komplementarnosti multimorbidnosti pri individualnem bolniku,
2. veščine, potrebne za obvladovanje hkratnih zdravstvenih težav bolnika v luči identifikacije, eksploracije, pogajanja, sprejemanja in prednostne obravnave,
3. veščine za ustrezno uporabo zdravstvene dokumentacije in drugih informacij o bolniku,
4. zmožnost iskanja in uporabe najboljših dokazov v praksi.

Steel Magnolias (1989, Herbert Ross)

1:23:45-1:24:53: Shelby pade v nezavest. Najde jo njen mož in jo odpelje v bolnišnico.

Učni cilji, ki jih izsek pokrije:

- razumevanje koncepta in komplementarnosti multimorbidnosti pri individualnem bolniku,
- veščine, potrebne za obvladovanje hkratnih zdravstvenih težav bolnika v luči identifikacije, eksploracije, pogajanja, sprejemanja in prednostne obravnave,
- veščine za ustrezno uporabo zdravstvene dokumentacije in drugih informacij o bolniku.

Vprašanja/naloge za študente.

---

³⁸ Allen J, et al. The European definition of general practice/family medicine. Wonca Europe; 2011.

³⁹ Heyrman J, ur. EURACT Educational Agenda. Leuven: European Academy of Teachers in General Practice EURACT; 2005.

⁴⁰ Heyrman J, ur. EURACT Educational Agenda. Leuven: European Academy of Teachers in General Practice EURACT; 2005.

- Kakšen je najverjetnejši vzrok nezavesti v tem primeru? Kako vaše razmišljanje spremeni dejstvo, da je Shelby sladkorna bolnica?
- Kako bi se lotili obravnava takšne bolnice, če bi jo dobili v ambulanto ali bi bili klicani na teren?

As Good as It Gets (1997, James L. Brooks)

0:21:30-0:22:55: Melvin zajtrkuje v baru, kjer streže Carol. Le-ta mu razloži, kakšne zdravstvene težave ima njen sin.

Učni cilji, ki jih izsek pokrije:

- razumevanje koncepta in komplementarnosti multimorbidnosti pri individualnem bolniku,
- veščine, potrebne za obvladovanje hkratnih zdravstvenih težav bolnika v luči identifikacije, eksploracije, pogajanja, sprejemanja in prednostne obravnave,
- zmožnost iskanja in uporabe najboljših dokazov v praksi.

Vprašanja/naloge za študente.

- Kakšno bolezen ima, po vašem mnenju, otrok iz filmskega izseka?
- Katero kronično bolezen otroka so zdravniki spregledali, ko so se osredotočili le na zdravljenje akutne zdravstvene težave, zaradi katere je otrok poiskal pomoč?
- Kako zdravimo otroka z astmo po načelih uporabe najboljših dokazov?
- Kako se soočamo s skrbnikom kroničnega bolnika (v tem primeru z otrokovo mamo)? Na katere težave moramo biti pozorni?
- Do česa zelo pogosto pride pri skrbnikih kroničnih bolnikov?

Poetry (2010, Lee Chang-dong)

0:04:43-0:06:45: Yang Mi-ja pride na pregled k zdravniku zaradi bolečin v desnem zgornjem udu. Mimogrede še omeni, da zadnje čase zelo pozablja.

Učni cilji, ki jih izsek pokrije:

- razumevanje koncepta in komplementarnosti multimorbidnosti pri individualnem bolniku,
- veščine, potrebne za obvladovanje hkratnih zdravstvenih težav bolnika v luči identifikacije, eksploracije, pogajanja, sprejemanja in prednostne obravnave,
- zmožnost iskanja in uporabe najboljših dokazov v praksi.

Vprašanja/naloge za študente.

- Opišite posvet v filmskem izseku. Kaj je bilo dobro in kaj slabo ter zakaj?
- Katere dele posveta v družinski medicini je izvedel zdravnik?

- Na kakšen način se kažejo zgodnji znaki demence?
- Zakaj je demenca v začetni fazi velikokrat spregledana?
- Kako poteka obravnava bolnika s sumom na demenco po načelih uporabe najboljših dokazov?

Dr. T & the Women (2000, Robert Altman)

1:01:35-1:02:52: Dr. T. je na lovu s svojimi prijatelji, kjer se z možem svoje bolnice pogovarja o njenem zdravstvenem stanju.

Učni cilji, ki jih izsek pokrije:

- veščine za ustrezno uporabo zdravstvene dokumentacije in drugih informacij o bolniku.

Vprašanja/naloge za študente.

- Razpravljajte o dogajanju v filmskem izseku?
- Kaj pomeni zaupnost med zdravnikom in bolnikom?
- Kaj pomeni zaupnost zdravstvene dokumentacije?
- V katerih primerih lahko/mora zdravnik prelomiti zaupnost?

The Good Doctor (2011, Lance Daly)

0:05:57-0:06:08, 0:12:18-0:13:22: V prvem izseku se medicinska sestra jezi nad dr. Marvinom zaradi nečitljivosti navodil v zdravstveni dokumentaciji. V drugem izseku izvemo, da je dr. Marvin predpisal penicilin bolniku, ki je nanj alergičen, zato je prišlo do alergične reakcije.

Učni cilji, ki jih izsek pokrije:

- veščine za ustrezno uporabo zdravstvene dokumentacije in drugih informacij o bolniku.

Vprašanja/naloge za študente.

- Razpravljajte o dogajanju v filmskem izseku?

- Opišite vzorno zdravstveno dokumentacijo oz. vzoren zdravstveni karton bolnika.

Wit (2001, Mike Nichols)

1:26:01-1:28:44: Zdravnik najde Vivian mrtvo v bolniški postelji. Kljub dejstvu, da se je Vivian izrekla proti oživljanju, pokliče ekipo, ki začne z oživljanjem. Šele na prigovarjanje medicinske sestre Susie ekipa neha z oživljanjem.

Učni cilji, ki jih izsek pokrije:

- veščine za ustrezno uporabo zdravstvene dokumentacije in drugih informacij o bolniku.

Vprašanja/naloge za študente.

- Opišite, kako bi se pri bolniku lotili pogovora o želenih ukrepih ob smrti, kam bi jih zabeležili in kako.

Doc Hollywood (1991, Michael Caton-Jones)

0:23:30-0:24:20: Dr. Stone oskrbi bolnika z rano na nogi, ki si jo je bolnik zdravil z domačimi zdravili.

Učni cilji, ki jih izsek pokrije:

- večšine za ustrezno uporabo zdravstvene dokumentacije in drugih informacij o bolniku,
- zmožnost iskanja in uporabe najboljših dokazov v praksi.

Vprašanja/naloge za študente.

- Razpravljajte ob obravnavi bolnika v filmskem izseku, vključno z aplikacijo injekcije penicilina.
- Kako bi vi vodili pogovor s takšnim bolnikom?
- Kakšno je vaše stališče do uporabe komplementarnih in alternativnih oblik zdravljenja?
- Kako boste v praksi obravnavali bolnike, ki uporabljajo komplementarne in alternativne oblike zdravljenja?

Lorenzo's Oil (1992, George Miller)

1:00:59-1:03:00: Lorenzovi starši so odkrili prečiščeno olivno olje, za katerega so, na osnovi raziskav, prepričani, da bo pozdravilo Lorenzovo bolezen. V tem izseku Lorenzova mama kliče v tovarno, da bi naročila olje.

Učni cilji, ki jih izsek pokrije:

- zmožnost iskanja in uporabe najboljših dokazov v praksi.

Vprašanja/naloge za študente.

- Kakšne raziskave so zaupanja vredne oz. kako kritično ocenimo raziskave?
- Kakšna je razlika pri pojmovanju na dokazih temelječe medicine med strokovno in laično javnostjo?
- Kakšna je razlika med prehranskimi dodatki in zdravili, tudi v luči zakonskih predpisov?
- Kako bi obravnavali mamo, ki bi prišla k vam po nasvet glede uporabe tega olja pri svojem sinu, kaj bi ji svetovali?

Promocija zdravja in dobrega počutja z ustrezno uporabo zdravstvene promocije ter strategij preventive

Drugi cilj celostnega pristopa obsega:⁴¹

1. razumevanje koncepta zdravja z vseh vidikov,
2. vključevanje promocije zdravja v vsak individualni posvet,
3. promocijo zdravja s pomočjo načrtovane zdravstvene promocije oz. preventive znotraj primarne zdravstvene ravni,
4. razumevanje vloge zdravnika družinske medicine v zdravstveni promociji v skupnosti,
5. prepoznavanje pomembnosti etičnega trenja med potrebami bolnika in potrebami skupnosti ter ustrezno ukrepanje.

Requiem for a Dream (2000, Darren Aronofsky)

0:27:42-0:28:19: Filmski izsek prikazuje Saro, ki pride na posvet k zdravniku zaradi debelosti. Zdravnik ji predpiše zdravilo za zniževanje telesne teže.

Učni cilji, ki jih izsek pokrije:

- vključevanje promocije zdravja v vsak individualni posvet,
- promocijo zdravja s pomočjo načrtovane zdravstvene promocije oz. preventive znotraj primarne zdravstvene ravni.

Vprašanja/naloge za študente.

- Opišite posvet, prikazan v filmskem izseku.
- Preventivna dejavnost je ena od štirih delov posveta v družinski medicini. Opišite, kaj predstavlja in kako jo v praksi vključimo v posvet.
- Kakšne aktivnosti obsega preventiva debelosti?
- Kako obravnavamo bolnika s prekomerno telesno težo v ambulanti družinske medicine?
- Kakšne so možnosti zdravljenja debelosti?

---

⁴¹ Heyrman J, ur. EURACT Educational Agenda. Leuven: European Academy of Teachers in General Practice EURACT; 2005.

Hannah and Her Sisters (1996; Woody Allen)

0:13:53-0:15:46: Mickey pride na pregled k zdravniku zaradi občutka zvonjenja in slabega sluha v enem ušesu. Zdravnik opravi (nepotrebne) preiskave in ga napoti na nadaljnje (nepotrebne) preiskave v bolnišnico.

Učni cilji, ki jih izsek pokrije:

- razumevanje koncepta zdravja z vseh vidikov,
- vključevanje promocije zdravja v vsak individualni posvet.

Vprašanja/naloge za študente.

- Katere štiri naloge vsebuje vsak posvet? Opišite jih.
- Katere od štirih nalog posveta je uresničil zdravnik v tem prizoru?
- Katere so najverjetnejše diagnoze pri tem bolniku?
- Ali je zdravnik, po vašem mnenju, ravnal pravilno, ko je odredil številne preiskave?
- Kako bodo rezultati preiskav vplivali na nadaljnjo obravnavo tega bolnika?
- Kako bi vi ukrepali v tem primeru?
- Kaj je zdravnik nezavedno sporočal bolniku, ko mu je zagotovil, da z njim ni nič narobe, a ga je kljub temu napotil na nadaljnje preiskave?

Intouchables (2011, Olivier Nakache & Eric Toledano)

0:07:45-0:12:53: Driss pride k Philippeju na razgovor za službo, ki je ne želi; potrebuje le podpis, da je bil na razgovoru, saj želi pridobiti socialno pomoč. Izsek prikazuje razgovore tudi z ostalimi prosilci za službo.

Učni cilji, ki jih izsek pokrije:

- razumevanje koncepta zdravja z vseh vidikov.

Vprašanja/naloge za študente.

- Razpravljajte o dojemanju zdravja s strani oseb, prikazanih v izseku.
- Kakšna je definicija zdravja po vaše?
- Kakšna je na splošno sprejeta definicija zdravja?

Steel Magnolias (1989, Herbert Ross)

0:50:46-0:56:57: Shelby pove mami, da je noseča. Skozi pogovor Shelby in mama izmenjata stališča za in proti smiselnosti nosečnosti glede na Shelby-jino sladkorno bolezen. Mama ne more sprejeti Shelby-jinih argumentov in je ne podpre.

Učni cilji, ki jih izsek pokrije:

- razumevanje koncepta zdravja z vseh vidikov.

Vprašanja/naloge za študente.

- Kakšno je pojmovanje koncepta zdravja s strani Shelby in s strani njene mame?

Dr. T & the Women (2000, Robert Altman)

0:36:52-0:38:24: Dr. T. pregleduje bolnico, ki prihaja na posvet vsake dva tedna zaradi zaskrbljenosti, da je z njo kaj narobe. Bolnica ob pregledu kadi.

Učni cilji, ki jih izsek pokrije:

- vključevanje promocije zdravja v vsak individualni posvet,
- promocijo zdravja s pomočjo načrtovane zdravstvene promocije oz. preventive znotraj primarne zdravstvene ravni.

Vprašanja/naloge za študente.

- Razpravljajte o primernosti pogovora o kajenju, ki ga je izvedel zdravnik v tem izseku.
- Kako bi se v praksi lotili problema kajenja pri bolnikih.
- Kakšne metode preventive kajenja so na voljo na primarni zdravstveni ravni?

Painted Vail (2006, John Curran)

0:50:23-0:51:07: Walter ugotovi, da je voda iz vaškega vodnjaka okužena s kolero. Naroči, da vodnjak zaprejo, vaščani pa naj hodijo po vodo v sosednjo reko. Vaščani so zelo jezni in ne razumejo potrebnosti ukrepa.

Učni cilji, ki jih izsek pokrije:

- prepoznavanje pomembnosti etičnega trenja med potrebami bolnika in potrebami skupnosti ter ustrezno ukrepanje.

Vprašanja/naloge za študente.

- Naštejte primere, ko je potrebno potrebe posameznika podrediti potrebam skupnosti.
- Kateri člani skupnosti oz. strokovnjaki so lahko zdravniku v pomoč, ko obravnava zdravje skupnosti in kako?
- Kako bi bolniku, ki bo zaradi epidemioloških ukrepov v korist skupnosti, prizadet, to razložili?
- S kakšnimi etičnimi dilemami se srečujemo, ko skušamo uskladiti potrebe bolnika s potrebami skupnosti?

Jabbed (2013, Sonya Pemberton)

0:00:06-0:02:15: Filmski izsek prikazuje pozitivne in negativne lastnosti cepljenja.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- razumevanje koncepta zdravja z vseh vidikov,
- vključevanje promocije zdravja v vsak individualni posvet,
- promocijo zdravja s pomočjo načrtovane zdravstvene promocije oz. preventive znotraj primarne zdravstvene ravni,
- prepoznavanje pomembnosti etičnega trenja med potrebami bolnika in potrebami skupnosti ter ustrezno ukrepanje.

Vprašanja/naloge za študente.

- Kako se na primeru cepljenja potrebe posameznika podrejajo potrebam skupnosti? Katere etične dileme pri tem nastanejo?
- Naštejte štiri elemente posveta v družinski medicini.
- Preventivne aktivnosti so del vsakega posveta v družinski medicini. Opišite en primer iz prakse.
- Kako je organizirano cepljenje v Sloveniji?
- Opišite shemo cepljenja, ki velja v Sloveniji.

Obvladovanje in koordinacijo zdravstvenega prosvetljevanja, preventive, zdravljenja, skrbi za bolnike, paliativnega zdravljenja in rehabilitacije

Drugi cilj celostnega pristopa obsega:⁴²

1. razumevanje različnih možnosti in prispevkov članov tima,
2. sposobnost uporabe različnih pristopov pri istem bolniku,
3. večšine koordinacije tima.

Safe (1995, Tod Haynes)

0:23:15-0:24:28, 0:32:57-0:34:17: V prvem delu se Carol posvetuje s svojim zdravnikom zaradi težav, ki jih ima (napadi težkega dihanja, kašlja, stiskanje v prsih). Zdravnik je prepričan, da je zdrava in da ne potrebuje zdravljenja. V drugem delu Carol pride na ponovni pregled k svojemu zdravniku, ker se njeno stanje ni izboljšalo. Zdravnik jo napoti k psihiatru.

Učni cilji, ki jih izsek pokrije:

- sposobnost uporabe različnih pristopov pri istem bolniku.

---

⁴² Heyrman J, ur. EURACT Educational Agenda. Leuven: European Academy of Teachers in General Practice EURACT; 2005.

Vprašanja/naloge za študente.

- Simptomi, prikazani v filmskih izsekih, imajo lahko zelo različen vzrok. Opišite, kako bi izvedli obravnavo oz. posvet v primeru, če bi takšna bolnica prišla k vam v ambulanto.
- Kako se v družinski medicini razlikuje pristop k bolniku z akutnimi in kroničnimi zdravstvenimi težavami?

Soul Food (1997, George Tillman Jr.)

0:21:14-0:22:10: Big Mama se ne počuti dobro. Zaradi gangrene ji bodo morali amputirati nogo.

Učni cilji, ki jih izsek pokrije:

- sposobnost uporabe različnih pristopov pri istem bolniku.

Vprašanja/naloge za študente.

- Katera stanja oz. bolezni ima bolnica iz filmskega izseka?
- Kako obravnavamo polimorbidnega bolnika v družinski medicini?
- Katero psihično bolezen ima najverjetneje bolnica? Kako bi jo prepoznali, diagnosticirali in zdravili?

Halt auf freier Strecke (2011, Andreas Dresen)

0:54:20-0:56:20: Frank in žena se prepirata. Frank očita ženi, da hoče iz njega narediti invalida, žena pa se pritoži, da mora narediti vse sama.

Učni cilji, ki jih izsek pokrije:

- razumevanje različnih možnosti in prispevkov članov tima,
- sposobnost uporabe različnih pristopov pri istem bolniku,
- večšine koordinacije tima.

Vprašanja/naloge za študente.

- Razložite, kako bolezen vpliva na družino.
- Kaj predstavlja glavni oskrbovalec bolnika, kateri član družine je to v tem filmu in kateri član družine je to običajno?
- Kakšna bolezenska stanja se lahko razvijejo pri glavnem oskrbovalcu bolnika?
- Hišni obisk je zelo dobra metoda prepoznavanja težav, ki jih ima družina zaradi obolelega družinskega člana. Kako bi vodili pogovor o tem?
- Kako lahko kot zdravnik koordinirate delo glavnega oskrbovalca bolnika?
- Na kakšen način pristopite do bolnika s stališča njega samega in s stališča njegove družine?
- Kakšne pravice iz zdravstvenega zavarovanja ima družina oz. oskrbovalec bolnika?

As Good as It Gets (1997, James L. Brooks)

0:32:05-0:33:19: Melvin na neprimeren način komentira izgled Carol, ki je utrujena, saj je vso noč prebedela ob bolnem otroku.

Učni cilji, ki jih izsek pokrije:

- razumevanje različnih možnosti in prispevkov članov tima,
- sposobnost uporabe različnih pristopov pri istem bolniku,
- večšine koordinacije tima.

Vprašanja/naloge za študente.

- Razložite, kako bolezen vpliva na družino.
- Kaj predstavlja glavni oskrbovalec bolnika, kateri član družine je to v tem filmu in kateri član družine je to običajno?
- Kakšna bolezenska stanja se lahko razvijejo pri glavnem oskrbovalcu bolnika?
- Na kakšen način pristopite do bolnika s stališča njega samega in s stališča njegove družine?
- Hišni obisk je zelo dobra metoda prepoznavanja težav, ki jih ima družina zaradi obolelega družinskega člana. Kako bi vodili pogovor o tem?
- Kako lahko kot zdravnik koordinirate delo glavnega oskrbovalca bolnika?

Marvin's Room (1996, Jerry Zaks)

0:09:56-0:13:31: Ker je Bessy šla k zdravniku, za Marvinu začasno skrbi njena teta. Ko se Bessy vrne, ugotovi, da mu teta ni dala zdravil.

Učni cilji, ki jih izsek pokrije:

- razumevanje različnih možnosti in prispevkov članov tima,
- sposobnost uporabe različnih pristopov pri istem bolniku,
- večšine koordinacije tima.

Vprašanja/naloge za študente.

- Oskrbovalci bolnika so lahko tudi sami skriti bolniki. Kako bi jih kot zdravniki prepoznali in obravnavali?
- Kaj so pogosti znaki izgorelosti oskrbovalcev bolnika?
- Kaj bi svetovali oskrbovalcem bolnika glede njihovega lastnega zdravja in dobrega počutja?
- Kakšne zakonske možnosti imate kot zdravnik, da olajšate delo oskrbovalcev bolnika?

- Kaj bi svetovali svojcem bolnika, ki ima demenco, glede oskrbe takega bolnika?

Dr. T & the Women (2000, Robert Altman)

1:23:25-1:25:00: V čakalnici vlada zmeda, saj je prišlo na pregled preveč bolnic; dr. T. ima zasebne težave, medicinske sestre pa ne zmorejo dobro koordinirati dela.

Učni cilji, ki jih izsek pokrije:

- razumevanje različnih možnosti in prispevkov članov tima,
- veščine koordinacije tima.

Vprašanja/naloge za študente.

- Razpravljajte o dogajanju v tem filmskem izseku v luči timskega dela.
- Kako bi lahko izboljšali koordinacijo dela, prikazano v tem filmskem izseku?
- Zdravnik je koordinator tima. Ali je tudi v tem filmskem izseku tako in zakaj?
- Kakšne so naloge medicinske sestre v ambulanti družinske medicine?
- Kako lahko zasebni problemi zdravnika vplivajo na timsko delo?
- Kateri so člani tima v ambulanti družinske medicine? Opišite njihovo vlogo pri obravnavi bolnika.
- Opišite, na kakšen način bi vi kot zdravnik družinske medicine koordinirali delo svojega tima.

Moartea domnului Lăzărescu (2005, Cristi Puiu)

1:54:30-1:36:18: Zdravnica v tretji bolnici, kamor so pripeljali vidno nevrolško prizadetega g. Lazarescu, zavlačuje z obravnavo in, kljub prigovarjanju medicinske sestre, ne odredi takojšnje operacije.

Učni cilji, ki jih izsek pokrije:

- razumevanje različnih možnosti in prispevkov članov tima.

Vprašanja/naloge za študente.

- Opišite odnos zdravnice do bolnika in do medicinske sestre.
- Medicinska sestra je del tima zdravnika družinske medicine. Kako bi vi odreagirali na njene predloge glede obravnave bolnika, prikazane v tem filmskem izseku?
- Kako bi koordinirali delo tima v primeru, predstavljenem v tem filmskem izseku?

VODENJE PRIMARNE ZDRAVSTVENE OSKRBE

Vodenje primarne zdravstvene oskrbe obsega koordinacijo oskrbe in vlogo bolnikovega zagovornika ter elemente prvega in neomejenega dostopa za bolnike s kakršnimi koli zdravstvenimi težavami⁴³. Vključuje zmožnost obravnave bolnikov z neselekcioniranimi zdravstvenimi težavami v okviru prvega stika, zmožnost pokritja celotnega spektra zdravstvenih težav, zmožnost koordinacije oskrbe z drugimi strokovnjaki na primarni ravni in na drugih ravneh zdravstvenega varstva, obvladovanje učinkovitega in ustreznega nudenja oskrbe in uporabe zdravstvenih storitev, zmožnost zagotavljanja ustreznih storitev znotraj zdravstvenega sistema in delovanje v smislu bolnikovega zagovornika⁴⁴.

Obvladovanje prvega stika z bolnikom

Prvi cilj vodenja primarne zdravstvene oskrbe obsega:⁴⁵

1. znanje o epidemiologiji zdravstvenih težav v primarni zdravstveni oskrbi,
2. znanje o tipičnih zdravstvenih težavah, ki se pojavljajo v primarni zdravstveni oskrbi, pogosto v zgodnjih fazah, njihove simptome in znake ter njihove diagnostične in terapevtske možnosti,
3. obvladovanje pristopa, ki omogoča lahko dostopnost bolnikov z neselekcioniranimi zdravstvenimi težavami,
4. organizacijski pristop k obvladovanju kroničnih bolezni.

Doc Hollywood (1991, Michael Caton-Jones)

0:23:15-0:26:36: V ordinacijo prihajajo ljudje z najrazličnejšimi zdravstvenimi težavami.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- znanje o tipičnih zdravstvenih težavah, ki se pojavljajo v primarni zdravstveni oskrbi, pogosto v zgodnjih fazah, njihove simptome in znake ter njihove diagnostične in terapevtske možnosti,
- obvladovanje pristopa, ki omogoča lahko dostopnost bolnikov z neselekcioniranimi zdravstvenimi težavami.

Vprašanja/naloge za študente.

---

⁴³ Allen J, et al. The European definition of general practice/family medicine. Wonca Europe; 2011.

⁴⁴ Heyrman J, ur. EURACT Educational Agenda. Leuven: European Academy of Teachers in General Practice EURACT; 2005.

⁴⁵ Heyrman J, ur. EURACT Educational Agenda. Leuven: European Academy of Teachers in General Practice EURACT; 2005.

- Kakšne težave bolnikov so predstavljene v tem filmskem izseku? Opišite tudi težave, ki niso povezane z zdravjem in so prikazane v odlomku filma.
- Kaj pomeni prvi stik z bolnikom in kaj je zanj značilno?
- Kaj pomeni odprt dostop do zdravnika in kaj je zanj značilno?
- Naštejte najpogostejše zdravstvene težave, s katerimi se srečujemo na primarni ravni zdravstvene oskrbe in njihove diagnostične ter terapevtske možnosti.
- Kaj so neselekcioniране zdravstvene težave? Naštejte nekaj primerov.
- Kako bi obravnavali bolnika, ki pride na posvet zgodaj v poteku bolezni in ima še neselekcioniране zdravstvene težave?

The Last King of Scotland (2006, Kevin McDonald)

0:33:11-0:35:08: Predsednika močno boli trebuh, zato ga mora zdravnik nujno pregledati. Izkaže se, da gre le za napenjanje.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- znanje o epidemiologiji zdravstvenih težav v primarni zdravstveni oskrbi,
- znanje o tipičnih zdravstvenih težavah, ki se pojavljajo v primarni zdravstveni oskrbi, pogosto v zgodnjih fazah, njihove simptome in znake ter njihove diagnostične in terapevtske možnosti,
- obvladovanje pristopa, ki omogoča lahko dostopnost bolnikov z neselekcioniiranimi zdravstvenimi težavami.

Vprašanja/naloge za študente.

- Kako pogosti so bolniki z bolečino v trebuhu v ambulantni družinske medicine?
- Katera potencialno nevarna stanja moramo izključiti pri bolnikih z bolečino v trebuhu in kako?
- Katere diferencialne diagnoze bi prišle v poštev pri bolniku, prikazanem v tem filmskem izseku?
- Kaj obsega anamneza bolnika, ki ima bolečine v trebuhu? Kaj obsega njegov usmerjen klinični pregled?
- Kdaj se lahko pri bolečini v trebuhu odločimo za odprto čakanje?

Moartea domnului Lăzărescu (2005, Cristi Puiu)

a) 1:23:31-1:24:33: Zdravnica obravnava bolnico z arterijsko hipertenzijo.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- znanje o epidemiologiji zdravstvenih težav v primarni zdravstveni oskrbi,
- organizacijski pristop k obvladovanju kroničnih bolezni.

Vprašanja/naloge za študente.

- Opišite pristop zdravnice do bolnice v tem filmskem izseku. Kaj je bilo dobro in kaj slabo ter zakaj?
- Kako obravnavamo bolnika z novoodkrita arterijsko hipertenzijo v družinski medicini?
- Opišite načrt vodenja bolnika z arterijsko hipertenzijo v družinski medicini.
- Opišite nujna stanja pri bolniku z arterijsko hipertenzijo in kako bi se jih lotili.

b) 1:25:10-1:29:01: Gospoda Lazarescu zaradi glavobola pregleduje zdravnik.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- znanje o epidemiologiji zdravstvenih težav v primarni zdravstveni oskrbi,
- znanje o tipičnih zdravstvenih težavah, ki se pojavljajo v primarni zdravstveni oskrbi, pogosto v zgodnjih fazah, njihove simptome in znake ter njihove diagnostične in terapevtske možnosti,
- obvladovanje pristopa, ki omogoča lahko dostopnost bolnikov z neselekcioniranimi zdravstvenimi težavami.

Vprašanja/naloge za študente.

- Opišite pristop zdravnika do bolnika v tem filmskem izseku. Kaj je bilo dobro in kaj slabo ter zakaj?
- Kako pogosti so bolniki z glavobolom v ambulantni družinske medicine?
- Kako obravnavamo bolnika z glavobolom v družinski medicini? Kaj obsega anamneza in kaj usmerjen klinični pregled?
- Naštejte najpogostejše diferencialne diagnoze pri glavobolu.
- Katera potencialno nevarna stanja moramo pri glavobolu izključiti?
- Kdaj se lahko pri glavobolu odločimo za odprto čakanje?

Era Uma Vez Eu, Verônica (2012, Marcelo Gomez)

- a) 0:09:25-0:11:00: Predstavljena sta dva bolnika z neselekcioniranimi zdravstvenimi težavami.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- znanje o epidemiologiji zdravstvenih težav v primarni zdravstveni oskrbi,
- znanje o tipičnih zdravstvenih težavah, ki se pojavljajo v primarni zdravstveni oskrbi, pogosto v zgodnjih fazah, njihove simptome in znake ter njihove diagnostične in terapevtske možnosti,
- obvladovanje pristopa, ki omogoča lahko dostopnost bolnikov z neselekcioniranimi zdravstvenimi težavami.

Vprašanja/naloga za študente.

- Kako bi obravnavali bolnika iz tega filmskega izseka?
- Kako bi obravnavali bolnico iz tega filmskega izseka?
- Kaj so somatoformne motnje in kako se kažejo? Kako obravnavamo bolnika s somatoformno motnjo?
- Kako pogoste so somatoformne motnje v ambulanti družinske medicine?

- b) 1:06:28-1:08:36: Dr. Veronica vodi posvet z bolnico s simptomi in znaki depresije.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- znanje o epidemiologiji zdravstvenih težav v primarni zdravstveni oskrbi,
- znanje o tipičnih zdravstvenih težavah, ki se pojavljajo v primarni zdravstveni oskrbi, pogosto v zgodnjih fazah, njihove simptome in znake ter njihove diagnostične in terapevtske možnosti,
- organizacijski pristop k obvladovanju kroničnih bolezni.

Vprašanja/naloga za študente.

- Opišite, kako je zdravnica vodila posvet. Kaj je bilo dobro in kaj slabo ter zakaj?
- Kako pogosta je depresija v ambulanti družinske medicine? Pri katerih skupinah bolnikov je pogostejša?
- Kako postavimo diagnozo depresije?
- Katera potencialno nevarna stanja moramo pri depresivnem bolniku izključiti in kako to naredimo?
- Kako zdravimo depresijo?
- Naredite načrt vodenja bolnika z depresijo v družinski medicini.

Steel Magnolias (1989, Herbert Ross)

0:17:05-0:27:19: Shelby je z mamo in njenimi prijateljicami pri frizerju, kjer se pripravljajo na Shelbyjino poroko. Shelby doživi epizodo hipoglikemije, ki jo njena mama učinkovito in mirno obvlada.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- znanje o epidemiologiji zdravstvenih težav v primarni zdravstveni oskrbi,
- znanje o tipičnih zdravstvenih težavah, ki se pojavljajo v primarni zdravstveni oskrbi, pogosto v zgodnjih fazah, njihove simptome in znake ter njihove diagnostične in terapevtske možnosti,
- organizacijski pristop k obvladovanju kroničnih bolezni.

Vprašanja/naloge za študente.

- Kako prepoznamo hipoglikemijo pri bolniku? Kakšno je pravilno ukrepanje?
- Kakšna navodila damo glede hipoglikemije bolniku in njegovim svojcem?
- Kako pogosta je sladkorna bolezen v ambulanti družinske medicine?
- Kako postavimo diagnozo sladkorne bolezni?
- Kako zdravimo sladkorno bolezen?
- Naredite načrt vodenja bolnika s sladkorno boleznijo v družinski medicini.

Pokrivanje celotnega spektra zdravstvenih stanj

Drugi cilj vodenja primarne zdravstvene oskrbe obsega:⁴⁶

1. znanje o preventivnih dejavnostih na primarni zdravstveni ravni,
2. veščine v akutni, kronični, preventivni, paliativni in nujni zdravstveni oskrbi,
3. veščine jemanja anamneze, izvajanja kliničnega pregleda in uporabe preiskav za postavljanje diagnoze v primarni zdravstveni oskrbi,
4. veščine zdravljenja, vključujoč pristop z in brez zdravil,
5. zmožnost odločanja za prednostno obravnavo težav.

---

⁴⁶ Heyrman J, ur. EURACT Educational Agenda. Leuven: European Academy of Teachers in General Practice EURACT; 2005.

When a Man Loves a Woman (1994, Luis Mandoki)

- a) 0:29:35-0:33:36: Alice pride domov v vinjenem stanju, vzame aspirin in popije precej vodke. Nato udari hčerko, med tuširanjem pade skozi steklena vrata tuš kabine in obleži nezavestna na razdrobljenem steklu.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- znanje o preventivnih dejavnostih na primarni zdravstveni ravni,
- večšine v akutni, kronični, preventivni, paliativni in nujni zdravstveni oskrbi,
- večšine jemanja anamneze, izvajanja kliničnega pregleda in uporabe preiskav za postavljanje diagnoze v primarni zdravstveni oskrbi.

Vprašanja/naloga za študente.

- Opišite vidike škodljivega pitja alkohola, ki so predstavljeni v tem filmskem izseku.
- Na katere znake tveganega oz. škodljivega pitja alkohola mora biti zdravnik družinske medicine pri svojih bolnikih pozoren?
- Kako opredelimo stopnje pitja alkohola? S čim si pri tem lahko pomagamo?
- Kakšne preventivne aktivnosti so možne za preprečevanje tveganega pitja alkohola?
- Kakšne so posledice tveganega oz. škodljivega pitja alkohola?
- Kako bi se v svoji ambulanti lotili obravnave bolnika, ki pije tvegano oz. škodljivo?
- Katere vire ima zdravnik družinske medicine na voljo v skupnosti pri obravnavi bolnikov, ki pijejo tvegano oz. škodljivo?
- Kako bi ukrepali, če bi kot zdravnik prispeli na kraj dogodka iz filmskega izseka?

- b) 0:34:30-0:37:41: Alice se po padcu v kopalnici prebudi v bolnišnici, ob njej je njen mož Michael, ki se mu se Alice izpove glede pitja alkohola.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- znanje o preventivnih dejavnostih na primarni zdravstveni ravni,
- večšine v akutni, kronični, preventivni, paliativni in nujni zdravstveni oskrbi,
- večšine jemanja anamneze, izvajanja kliničnega pregleda in uporabe preiskav za postavljanje diagnoze v primarni zdravstveni oskrbi,
- večšine zdravljenja, vključujoč pristop z in brez zdravil.

Vprašanja/naloge za študente.

- Opišite vidike škodljivega pitja alkohola, ki so predstavljeni v tem filmskem izseku.
- Opišite vidike soodvisnosti, ki so predstavljeni v tem filmskem izseku.
- Kako bi v ambulanti pri družinskih članih alkoholika prepoznali soodvisnost?
- Kakšne možnosti zdravljenja so na voljo pri soodvisnikih?
- Kako bi v ambulanti družinske medicine obravnavali bolnika, ki bi predstavil težave na način, kot jih je Alice?

Doc Hollywood (1991, Michael Caton-Jones)

- a) 0:23:15-0:26:36: V ordinacijo prihajajo ljudje z najrazličnejšimi zdravstvenimi težavami.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- večšine v akutni, kronični, preventivni, paliativni in nujni zdravstveni oskrbi,
- večšine jemanja anamneze, izvajanja kliničnega pregleda in uporabe preiskav za postavljanje diagnoze v primarni zdravstveni oskrbi,
- večšine zdravljenja, vključujoč pristop z in brez zdravil,
- zmožnost odločanja za prednostno obravnavo težav.

Vprašanja/naloge za študente.

- Pri vsakem predstavljenem bolniku v filmskem izseku navedite, kaj bi ga še vprašali, kaj pregledali, katere preiskave odredili in kako zdravili. Prav tako pri vsakem navedite stopnjo nujnosti.

- b) 0:57:40-0:58:37: Dr. Hogue ima srčni infarkt. Dr. Stone mu nudi nujno medicinsko pomoč.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- znanje o preventivnih dejavnostih na primarni zdravstveni ravni,
- večšine v akutni, kronični, preventivni, paliativni in nujni zdravstveni oskrbi,
- večšine jemanja anamneze, izvajanja kliničnega pregleda in uporabe preiskav za postavljanje diagnoze v primarni zdravstveni oskrbi,
- večšine zdravljenja, vključujoč pristop z in brez zdravil,
- zmožnost odločanja za prednostno obravnavo težav.

Vprašanja/naloge za študente.

- Razpravljajte o ukrepanju zdravnika v filmskem izseku. Kaj je bilo dobro in kaj ne ter zakaj?
- Katere ključne podatke moramo pridobiti v anamnezi in kliničnem pregledu pri bolniku z akutno bolečino v prsnem košu? Katere preiskave moramo narediti?
- Kako ukrepamo pri bolniku s sumom na akutni koronarni sindrom?
- Opišite preventivne dejavnosti pri srčno-žilnih boleznih.
- Kaj pomeni srčno-žilna ogroženost in kako jo določimo?
- Kako ukrepamo glede na rezultat srčno-žilne ogroženosti?

c) 1:17:39-1:20:38: Dr. Stone vodi porod na cesti v avtomobilu.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- večšine v akutni, kronični, preventivni, paliativni in nujni zdravstveni oskrbi,
- večšine zdravljenja, vključujoč pristop z in brez zdravil.

Vprašanja/naloge za študente.

- Razpravljajte o ukrepanju zdravnika v filmskem izseku. Kaj je bilo dobro in kaj ne ter zakaj?
- Kako ukrepamo pri porodu na terenu?

Moartea domnului Lăzărescu (2005, Cristi Puiu)

0:03:13-0:07:26: Gospod Lazarescu kliče za hišni obisk, ker ga neznosno boli glava.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- večšine v akutni, kronični, preventivni, paliativni in nujni zdravstveni oskrbi,
- večšine jemanja anamneze, izvajanja kliničnega pregleda in uporabe preiskav za postavljanje diagnoze v primarni zdravstveni oskrbi,
- večšine zdravljenja, vključujoč pristop z in brez zdravil,
- zmožnost odločanja za prednostno obravnavo težav.

Vprašanja/naloge za študente.

- Kaj ste na osnovi prvega telefonskega klica gospoda Lazarescu sklepali glede diagnoze?
- Kaj ste na osnovi drugega telefonskega klica gospoda Lazarescu sklepali glede diagnoze?
- Kaj bi lahko še vprašali bolnika med telefonskim pogovorom?
- Ali bi se v tem primeru odločili za hišni obisk in zakaj?

- Kaj bi v tem primeru svetovali bolniku po telefonu?
- Kako se pri bolniku mudi?

Amour (2012, Michael Haneke)

0:07:45-0:15:20: V tem izseku Anne doživi akutno nevrološko motnjo.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- večšine v akutni, kronični, preventivni, paliativni in nujni zdravstveni oskrbi,
- večšine jemanja anamneze, izvajanja kliničnega pregleda in uporabe preiskav za postavljanje diagnoze v primarni zdravstveni oskrbi,
- večšine zdravljenja, vključujoč pristop z in brez zdravil,
- zmožnost odločanja za prednostno obravnavo težav.

Vprašanja/naloge za študente.

- Naštejte možne diferencialne diagnoze pri bolnici, ki je predstavljena v tem filmskem izseku. Katera je najbolj verjetna in zakaj?
- Kako bi ukrepali, če bi kot zdravnik prišli na kraj dogajanja?
- Kaj je potrebno izvedeti v sklopu anamneze in izvesti v sklopu kliničnega pregleda?
- Kaj bi naročili/svetovali možu, če bi vas v tem primeru poklical po telefonu?
- Kako se pri bolnici mudi?
- Kako na terenu ukrepamo pri bolniku z možgansko kapjo?

Analyze this (1999, Harold Ramis)

0:18:23-0:19:30: Vitti spregovori o svojih simptomih.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- večšine v akutni, kronični, preventivni, paliativni in nujni zdravstveni oskrbi,
- večšine jemanja anamneze, izvajanja kliničnega pregleda in uporabe preiskav za postavljanje diagnoze v primarni zdravstveni oskrbi,
- večšine zdravljenja, vključujoč pristop z in brez zdravil,
- zmožnost odločanja za prednostno obravnavo težav.

Vprašanja/naloge za študente.

- Naštejte možne diferencialne diagnoze pri bolniku v filmskem izseku. Katera je najbolj verjetna in zakaj?

- Kako bi se lotili obravnave takega bolnika? Kaj bi še vprašali v anamnezi, kaj pregledali v sklopu telesnega pregleda, katere preiskave bi naredili in zakaj?
- Kako se mudi?

Safe (1995, Tod Haynes)

- a) 0:14:21-0:16:53: Carol se pelje v avtomobilu, ko nenadoma dobi napad težkega dihanja in kašlja.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- veščine v akutni, kronični, preventivni, paliativni in nujni zdravstveni oskrbi,
- veščine jemanja anamneze, izvajanja kliničnega pregleda in uporabe preiskav za postavljanje diagnoze v primarni zdravstveni oskrbi,
- veščine zdravljenja, vključujoč pristop z in brez zdravil,
- zmožnost odločanja za prednostno obravnavo težav.

Vprašanja/naloge za študente.

- Naštejte diferencialne diagnoze, ki pridejo v poštev pri bolnici v filmskem izseku. Predvsem se osredotočite na najbolj verjetne in tiste, pri katerih je možen nevaren potek.
- Kako bi stopenjsko obravnavali to bolnico, če bi prišla k vam v ambulanto?
- Kaj pomeni izraz somatoformne motnje in kaj izraz psihosomatske bolezni?
- Kako pristopamo k bolniku s somatoformno motnjo?
- Kakšno farmakološko in nefarmakološko zdravljenje imamo na voljo za somatoformne motnje?
- Kako se pri bolnici mudi?

- b) 0:23:15-0:24:28, 0:32:57-0:34:17: V prvem delu se Carol posvetuje s svojim zdravnikom zaradi težav, ki jih ima (napadi težkega dihanja, kašlja, stiskanje v prsih). Zdravnik je prepričan, da je zdrava in da ne potrebuje zdravljenja. V drugem delu Carol pride na ponovni pregled k svojemu zdravniku, ker se njeno stanje ni izboljšalo, zato jo zdravnik napoti k psihiatru.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- veščine v akutni, kronični, preventivni, paliativni in nujni zdravstveni oskrbi,

- večšine jemanja anamneze, izvajanja kliničnega pregleda in uporabe preiskav za postavljanje diagnoze v primarni zdravstveni oskrbi,
- večšine zdravljenja, vključujoč pristop z in brez zdravil,
- zmožnost odločanja za prednostno obravnavo težav.

Vprašanja/naloge za študente.

- Razpravljajte o dogajanju v obeh filmskih izsekih s poudarkom na osnovno zdravstvenem pristopu.
- Kako je stopenjsko odločanje prikazano v obeh filmskih izsekih?
- Kaj pomeni negotovost v družinski medicini in kako se z njo kot zdravniki soočamo?
- Opišite, kako je soočanje zdravnika z negotovostjo prikazano v tem filmskem izseku.
- Opišite sporazumevanje zdravnika z bolnico. Kaj je bilo dobro in kaj slabo?
- Kako bi se vi soočali z negotovostjo v primeru te bolnice?
- Kaj pomeni izraz somatoformne motnje in kaj izraz psihosomatske bolezni?
- Kako pristopamo k bolniku s somatoformno motnjo?
- Kakšno farmakološko in nefarmakološko zdravljenje imamo na voljo za somatoformne motnje?
- Koliko se pri bolnici mudi?

The Last King of Scotland (2006, Kevin McDonald)

0:45:07-0:47:28: Predsednikov sin ima epileptični napad. Dr. Garrigan mu nudi nujno medicinsko pomoč.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokriva:

- večšine v akutni, kronični, preventivni, paliativni in nujni zdravstveni oskrbi,
- večšine jemanja anamneze, izvajanja kliničnega pregleda in uporabe preiskav za postavljanje diagnoze v primarni zdravstveni oskrbi,
- večšine zdravljenja, vključujoč pristop z in brez zdravil,
- zmožnost odločanja za prednostno obravnavo težav.

Vprašanja/naloge za študente.

- Razpravljajte o ukrepanju zdravnika v filmskem izseku. Kaj je bilo dobro in kaj ne ter zakaj?
- Kako ukrepamo pri epileptičnem napadu?
- Koliko se mudi?

Era Uma Vez Eu, Verônica (2012, Marcelo Gomez)

1:06:28-1:08:36: Dr. Veronica vodi posvet z bolnico s simptomi in znaki depresije.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- večšine v akutni, kronični, preventivni, paliativni in nujni zdravstveni oskrbi,
- večšine jemanja anamneze, izvajanja kliničnega pregleda in uporabe preiskav za postavljanje diagnoze v primarni zdravstveni oskrbi,
- večšine zdravljenja, vključujoč pristop z in brez zdravil,
- zmožnost odločanja za prednostno obravnavo težav.

Vprašanja/naloge za študente.

- Opišite, kako je zdravnica vodila posvet. Kaj je bilo dobro in kaj slabo ter zakaj?
- Kako pogosta je depresija v ambulanti družinske medicine? Pri katerih skupinah bolnikov je pogostejša?
- Kako postavimo diagnozo depresije?
- Katera potencialno nevarna stanja moramo pri depresivnem bolniku izključiti in kako to naredimo?
- Kako zdravimo depresijo?
- Naredite načrt vodenja bolnika z depresijo v družinski medicini.

Requiem for a Dream (2000, Darren Aronofsky)

0:27:42-0:28:19, 0:33:38-0:35:07: Prvi filmski izsek prikazuje Saro, ki pride na posvet zdravniku zaradi debelosti. Zdravnik ji predpiše zdravilo za zniževanje telesne teže. Drugi filmski izsek prikazuje škodljive vplive zdravila na Saro, ki postane odvisna od zdravila.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- znanje o preventivnih dejavnostih na primarni zdravstveni ravni,
- večšine v akutni, kronični, preventivni, paliativni in nujni zdravstveni oskrbi,
- večšine zdravljenja, vključujoč pristop z in brez zdravil.

Vprašanja/naloge za študente.

- Kakšne aktivnosti obsega preventiva debelosti?
- Kako obravnavamo bolnika s prekomerno telesno težo v ambulanti družinske medicine?
- Kakšne so možnosti zdravljenja debelosti?

- Pri katerih zdravilih moramo biti pozorni tudi na razvoj morebitne odvisnosti?
- Kako vzdržujemo ravnotežje med predpisovanjem zdravil in morebitnim razvojem odvisnosti od teh zdravil?

Poetry (2010, Lee Chang-dong)

0:04:43-0:06:45: Yang Mi-ja pride na pregled k zdravniku zaradi bolečin v desnem zgornjem udu. Mimogrede še omeni, da zadnje čase zelo pozablja.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- večšine v akutni, kronični, preventivni, paliativni in nujni zdravstveni oskrbi,
- večšine jemanja anamneze, izvajanja kliničnega pregleda in uporabe preiskav za postavljanje diagnoze v primarni zdravstveni oskrbi,
- večšine zdravljenja, vključujoč pristop z in brez zdravil,
- zmožnost odločanja za prednostno obravnavo težav.

Vprašanja/naloge za študente.

- Opišite posvet v filmskem izseku. Kaj je bilo dobro in kaj slabo ter zakaj?
- Katere dele posveta v družinski medicini je izvedel zdravnik?
- Na kakšen način se kažejo zgodnji znaki demence?
- Zakaj je demenca v začetni fazi velikokrat spregledana?
- Kako poteka obravnava bolnika s sumom na demenco po načelih uporabe najboljših dokazov?

Zmožnost koordinacije oskrbe z drugimi strokovnjaki na primarni ravni in na drugih ravneh zdravstvenega varstva

Tretji cilj vodenja primarne zdravstvene oskrbe obsega:⁴⁷

1. znanje organiziranosti ambulant primarne zdravstvene ravni,
2. obvladovanje učinkovitega sporazumevanja z drugimi člani tima,
3. večšine učinkovitega dela v timu,
4. obvladovanje učinkovitega sodelovanja z drugimi specialisti.

Dr. T & the Women (2000, Robert Altman)

0:02:20-0:05:33: Filmski izsek prikazuje čakalnico klinike dr. T.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- znanje organiziranosti ambulant primarne zdravstvene ravni,
- obvladovanje učinkovitega sporazumevanja z drugimi člani tima,
- večšine učinkovitega dela v timu.

Vprašanja/naloge za študente.

- Opišite organizacijo dela, ki je prikazana v tem filmskem izseku.
- Kako je organiziran zdravstveni dom?
- Kako je organizirana ambulanta družinske medicine?
- Naštejte in opišite naloge članov tima zdravnika družinske medicine.
- Kako mora biti urejena vzorna čakalnica ambulante družinske medicine?

Moartea domnului Lăzărescu (2005, Cristi Puiu)

1:54:30-2:01:11: Filmski izsek prikazuje pogovor med zdravnikom, specializantko in medicinsko sestro ob pregledu bolnika. Medicinska sestra želi pospešiti obravnavo očitno nujnega bolnika, kar pa zdravnik in specializantka ne želita sprejeti.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- obvladovanje učinkovitega sporazumevanja z drugimi člani tima,
- večšine učinkovitega dela v timu,
- obvladovanje učinkovitega sodelovanja z drugimi specialisti.

Vprašanja/naloge za študente.

- Opišite sporazumevanje med medicinskim osebjem, ki je prikazano v tem filmskem izseku. Kaj je bilo dobro in kaj slabo ter zakaj?

---

⁴⁷ Heyrman J, ur. EURACT Educational Agenda. Leuven: European Academy of Teachers in General Practice EURACT; 2005.

- Ali ste že kdaj doživeli podobno situacijo? Opišite, kako ste se ob tem počutili.
- Naštejte in opišite naloge članov tima zdravnika družinske medicine.
- Kakšne so naloge vodje tima, tj. zdravnika družinske medicine?

Obvladovanje učinkovitega in ustreznega nudenja oskrbe in uporabe zdravstvenih storitev

Četrti cilj vodenja primarne zdravstvene oskrbe obsega:⁴⁸

1. znanje strukture zdravstvenega sistema in funkcije njegovih delov v odnosu do primarne zdravstvene ravni.

As Good as It Gets (1997, James L. Brooks)

0:50:26-0:53:58: Carol zaradi finančnih omejitev ne more plačati dobre zdravniške oskrbe za svojega sina. V tem filmskem izseku na dom pride pediater, ki ga je plačal Melvin.

Učni cilji, ki jih izsek pokrije:

- znanje strukture zdravstvenega sistema in funkcije njegovih delov v odnosu do primarne zdravstvene ravni.

Vprašanja/naloge za študente.

- Kateri model organizacije oz. financiranja zdravstvenega sistema je predstavljen v filmskem izseku?
- Katere modele organizacije oz. financiranja zdravstvenega sistema poznamo? Opišite jih.
- Kateri model financiranja zdravstvenega sistema imamo v Sloveniji? Opišite njegove glavne značilnosti.
- Kako lahko omejena finančna sredstva vplivajo na zdravstveno oskrbo?
- Katere etične dileme so povezane z omejenimi finančnimi sredstvi? Opišite, kako bi se jih v praksi lotili.

---

⁴⁸ Heyrman J, ur. EURACT Educational Agenda. Leuven: European Academy of Teachers in General Practice EURACT; 2005.

Sicko (2007, Michael Moore)

0:00:42-0:05:22: Serija izsekov prikazuje težave različnih ljudi zaradi dejstva, da nimajo zdravstvenega zavarovanja oz. njihovo zavarovanje ne zadošča.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- znanje strukture zdravstvenega sistema in funkcije njegovih delov v odnosu do primarne zdravstvene ravni.

Vprašanja/naloge za študente.

- Kakšen zdravstveni sistem je predstavljen v filmskem izseku?
- Opišite naš zdravstveni sistem.
- Kakšni so lahko viri neenakosti v zdravstvenem sistemu?
- Kakšne ekonomske omejitve ima naš zdravstveni sistem?
- Kako lahko ekonomske omejitve vplivajo na obravnavo bolnikov v ambulanti?

Zagotavljanja ustreznih storitev znotraj zdravstvenega sistema

Peti cilj vodenja primarne zdravstvene oskrbe obsega:⁴⁹

1. večšine sporazumevanje v smislu svetovanja, poučevanja in zdravljenja bolnikov ter njihovih družin,
2. večšine organizacije vodenja medicinske dokumentacije, obvladovanja informacij, timskega dela, vodenja ambulate in zagotavljanja kakovosti oskrbe.

The Doctor (1991, Randa Haines)

- a) 0:17:01-0:18:59: Jack je na viziti s specializanti/študenti. Razlaga jim, kako v odnosu do bolnika ne smejo izkazovati empatije. Obiščejo mladega moškega, ki se je resno poškodoval, ko je poskušal narediti samomor. Jack se med pregledom iz bolnika in iz situacije norčuje.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- večšine sporazumevanje v smislu svetovanja, poučevanja in zdravljenja bolnikov ter njihovih družin.

Vprašanja/naloge za študente.

- Opišite odnos zdravnika do bolnika v tem filmskem izseku.
- Kako v tem primeru bolnikovo ozadje vpliva na njegovo obravnavo?

---

⁴⁹ Heyrman J, ur. EURACT Educational Agenda. Leuven: European Academy of Teachers in General Practice EURACT; 2005.

- Opišite, kako bi vi vodili posvet s takim bolnikom (glede na dejstvo, da je poskušal storiti samomor).
- Opišite, kako bi vi obravnavali takega bolnika, ko bi se po odpustu iz bolnišnice oglasil k vam na pregled.

b) 1:50:53-1:52:15: Jack obišče bolnika, pri katerem bo izvedel transplantacijo srca.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- večšine sporazumevanje v smislu svetovanja, poučevanja in zdravljenja bolnikov ter njihovih družin.

Vprašanja/naloge za študente.

- Opišite odnos zdravnika do bolnika in njegove družine v tem filmskem izseku.
- Kako vključimo družino v posvet z bolnikom oz. v bolnikovo obravnavo?
- Opišite, kako je lahko bolnikova družina v pomoč pri vodenju bolnika.
- Na kakšne težave lahko naletite, ko v vodenje bolnika vključite njegovo družino?
- Opišite etične dileme, ki jih lahko srečamo, ko v vodenje bolnika vključimo družinske člane.

Mr. Jones (1993, Mike Figgis)

0:27:03-0:31:09: Mr. Jones ima manično-depresivno motnjo. V manični fazi ga prisilno hospitalizirajo, saj je nevaren sebi in okolici. Njegova zdravnica se z njim pogovori in ga uspe prepričati v nujnost zdravljenja.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- večšine sporazumevanje v smislu svetovanja, poučevanja in zdravljenja bolnikov ter njihovih družin.

Vprašanja/naloge za študente.

- Opišite način sporazumevanja zdravnice z bolnikom v tem filmskem izseku. Kaj je bilo dobro in kaj slabo ter zakaj?
- Kaj pomeni v bolnika usmerjena oblika posveta in kako se kaže?
- Kdaj lahko bolnika prisilno hospitaliziramo? Opišite postopek prisilne hospitalizacije.

Soul Food (1997, George Tillman Jr.)

0:12:16-0:12:52: Big Mama si pri kuhanju opeče roko, ampak tega sploh ne občuti. Na poziv hčerke, da mora redno jemati zdravila, odvrne, da ne potrebuje zdravil, ampak le svoje domače pripravke.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- večšine sporazumevanje v smislu svetovanja, poučevanja in zdravljenja bolnikov ter njihovih družin.
- Vprašanja/naloge za študente.
- Kako bi obravnavali bolnika, ki ne želi predlaganega zdravljenja, ampak se želi zdraviti sam?
  - S katerimi etičnimi dilemami se pri tem srečate?

Delovanje v smislu bolnikovega zagovornika

Šesti cilj vodenja primarne zdravstvene oskrbe obsega:⁵⁰

1. razvoj in vzdrževanje partnerskega odnosa ter načina sporazumevanja z bolnikom,
2. večšine učinkovitega vodenja, pogajanja in iskanja kompromisov.

One Flew Over the Cuckoo's Nest (1975, Miloš Forman)

0:39:49-0:47:26: Izsek prikazuje rutinsko vsakodnevno skupinsko terapijo, kjer bolniki pod vodstvom medicinske sestre Ratched razpravljajo o svojih težavah. Medicinska sestra Ratched skupino vodi po biomedicinskem modelu sporazumevanja.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- razvoj in vzdrževanje partnerskega odnosa ter načina sporazumevanja z bolnikom,
  - večšine učinkovitega vodenja, pogajanja in iskanja kompromisov.
- Vprašanja/naloge za študente.
- Opišite vodenje skupine s strani sestre Ratched. Kakšne so prednosti in slabosti takšnega sporazumevanja z bolniki?
  - Naštejte vrste sporazumevanja v medicini. Pri vsakem opišite prednosti in slabosti.
  - Opišite večšine vzdrževanja partnerskega odnosa z bolnikom.

Era Uma Vez Eu, Verônica (2012, Marcelo Gomez)

a) 0:36:07-0:39:11: Veronica izve, da ima njen oče raka.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- razvoj in vzdrževanje partnerskega odnosa ter načina sporazumevanja z bolnikom,
- večšine učinkovitega vodenja, pogajanja in iskanja kompromisov.

Vprašanja/naloge za študente.

- Opišite sporazumevanje zdravnika z Veronico? Kaj je bilo dobro in kaj slabo ter zakaj?

---

⁵⁰ Heyrman J, ur. EURACT Educational Agenda. Leuven: European Academy of Teachers in General Practice EURACT; 2005.

- Kakšne so značilnosti sporazumevanja s svojci bolnika?
- Katera etična dilema je bila predstavljena v filmskem izseku? Kako bi se je lotili?

b) 0:54:22-0:57:48: Veronica izvaja posvet z bolnikom, ki želi samo napotnico za preiskave.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- razvoj in vzdrževanje partnerskega odnosa ter načina sporazumevanja z bolnikom,
- veščine učinkovitega vodenja, pogajanja in iskanja kompromisov.

Vprašanja/naloge za študente.

- Opišite sporazumevanje v tem filmskem izseku. Kaj je bilo dobro in kaj slabo ter zakaj?
- Kako bi vi obravnavali bolnika z zahtevo po preiskavah/napotitvah v vaši ambulanti?
- Kako se soočamo z bolniki, ki imajo neutemeljene zahteve za zdravstvene storitve?

Moartea domnului Lăzărescu (2005, Cristi Puiu)

2:01:09-2:09:42: Izsek prikazuje proces pridobivanja obveščene pristanka za operacijo gospoda Lazarescu.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- razvoj in vzdrževanje partnerskega odnosa ter načina sporazumevanja z bolnikom,
- veščine učinkovitega vodenja, pogajanja in iskanja kompromisov.

Vprašanja/naloge za študente.

- Opišite proces pridobivanja obveščene pristanka, kot je prikazan v filmskem izseku. Razpravljajte o potrebnosti pridobitve obveščene pristanka v tem primeru.
- Kaj je obveščeni pristanek, kdaj ga moramo pridobiti, kako to naredimo?
- V katerih primerih obveščene pristanka ni potrebno pridobiti?

CELOVITO OBLIKOVANJE MODELOV

Celovito oblikovanje modelov obsega uporabo telesne, psihološke, socialne, kulturne in bivanjske dimenzije pri obravnavi bolnika⁵¹. Vključuje zmožnost uporabe bio-psiho-socialnega modela z upoštevanjem kulturne in bivanjske dimenzije⁵².

Uporaba bio-psiho-socialnega modela z upoštevanjem kulturne in bivanjske dimenzije

Cilj celovitega oblikovanja modelov obsega:⁵³

1. znanje o holističnem konceptu in vplivu le-tega na oskrbo bolnika,
2. zmožnost razumevanja bolnika kot bio-psiho-socialne celote,
3. veščine uporabe holističnega razumevanja v praksi,
4. znanje o kulturnem in bivanjskem ozadju bolnika, ki je pomembno za zdravstveno oskrbo,
5. dopuščanje in razumevanje bolnikovih izkušenj, verovanj, vrednot in pričakovanj, ki bi lahko vplivale na nudenje zdravstvene oskrbe.

Amour (2012, Michael Haneke)

- a) 1:13:53-1:14:21, 1:19:24-1:20:10, 1:25:05-1:25:35: Ti trije izseki prikazujejo izvajanje nege bolnice po možganski kapi s strani treh različnih negovalk. Prikazano je dobro in slabo izvajanje nege.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- znanje o holističnem konceptu in vplivu le-tega na oskrbo bolnika,
- zmožnost razumevanja bolnika kot bio-psiho-socialne celote,
- veščine uporabe holističnega razumevanja v praksi,
- znanje o kulturnem in bivanjskem ozadju bolnika, ki je pomembno za zdravstveno oskrbo.

Vprašanja/naloge za študente.

- Opišite izvajanje nege v teh treh filmskih izsekih. Kaj je bilo dobro in kaj slabo ter zakaj?
- Kaj opisuje in obsega celostni (holistični) pristop k bolniku?
- Naštejte elemente dobre nege bolnika. Kaj vse (v holističnem smislu) moramo pri izvajanju nege upoštevati?

---

⁵¹ Allen J, et al. The European definition of general practice/family medicine. Wonca Europe; 2011.

⁵² Heyrman J, ur. EURACT Educational Agenda. Leuven: European Academy of Teachers in General Practice EURACT; 2005.

⁵³ Heyrman J, ur. EURACT Educational Agenda. Leuven: European Academy of Teachers in General Practice EURACT; 2005.

- b) 1:11:17-1:13:21: Hčerka obišče Anne, ki je že drugič doživela možgansko kap in je popolnoma nepomična ter praktično ne more govoriti. Anne doživi šok, ko vidi mamo v takšnem stanju. Želi najti hitro rešitev nastalega problema (napotitev matere v bolnišnico, mnenje drugega zdravnika, dodatna zdravila).

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- znanje o holističnem konceptu in vplivu le-tega na oskrbo bolnika,
- zmožnost razumevanja bolnika kot bio-psiho-socialne celote,
- veščine uporabe holističnega razumevanja v praksi.

Vprašanja/naloge za študente.

- Razložite odnos hčerke in odnos očeta do nastale situacije.
- Kaj se lahko iz odgovorov očeta hčerki naučite glede sporazumevanja s svojci bolnikov v podobnih situacijah?
- Kako bi se odzvali na težave, ki so predstavljene v filmskem izseku, če bi prišli na hišni obisk k tej družini?
- Kako bi udeležili načela holističnega pristopa zdravnika družinske medicine v tem in podobnih primerih?

What's Eating Gilbert Grape? (1993, Lasse Hallström)

0:01:30-0:06:13: Gilbert predstavi svojo družino.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- znanje o holističnem konceptu in vplivu le-tega na oskrbo bolnika,
- zmožnost razumevanja bolnika kot bio-psiho-socialne celote,
- veščine uporabe holističnega razumevanja v praksi,
- znanje o kulturnem in bivanjskem ozadju bolnika, ki je pomembno za zdravstveno oskrbo.

Vprašanja/naloge za študente.

- Narišite družinsko drevo družine Grape.
- Narišite družinske kroge članov družine Grape.
- V kateri fazi družinskega ciklusa se nahaja družina Grape? V kateri fazi bi se morala nahajati?
- Kakšne vloge igrajo posamezni člani družine Grape?
- Kako simptomi Gilbertove mame vplivajo na ostale družinske člane?
- Zakaj je pomembno, da poznamo družine naših bolnikov?
- Kako nam poznavanje družine pomaga pri obravnavi bolnika?

The Last King of Scotland (2006, Kevin McDonald)

0:50:28-0:51:15: Dr. Garrigan poskuša predsedniku razložiti, da sin potrebuje primerno zdravniško oskrbo.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- znanje o holističnem konceptu in vplivu le-tega na oskrbo bolnika,
- znanje o kulturnem in bivanjskem ozadju bolnika, ki je pomembno za zdravstveno oskrbo,
- dopuščanje in razumevanje bolnikovih izkušenj, verovanj, vrednot in pričakovanj, ki bi lahko vplivale na nudenje zdravstvene oskrbe.

Vprašanja/naloge za študente.

- Naštejte primere, ko lahko bolnikove (ali družinske) izkušnje, verovanja, vrednote in pričakovanja vplivajo na nudenje zdravstvene oskrbe.
- Kako bi vodili posvet s staršem, prikazanim v filmskem izseku?
- Razložite, zakaj imajo bolniki pravico zavrniti s strani zdravnika predlagano zdravljenje.
- Kaj bi storili v primeru, da bi bolnik (oz. starši/svojci) zavrnili vaše predlagano zdravljenje?

The Doctor (1991, Randa Haines)

- a) 0:17:01-0:18:59: Jack je na viziti s specializanti/študenti. Razlaga jim, kako v odnosu do bolnika ne smejo izkazovati empatije. Obiščejo mladega moškega, ki se je resno poškodoval, ko je poskušal narediti samomor. Jack se med pregledom iz bolnika in iz situacije norčuje.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- znanje o holističnem konceptu in vplivu le-tega na oskrbo bolnika,
- zmožnost razumevanja bolnika kot bio-psiho-socialne celote,
- veščine uporabe holističnega razumevanja v praksi,
- znanje o kulturnem in bivanjskem ozadju bolnika, ki je pomembno za zdravstveno oskrbo.

Vprašanja/naloge za študente.

- Opišite odnos zdravnika do bolnika v tem filmskem izseku.
- Kako v tem primeru bolnikovo ozadje vpliva na njegovo obravnavo.
- Opišite, kako bi vi vodili posvet s takim bolnikom (glede na dejstvo, da je poskušal storiti samomor).
- Opišite, kako bi vi obravnavali takega bolnika, ko bi se po odpustu iz bolnišnice oglasil k vam na pregled.

b) 0:35:44-0:38:00: Jack izve, da ima raka.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- znanje o holističnem konceptu in vplivu le-tega na oskrbo bolnika,
- zmožnost razumevanja bolnika kot bio-psiho-socialne celote,
- veščine uporabe holističnega razumevanja v praksi.

Vprašanja/naloge za študente.

- Ali se obravnava kolega zdravnika razlikuje od obravnave drugih bolnikov in zakaj?
- Kako bi vi sporočili slabo novico kolegu zdravniku?
- S kakšnimi etičnimi dilemami se soočimo, ko zdravimo kolega zdravnika in kako bi se jih lotili?
- Kakšne zdravstvene težave se najpogosteje pojavljajo pri zdravnikih?
- Kako bi se lotili reševanja problema zdravnika, ki ima očitno zdravstveno težavo, ki je ne vidi oz. je ne želi sprejeti?

Steel Magnolias (1989, Herbert Ross)

0:50:46-0:56:57: Shelby pove mami, da je noseča. Skozi pogovor Shelby in mama izmenjata stališča za in proti smiselnosti nosečnosti glede na Shelby-jino sladkorno bolezen. Mama ne more sprejeti Shelby-jinih argumentov in je ne podpre.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- znanje o holističnem konceptu in vplivu le-tega na oskrbo bolnika,
- zmožnost razumevanja bolnika kot bio-psiho-socialne celote,
- veščine uporabe holističnega razumevanja v praksi,
- znanje o kulturnem in bivanjskem ozadju bolnika, ki je pomembno za zdravstveno oskrbo,
- dopuščanje in razumevanje bolnikovih izkušenj, verovanj, vrednot in pričakovanj, ki bi lahko vplivale na nudenje zdravstvene oskrbe.

Vprašanja/naloge za študente.

- Opišite stališča in vrednote matere ter hčerke.
- Kako lahko stališča zdravnika vplivajo na obravnavo bolnika?
- Kako bi vi vodili posvet s tako bolnico in kaj bi ji svetovali?
- Ali v tem primeru obstaja prava oz. napačna rešitev in zakaj?
- Kako bi se odzvali, če se bolnik ne bi strinjal s predlaganim načinom zdravljenja?
- Opišite načelo avtonomije v medicini.

Soul Food (1997, George Tillman Jr.)

0:02:35-0:08:06: Družina praznuje poroko mlajše hčerke, potem pa se zbere na kosilu v hiši matere. Na poroki in na kosilu spoznamo družinske vrednote, probleme in njihova ozadja.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- znanje o holističnem konceptu in vplivu le-tega na oskrbo bolnika,
- zmožnost razumevanja bolnika kot bio-psiho-socialne celote,
- znanje o kulturnem in bivanjskem ozadju bolnika, ki je pomembno za zdravstveno oskrbo,
- dopuščanje in razumevanje bolnikovih izkušenj, verovanj, vrednot in pričakovanj, ki bi lahko vplivale na nudenje zdravstvene oskrbe.

Vprašanja/naloge za študente.

- Film nosi naslov »Soul Food«. Razložite pomen te besede.
- Kakšne kulturne posebnosti, vrednote, verovanja in prepričanja so bila predstavljena?
- Razložite, kako lahko bolnikove izkušnje, verovanja, vrednote in pričakovanja vplivajo na nudenje zdravstvene oskrbe.
- Razložite, kaj pomeni pojem enakosti v zdravstveni oskrbi.

Hannah and Her Sisters (1996; Woody Allen)

0:13:53-0:15:46: Mickey pride na pregled k zdravniku zaradi občutka zvonjenja in slabega sluha v enem ušesu. Zdravnik opravi (nepotrebne) preiskave in ga napoti na nadaljnje (nepotrebne) preiskave v bolnišnico.

Učni cilji, ki jih izsek pokrije:

- znanje o pozitivni in negativni napovedni vrednosti simptomov, znakov in rezultatov preiskav ter odvisnost le-tega od prevalece bolezni,
- razumevanje stroškovne učinkovitosti in stroškovne koristi preiskav ter zdravljenja.

Vprašanja/naloge za študente.

- Katere so najverjetnejše diagnoze pri tem bolniku?
- Ali je zdravnik, po vašem mnenju, pravilno ravnal, ko je odredil številne preiskave?
- Kako bodo rezultati preiskav vplivali na nadaljnjo obravnavo tega bolnika?
- Kako bi vi ukrepali v tem primeru?
- Kaj je zdravnik nezavedno sporočal bolniku, ko mu je zagotovil, da z njim ni nič narobe, a ga je kljub temu napotil na nadaljnje preiskave?

Philadelphia (1993, Jonathan Demme)

- a) 0:41:11-0:44:17: Andrew pove svoji družini, da bo iskal svojo pravico na sodišču in jih prosi za podporo.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- znanje o holističnem konceptu in vplivu le-tega na oskrbo bolnika,
- zmožnost razumevanja bolnika kot bio-psiho-socialne celote,
- znanje o kulturnem in bivanjskem ozadju bolnika, ki je pomembno za zdravstveno oskrbo.

Vprašanja/naloge za študente.

- Kakšno vlogo igra družina pri obravnavi bolnika?
- Kako boste v praksi vključili družinsko ozadje v obravnavo bolnika?

- b) 0:21:41-0:27:55: Andrew prosi znanega odvetnika, da prevzame njegov primer. Le-ta ga zaradi diskriminatornih razlogov odkloni.

Učni cilji, ki jih filmski izsek pokrije:

- znanje o holističnem konceptu in vplivu le-tega na oskrbo bolnika,
- zmožnost razumevanja bolnika kot bio-psiho-socialne celote,
- veščine uporabe holističnega razumevanja v praksi,
- znanje o kulturnem in bivanjskem ozadju bolnika, ki je pomembno za zdravstveno oskrbo,
- dopuščanje in razumevanje bolnikovih izkušenj, verovanj, vrednot in pričakovanj, ki bi lahko vplivale na nudenje zdravstvene oskrbe.

Vprašanja/naloge za študente.

- Opišite dogajanje v filmskem izseku. Zakaj je odvetnik odklonil pomoč?
- Kaj pomeni načelo enakosti v medicini?
- Kako bi v ambulantni obravnavali bolnike, katerih verovanja, vrednote, življenjski stil ipd. ne ustrezajo vašim načelom?

PRIPOROČENA LITERATURA

1. Alexander M, et al. Cinemeducation: an innovative approach to teaching psychosocial medical care. *Fam Med* 1994;26:430-433.
2. Alexander M, et al. Cinemeducation: an innovative approach to teaching psychosocial medical care. *Fam Med* 1994;26:430-33.
3. Alexander M, et al. Lights, camera, action: using films to teach the ACGME competencies. *Fam Med* 2007;39:20-3.
4. Alexander M, Lenahan P, Pavlov A, ur. Cinemeducation – a comprehensive guide to using film in medical education. Oxford: Radcliffe Publishing; 2010.
5. Allen J, et al. The European definition of general practice/family medicine. *Wonca Europe*; 2011.
6. Belling C. The »bad news scene« as clinical drama part I: writing scenes. *Fam Med* 2006;38:390-2.
7. Belling C. The "bad news scene" as clinical drama part 2: viewing scenes. *Fam Med* 2006;38:474-5.
8. Ber R, et al. Teaching professionalism with the aid of trigger films. *Med Teach* 2002;24:528-31.
9. Ber R, et al. Teaching professionalism with the aid of trigger films. *Med Teach* 2002;24:528-31.
10. Ber R, et al. Twenty years of experience using trigger films as a teaching tool. *Acad Med* 2001;76:656-8.
11. Blasco PG, et al . Using movie clips to foster learners' reflection: improving education in the affective domain. *Fam Med* 2006;38:94-6.
12. Blasco PG, et al. Teaching through movies in a multicultural scenario: overcoming cultural barriers through emotions and reflection. *Fam Med* 2010;42:22-4.
13. Blasco PG, et al. Teaching through movies in a multicultural scenario: overcoming cultural barriers through emotions and reflection. *Fam Med* 2010;42:22-4.
14. Blasco PG, et al. Using movie clips to foster learners' reflection: improving education in the affective domain. *Fam Med* 2006;38:94-96.
15. Blasco PG, et al. Cinema for educating global doctors: from emotions to reflection, approaching the complexity of the Human Being. *Primary Care* 2010;10:45-7.
16. Bulc M, ur. Vključevanje bolnikov v zdravljenje. Ljubljana: Združenje zdravnikov družinske medicine SZD; 2007.

17. Czabanowska K, et al. Development of a Competency Framework for Quality Improvement in Family Medicine: a Qualitative Study. *J Contin Educ Health Prof* 2012;32:174-80.
18. DiBartolo MC, et al. Cinemeducation: teaching end-of-life issues using feature films. *J Gerontol Nurs* 2009;35:30-6.
19. Graf H, et al. Development, implementation, and evaluation of a movie-based curriculum to teach psychopathology. *Teach Learn Med* 2014;26:86-9.
20. Heyrman J, ur. EURACT Educational Agenda. Leuven: European Academy of Teachers in General Practice EURACT; 2005
21. Kersnik J, ur. Etika v družinski medicini. Ljubljana: Združenje zdravnikov družinske medicine SZD; 2003.
22. Kersnik J. Osnove družinske medicine. Maribor: Medicinska fakulteta; 2007.
23. Kersnik J. Kakovost v splošni medicini. Ljubljana: Sekcija za splošno medicino SZD; 1998.
24. Kihnigk O, et al. Cinemeducation in psychiatry: a seminar in undergraduate medical education combining a movie, lecture, and patient interview. *Acad Psychiatry* 2012;36:205-10.
25. Klemenc-Ketiš Z, et al. New virtual case-based assessment method for decision making in undergraduate students: a scale development and validation. *BMC Medical Education* 2013;13:160.
26. Klemenc-Ketiš Z, et al. Self-assessment questionnaire for family doctors' assessment of quality improvement competencies: a cross-cultural adaptation in Slovenia. *Zdrav Var* 2014;53:34-41.
27. Klemenc-Ketiš Z, et al. Using movies to teach professionalism to medical students. *BMC Med Educ* 2011;11:60.
28. Klemenc-Ketiš Z, et al. Using movies to teach professionalism to medical students. *BMC Med Educ* 2011;11:60.
29. Klemenc-Ketiš Z, et al. The role of the European Academy of Teachers in General Practice and Family Medicine in family medicine education in Europe – the experience of the University of Maribor. *Acta Medica Academica* 2012;41:80-7.
30. Klemenc-Ketiš Z, ur. Praktikum družinske medicine. 2. dopolnjena izdaja. Maribor: Medicinska fakulteta; 2011.
31. Klemenc-Ketiš Z, ur. Profesionalizem. Ljubljana: Zavod za razvoj družinske medicine; 2011.
32. Lumlertgul N, et al. Cinemeducation: A pilot student project using movies to help students learn medical professionalism. *Med Teach* 2009;31:e327-32.

33. Lumlertgul N, et al. Cinemeducation: a pilot student project using movies to help students learn medical professionalism. *Med Teach* 2009;31:e327-32.
34. Pavlov A, et al. Teaching communication and professionalism using a popular medical drama. *Fam Med* 2010;42:25-27.
35. Pavlov A, et al. Teaching communication and professionalism using a popular medical drama. *Fam Med* 2010;42:25-7.
36. Quadrelli S, et al. Appreciation of the aesthetic: a new dimension for a medicine and movies program. *Fam Med* 2009;41:316-8.
37. Rabow MW, et al. Authentic community as an educational strategy for advancing professionalism: a national evaluation of the Healer's art course. *J Gen Intern Med* 2007;22:1422-8.
38. Salinsky J. Half a day at the movies: film studies in the VTS course. *Br J Gen Pract* 2005;55:806-9.
39. Sanchez JC, et al. Cinema and theatre as training tools for health students. *Fam Med* 2010;42:398-39.
40. Selic P. Novi odročnik. Nebesedno sporazumevanje za vsakdanjo rabo. Ljubljana: Pares; 2007.
41. Švab I, Rotar-Pavlič D, ur. Družinska medicina. Ljubljana: Zavod za razvoj družinske medicine; 2013.
42. Švab I, ur. Sporazumevanje med bolnikom in zdravnikom. Ljubljana: Sekcija za splošno medicino SZD; 1995.
43. Švab I, ur. Vodenje kroničnega bolnika v družinski medicini. Ljubljana: Združenje zdravnikov družinske/splošne medicine; 1999.
44. Weber CM, et al. Movies and medicine: an elective using film to reflect on the patient, family, and illness. *Fam Med* 2007;39:317-9.
45. Winter RO, et al. Teaching professionalism artfully. *Fam Med* 2006;38:169-171.
46. Winter RO, et al. Teaching professionalism artfully. *Fam Med* 2006;38:169-71.

PRILOGA 1: SEZNAM FILMOV

4 luni, 3 saptamâni si 2 zile (2007, Cristian Mungiu)

Vsebina

Filmska zgodba je postavljena v komunistično Romunijo, v zadnja leta vladavine Ceausescu-ja. Govori o zgodbi dveh študentk – sostanovalk v študentskem domu. Ena od njiju je noseča, skupaj pa uredita ilegalni splav. Skozi zgodbo spremljamo urejanje ilegalnega splava in njegovo izvedbo.

Učni cilji, ki jih film pokrije:

- razumevanje zdravstvenih potreb družbenih skupnosti v luči epidemioloških značilnosti populacije,
- razumevanje vpliva revščine, etničnega porekla in lokalne epidemiologije na zdravje,
- razumevanje možnosti uporabe zdravstvenega sistema pri obravnavi bolnika in s strani zdravnika (sistem napotovanja, bolniški dopust, zakonska vprašanja ipd.),
- usklajevanje potreb posameznika s potrebami skupnosti, v kateri živi,
- razvoj referenčnega okvira razumevanja in obvladovanja družinske dimenzije, skupnosti in socialne ter kulturne dimenzije glede bolnikovih stališč, vrednot in prepričanj.

50/50 (2011, Jonathan Levine)

Vsebina

Filmska zgodba govori o 27-letnem moškem, ki nenadoma izve, da ima nevrofibrosarkom hrbtenjače. Skozi zgodbo spremljamo potek njegovega zdravljenja, odnose z družino, prijatelji in zdravstvenim osebjem.

Učni cilji, ki jih film pokrije:

- razvoj referenčnega okvira razumevanja in obvladovanja družinske dimenzije, skupnosti in socialne ter kulturne dimenzije glede bolnikovih stališč, vrednot in prepričanj,
- osnovno znanje o razumevanju bolnika kot osebe, njegove osebne rasti in življenjskih ciljev ter pričakovanj,
- večšine in stališča, potrebne za vzpostavitev partnerskega odnosa z bolnikom,
- večšine in stališča, potrebne za vzdrževanje ravnovesja med profesionalnostjo in zasebnostjo odnosa z bolnikom.

Amour (2012, Michael Haneke)

Vsebina

Filmska zgodba govori o starejšem paru; oba sta upokojena učitelja glasbe in imata hčerko, ki živi v tujini. Žena utrpi dve zaporedni možganski kapi, po katerih ostane paralizirana po eni strani telesa. Skozi zgodbo spremljamo njun boj z boleznijo.

Učni cilji, ki jih film pokrije:

- znanje o boleznih na primarni ravni zdravstvenega varstva, vključujoč njihove specifične incidence in prevalence,
- znanje o lastnostih opredeljene populacije (spol, starost, prevalenca kroničnih bolezni),
- večšine uporabe specifičnega odločanja pri obravnavi bolnika (z uporabo orodij, kot so npr. pravila odločanja),
- večšine v akutni, kronični, preventivni, paliativni in nujni zdravstveni oskrbi,
- večšine jemanja anamneze, izvajanja kliničnega pregleda in uporabe preiskav za postavljanje diagnoze v primarni zdravstveni oskrbi,
- večšine zdravljenja, vključujoč pristop z in brez zdravil,
- zmožnost odločanja za prednostno obravnavo težav,
- znanje o holističnem konceptu in vplivu le-tega na oskrbo bolnika,
- zmožnost razumevanja bolnika kot bio-psiho-socialne celote,
- večšine uporabe holističnega razumevanja v praksi,
- znanje o kulturnem in bivanjskem ozadju bolnika, ki je pomembno za zdravstveno oskrbo.

Analyze this (1999, Harold Ramis)

Vsebina

Filmska zgodba govori o mafijem šefu, ki trpi zaradi paničnih napadov, zaradi česar poišče pomoč pri psihiatru. Skozi zgodbo spremljamo zdravljenje mafijskega šefa in razreševanje osebnih težav psihiatra, kar oba glavna akterja zbliža tudi v zasebnem življenju.

Učni cilji, ki jih film pokrije:

- znanje o boleznih na primarni ravni zdravstvenega varstva, vključujoč njihove specifične incidence in prevalence,
- večšine uporabe specifičnega odločanja pri obravnavi bolnika (z uporabo orodij, kot so npr. pravila odločanja),
- večšine v akutni, kronični, preventivni, paliativni in nujni zdravstveni oskrbi,
- večšine jemanja anamneze, izvajanja kliničnega pregleda in uporabe preiskav za postavljanje diagnoze v primarni zdravstveni oskrbi,

- večšine zdravljenja, vključujoč pristop z in brez zdravil,
- zmožnost odločanja za prednostno obravnavo težav.

As Good as It Gets (1997, James L. Brooks)

Vsebina

Filmska zgodba govori o življenju samskega pisatelja novel, ki ima obsesivno-kompulzivno motnjo, matere samohranilke, po poklicu natakariče, ki ima otroka z astmo, in o mladem homoseksualnem umetniku.

Učni cilji, ki jih film pokrije:

- zavedanje o bolnikovih in zdravnikovih čustvih, vrednotah ter željah,
- razumevanje vpliva revščine, etničnega porekla in lokalne epidemiologije na zdravje,
- zavedanje o neenakostih v zdravstvu,
- razumevanje koncepta in komplementarnosti multimorbidnosti pri individualnem bolniku,
- večšine, potrebne za obvladovanje hkratnih zdravstvenih težav bolnika v luči identifikacije, eksploracije, pogajanja, sprejemanja in prednostne obravnave,
- zmožnost iskanja in uporabe najboljših dokazov v praksi,
- razumevanje različnih možnosti in prispevkov članov tima,
- sposobnost uporabe različnih pristopov pri istem bolniku,
- večšine koordinacije tima,
- znanje strukture zdravstvenega sistema in funkcije njegovih delov v odnosu do primarne zdravstvene ravni.

Baby Boom (1987, Charles Shyer)

Vsebina

Filmska zgodba govori o razmerju med moškim in žensko, oba sta deloholika in v njunem življenju ni prostora za družinsko življenje. Problemi nastanejo, ko ženska nenadoma dobi v rejništvo hčerko pokojne sorodnice. Skozi zgodbo spremljamo prilagajanje življenja novemu družinskemu članu.

Učni cilji, ki jih film pokrije:

- razumevanje zdravstvenih potreb družbenih skupnosti v luči epidemioloških značilnosti populacije,
- razumevanje možnosti uporabe zdravstvenega sistema pri obravnavi bolnika in s strani zdravnika (sistem napotovanja, bolniški dopust, zakonska vprašanja ipd.).

Breaking the Waves (1996, Lars von Trier)

Vsebina

Filmska zgodba govori o mladi škotski ženski, ki ima psihološke težave. Poroči se z norveškim delavcem na naftni ploščadi, kljub nasprotovanju okolice in staršev. Mož doživi nesrečo na delu, po kateri ostane popolnoma paraliziran. Od žene v imenu ljubezni zahteva, da si najde ljubimca. Skozi zgodbo spremljamo obupan boj žene, razcepljene med svojimi načeli in ljubeznijo do moža.

Učni cilji, ki jih film pokrije:

- osnovno znanje o razumevanju bolnika kot osebe, njegove osebnostne rasti in življenjskih ciljev ter pričakovanj,
- razvoj referenčnega okvira razumevanja in obvladovanja družinske dimenzije, skupnosti in socialne ter kulturne dimenzije glede bolnikovih stališč, vrednot in prepričanj,
- obvladovanje koncepta bolnikove bolezni v biološkem, sociološkem in kulturnem smislu,
- sodelovanje z drugimi strokovnjaki, ki so vključeni v zdravstveno politiko skupnosti in razumevanje njihovih vlog.

Doc Hollywood (1991, Michael Caton-Jones)

Vsebina

Filmska zgodba govori o dr. Benjaminu Stonu, ki je povzpetniški mlad kirurg in je na poti v Kalifornijo, kjer naj bi prevzel dobro plačano službo plastičnega kirurga. Ko potuje skozi podeželje, doživi prometno nesrečo, zaradi katere mora povzročeno materialno škodo povrniti z družbeno-koristnim delom. Skozi zgodbo spremljamo njegovo življenje v majhnem podeželskem mestecu in njegovo delo podeželskega zdravnika.

Učni cilji, ki jih film pokrije:

- stalnost odnosa,
- stalnost informacij,
- specifične veščine odločanja v nujnih situacijah,
- specifične veščine, potrebne za nujne posege v situacijah na primarni ravni zdravstvenega varstva,
- veščine za ustrezno uporabo zdravstvene dokumentacije in drugih informacij o bolniku,
- zmožnost iskanja in uporabe najboljših dokazov v praksi.
- znanje o tipičnih zdravstvenih težavah, ki se pojavljajo v primarni zdravstveni oskrbi, pogosto v zgodnjih fazah, njihove simptome in znake ter njihove diagnostične in terapevtske možnosti,

- obvladovanje pristopa, ki omogoča lahko dostopnost bolnikov z neselekcioniranimi zdravstvenimi težavami,
- večšine v akutni, kronični, preventivni, paliativni in nujni zdravstveni oskrbi,
- večšine jemanja anamneze, izvajanja kliničnega pregleda in uporabe preiskav za postavljanje diagnoze v primarni zdravstveni oskrbi,
- večšine zdravljenja, vključujoč pristop z in brez zdravil,
- zmožnost odločanja za prednostno obravnavo težav,
- znanje o preventivnih dejavnostih na primarni zdravstveni ravni.

Dr. T & the Women (2000, Robert Altman)

Vsebina

Filmska zgodba govori o ginekologu dr. T., ki je znan ginekolog za premožnejše ženske v Dallasu. Skozi zgodbo spremljamo njegovo profesionalno in zasebno življenje, ki se prepletata in vplivata drug na drugega.

Učni cilji, ki jih film pokrije:

- stalnost odnosa,
- stalnost oskrbe,
- oblikovanje odnosa, ki je značilen za pristop v družinski medicini,
- razumevanje uporabe stopenjskega razmišljanja v odločanju, z uporabo časa kot diagnostičnega in terapevtskega orodja,
- razumevanje, da je negotovost neizbežen del obravnave bolnikov v družinski medicini in razvoj strategij soočanja z njo,
- znanje o tem, kdaj lahko čakamo in kdaj moramo sprožiti diagnostični postopek.
- znanje o pozitivni in negativni napovedni vrednosti simptomov, znakov in rezultatov preiskav ter odvisnost le-tega od prevalence bolezni,
- razumevanje stroškovne učinkovitosti in stroškovne koristi preiskav ter zdravljenja,
- večšine za ustrezno uporabo zdravstvene dokumentacije in drugih informacij o bolniku,
- vključevanje promocije zdravja v vsak individualni posvet,
- promocijo zdravja s pomočjo načrtovane zdravstvene promocije oz. preventive znotraj primarne zdravstvene ravni,
- razumevanje različnih možnosti in prispevkov članov tima,
- večšine koordinacije tima,
- znanje organiziranosti ambulant primarne zdravstvene ravni,
- obvladovanje učinkovitega sporazumevanja z drugimi člani tima,

- večšine učinkovitega dela v timu.

Drunks (1995, Peter Cohn)

Vsebina

Filmska zgodba govori o članih kluba anonimni alkoholiki, ki na srečanju povedo vsak svojo življenjsko zgodbo.

Učni cilji, ki jih film pokrije:

- razumevanje zdravstvenih potreb družbenih skupnosti v luči epidemioloških značilnosti populacije,
- sodelovanje z drugimi strokovnjaki, ki so vključeni v zdravstveno politiko skupnosti in razumevanje njihovih vlog,
- razumevanje možnosti uporabe zdravstvenega sistema pri obravnavi bolnika in s strani zdravnika (sistem napotovanja, bolniški dopust, zakonska vprašanja ipd.).

Era Uma Vez Eu, Verônica (2012, Marcelo Gomez)

Vsebina

Filmska zgodba govori o Veronici, mladi zdravnici, ki živi v Braziliji pri svojem ostarelem očetu. Skozi zgodbo spremljamo njene prve korake v službi in poskuse ureditve zasebnega življenja ob bolečem dejstvu, da je oče na smrt bolan.

Učni cilji, ki jih film pokrije:

- znanje o epidemiologiji zdravstvenih težav v primarni zdravstveni oskrbi,
- znanje o tipičnih zdravstvenih težavah, ki se pojavljajo v primarni zdravstveni oskrbi, pogosto v zgodnjih fazah, njihove simptome in znake ter njihove diagnostične in terapevtske možnosti,
- obvladovanje pristopa, ki omogoča lahko dostopnost bolnikov z neselekcioniranimi zdravstvenimi težavami,
- organizacijski pristop k obvladovanju kroničnih bolezni,
- večšine v akutni, kronični, preventivni, paliativni in nujni zdravstveni oskrbi,
- večšine jemanja anamneze, izvajanja kliničnega pregleda in uporabe preiskav za postavljanje diagnoze v primarni zdravstveni oskrbi,
- večšine zdravljenja, vključujoč pristop z in brez zdravil,
- zmožnost odločanja za prednostno obravnavo težav,
- razvoj in vzdrževanje partnerskega odnosa ter načina sporazumevanja z bolnikom,

- večšine učinkovitega vodenja, pogajanja in iskanja kompromisov.

Flawless (1999, Joel Schumacher)

Vsebina

Filmska zgodba govori o upokojenem visoko spoštovanem policistu Walterju Koontzu, ki živi sam v stanovanju v stanovanjskem naselju. Njegov sosed je homoseksualni transvestit Rusty, ki ga Walter na vsa moč sovraži. Ko Walter doživi možgansko kap s posledično hemiparezo in motorično disfazijo, mu Rusty pomaga pri okrevanju.

Učni cilji, ki jih film pokrije:

- obvladovanje koncepta bolnikove bolezni v biološkem, sociološkem in kulturnem smislu.

Gözetleme kulesi (2012, Pelin Esmer)

Vsebina

Filmska zgodba govori o moškem (Nihat) in o ženski (Seher), ki v starem opazovalnem stolpu najmeta pribežališče pred krutim svetom, prepletenim s predsodki in težavami.

Učni cilji, ki jih film pokrije:

- obvladovanje koncepta bolnikove bolezni v biološkem, sociološkem in kulturnem smislu.

Halt auf freier Strecke (2011, Andreas Dresen)

Vsebina

Filmska zgodba govori o 44-letnem Franku, ki živi običajno življenje družinskega in poslovnega moškega. Zaradi nenadne diagnoze neoperabilnega možganskega tumorja se njemu in njegovi družini življenje postavi na glavo. Skozi zgodbo spremljamo prilagajanje njega in njegove družine na življenje z neozdravljivo boleznijo.

Učni cilji, ki jih film pokrije:

- razvoj referenčnega okvira razumevanja in obvladovanja družinske dimenzije, skupnosti in socialne ter kulturne dimenzije glede bolnikovih stališč, vrednot in prepričanj,
- obvladovanje koncepta bolnikove bolezni v biološkem, sociološkem in kulturnem smislu,
- razumevanje različnih možnosti in prispevkov članov tima,
- sposobnost uporabe različnih pristopov pri istem bolniku,
- večšine koordinacije tima.

Hannah and Her Sisters (1996; Woody Allen)

Vsebina

Filmska zgodba govori o 2-letnem življenju razširjene družine, ki se začne in konča z velikonočno večerjo; vmes pa spremljamo življenja Hannah in njenih dveh sester, ki se redno tedensko dobivajo, da razpravljajo o dogodkih v svojem življenju.

Učni cilji, ki jih film pokrije:

- znanje o pozitivni in negativni napovedni vrednosti simptomov, znakov in rezultatov preiskav ter odvisnost le-tega od prevalece bolezni,
- razumevanje stroškovne učinkovitosti in stroškovne koristi preiskav ter zdravljenja,
- znanje o pozitivni in negativni napovedni vrednosti simptomov, znakov in rezultatov preiskav ter odvisnost le-tega od prevalece bolezni,
- razumevanje stroškovne učinkovitosti in stroškovne koristi preiskav ter zdravljenja.

Intouchables (2011, Olivier Nakache & Eric Toledano)

Vsebina

Filmska zgodba govori o Philippu, bogatem tetraplegiku, ki za negovalca najame mladega prestopnika Drissa. Skozi zgodbo spremljamo vzpone in padce njunega odnosa, ki na koncu preraste v globoko prijateljstvo.

Učni cilji, ki jih film pokrije:

- osnovno znanje o razumevanju bolnika kot osebe, njegove osebnostne rasti in življenjskih ciljev ter pričakovanj,
- razvoj referenčnega okvira razumevanja in obvladovanja družinske dimenzije, skupnosti in socialne ter kulturne dimenzije glede bolnikovih stališč, vrednot in prepričanj,
- obvladovanje koncepta bolnikove bolezni v biološkem, sociološkem in kulturnem smislu,
- razumevanje medsebojnega odnosa med zdravjem in socialnim varstvom,
- razumevanje vpliva revščine, etničnega porekla in lokalne epidemiologije na zdravje,
- zavedanje o neenakostih v zdravstvu,
- razumevanje sestave zdravstvenega sistema in njegovih ekonomskih omejitev,
- razumevanje pomembnosti vloge skupnosti pri zagotavljanju kakovosti obravnave bolnika,

- razumevanje možnosti uporabe zdravstvenega sistema pri obravnavi bolnika in s strani zdravnika (sistem napotovanja, bolniški dopust, zakonska vprašanja ipd.),
- razumevanje koncepta zdravja z vseh vidikov,
- vključevanje promocije zdravja v vsak individualen posvet.

Jabbed (2013, Sonya Pemberton)

Vsebina

Gre za dokumentarni film o prednostih in slabostih cepljenja.

Učni cilji, ki jih film pokrije:

- razumevanje zdravstvenih potreb družbenih skupnosti v luči epidemioloških značilnosti populacije,
- usklajevanje potreb posameznika s potrebami skupnosti, v kateri živi,
- razumevanje koncepta zdravja z vseh vidikov,
- vključevanje promocije zdravja v vsak individualni posvet,
- promocijo zdravja s pomočjo načrtovane zdravstvene promocije oz. preventive znotraj primarne zdravstvene ravni,
- prepoznavanje pomembnosti etičnega trenja med potrebami bolnika in potrebami skupnosti ter ustrezno ukrepanje.

Lorenzo's Oil (1992, George Miller)

Vsebina

Filmska zgodba je povzeta po resničnih dogodkih in opisuje življenje družine s sinom, ki ima adrenolevkodistrofijo. Starša obupano iščeta zdravilo za sinovo bolezen.

Učni cilji, ki jih film pokrije:

- zmožnost iskanja in uporabe najboljših dokazov v praksi.

Marvin's Room (1996, Jerry Zaks)

Vsebina

Filmska zgodba govori o moškem, ki je pred 17. leti doživel možgansko kap, zaradi katere je vezan na posteljo. Zanj skrbi njegova hčerka, ki pa izve, da ima levkemijo in potrebuje transplantacijo kostnega mozga. Po pomoč se obrne k sestri, s katero že 20 let nima stikov. Skozi zgodbo opazujemo ponovno vzpostavljanje vezi med člani družine.

Učni cilji, ki jih film pokrije:

- razumevanje zdravstvenih potreb družbenih skupnosti v luči epidemioloških značilnosti populacije,
- razumevanje medsebojnega odnosa med zdravjem in socialnim varstvom,

- razumevanje sestave zdravstvenega sistema in njegovih ekonomskih omejitev,
- razumevanje pomembnosti vloge skupnosti pri zagotavljanju kakovosti obravnave bolnika,
- razumevanje možnosti uporabe zdravstvenega sistema pri obravnavi bolnika in s strani zdravnika (sistem napotovanja, bolniški dopust, zakonska vprašanja ipd.),
- usklajevanje potreb posameznika s potrebami skupnosti, v kateri živi,
- razumevanje različnih možnosti in prispevkov članov tima,
- sposobnost uporabe različnih pristopov pri istem bolniku,
- večšine koordinacije tima.

Moartea domnului Lăzărescu (2005, Cristi Puiu)

Vsebina

Filmska zgodba govori o starejšem moškem, ki ga reševalno vozilo vso noč vozi iz bolnišnice v bolnišnico, saj ga zdravniki zaradi najrazličnejših razlogov v nobeni od bolnišnic ne želijo sprejeti in zdraviti.

Učni cilji, ki jih film pokrije:

- razumevanje vpliva revščine, etničnega porekla in lokalne epidemiologije na zdravje,
- zavedanje o neenakostih v zdravstvu,
- razumevanje sestave zdravstvenega sistema in njegovih ekonomskih omejitev,
- razumevanje možnosti uporabe zdravstvenega sistema pri obravnavi bolnika in s strani zdravnika (sistem napotovanja, bolniški dopust, zakonska vprašanja ipd.),
- znanje o boleznih na primarni ravni zdravstvenega varstva, vključujoč njihove specifične incidence in prevalence,
- znanje o lastnostih opredeljene populacije (spol, starost, prevalenca kroničnih bolezni),
- večšine uporabe specifičnega odločanja pri obravnavi bolnika (z uporabo orodij, kot so npr. pravila odločanja),
- znanje o pomembnih vprašanjih, ki jih je potrebno postaviti v anamnezi in o pomembnih namigih v telesnem pregledu v odnosu na trenutno bolnikovo težavo, s posebnim poudarkom na izključitev možnih nujnih stanj,
- znanje o zbiranju pomembnih informacij o bolniku v kontekstu družinskih in socialnih lastnosti,

- znanje o preiskavah in možnostih zdravljenja, ki so na voljo za trenutno bolnikovo težavo,
- veščine jemanja anamneze, izvedbe telesnega pregleda in interpretacije rezultatov,
- pripravljenost vključevanja bolnika v načrt zdravljenja,
- specifične veščine odločanja v nujnih situacijah,
- specifične veščine, potrebne za nujne posege v situacijah na primarni ravni zdravstvenega varstva,
- znanje o tem, kdaj lahko čakamo in kdaj moramo sprožiti diagnostični postopek,
- razumevanje različnih možnosti in prispevkov članov tima,
- znanje o epidemiologiji zdravstvenih težav v primarni zdravstveni oskrbi,
- organizacijski pristop k obvladovanju kroničnih bolezni,
- znanje o tipičnih zdravstvenih težavah, ki se pojavljajo v primarni zdravstveni oskrbi, pogosto v zgodnjih fazah, njihove simptome in znake ter njihove diagnostične in terapevtske možnosti,
- obvladovanje pristopa, ki omogoča lahko dostopnost bolnikov z neselekcioniranimi zdravstvenimi težavami,
- veščine v akutni, kronični, preventivni, paliativni in nujni zdravstveni oskrbi,
- veščine jemanja anamneze, izvajanja kliničnega pregleda in uporabe preiskav za postavljanje diagnoze v primarni zdravstveni oskrbi,
- veščine zdravljenja, vključujoč pristop z in brez zdravil,
- zmožnost odločanja za prednostno obravnavo težav,
- obvladovanje učinkovitega sporazumevanja z drugimi člani tima,
- veščine učinkovitega dela v timu,
- obvladovanje učinkovitega sodelovanja z drugimi specialisti,
- razvoj in vzdrževanje partnerskega odnosa ter načina sporazumevanja z bolnikom,
- veščine učinkovitega vodenja, pogajanja in iskanja kompromisov.

Mr. Jones (1993, Mike Figgis)

Vsebina

Filmska zgodba govori o gospodu Jonesu, ki ima bipolarno motnjo. V enem od poslabšanj je sprejet v psihiatrično bolnišnico, kjer se psihiatrinja zaljubi vanj in mora posledično pustiti svojo službo.

Učni cilji, ki jih film pokrije:

- večšine sporazumevanje v smislu svetovanja, poučevanja in zdravljenja bolnikov ter njihovih družin.

One Flew Over the Cuckoo's Nest (1975, Miloš Forman)

Vsebina

Filmska zgodba govori o Randlu McMurphyju, ki je posilil 15-letno dekle in namesto zapora raje izbral psihiatrično bolnišnico (pretvarjal se je, da je »nor«). Tam pa Randle ugotovi, da je ta ustanova najhujši zapor, kar jih je lahko izbral. Skozi film spremljamo konflikt med posameznikom in totalitarno ureditvijo sistema.

Učni cilji, ki jih film pokrije:

- večšine in stališča, potrebne za vzpostavitev partnerskega odnosa z bolnikom,
- razvoj in vzdrževanje partnerskega odnosa ter načina sporazumevanja z bolnikom,
- večšine učinkovitega vodenja, pogajanja in iskanja kompromisov.

Ordinary People (1980, Robert Redford)

Vsebina

Filmska zgodba govori o razpadu ameriške družine iz zgornjega srednjega družbenega razreda po smrti sina, ki se je poškodoval v ladijski nesreči.

Učni cilji, ki jih film pokrije:

- znanje o zbiranju pomembnih informacij o bolniku v kontekstu družinskih in socialnih lastnosti,
- pripravljenost vključevanja bolnika v načrt zdravljenja.

Painted Vail (2006, John Curran)

Vsebina

Filmska zgodba govori o britanskem zdravniku, ki poskuša zajezi izbruh kolere v majhnem kitajskem mestecu. Skozi zgodbo hkrati spoznamo tudi njegovo zasebno življenje, ki ga označuje zakon brez ljubezni in nezvesta žena.

Učni cilji, ki jih film pokrije:

- razumevanje zdravstvenih potreb družbenih skupnosti v luči epidemioloških značilnosti populacije,

- sodelovanje z drugimi strokovnjaki, ki so vključeni v zdravstveno politiko skupnosti in razumevanje njihovih vlog,
- prepoznavanje pomembnosti etičnega trenja med potrebami bolnika in potrebami skupnosti ter ustrezno ukrepanje.

Patch Adams (1998, Tom Shadyac)

Vsebina

Filmska zgodba temelji na resničnih dogodkih in govori o študentu medicine, ki želi zdraviti ljudi s smehom oz. z metodami čustvenega in spiritualnega zdravljenja. Skupaj z nekaterimi sošolci odpre ilegalno kliniko, akademski vrh pa mu z vsemi silami nasprotuje.

Učni cilji, ki jih film pokrije:

- veščine in stališča, potrebne za vzpostavitev partnerskega odnosa z bolnikom,
- veščine in stališča, potrebne za vzdrževanje ravnovesja med profesionalnostjo in zasebnostjo odnosa z bolnikom.

Philadelphia (1993, Jonathan Demme)

Vsebina

Filmska zgodba govori o uspešnem odvetniku, obolelim za AIDS-om, ki ga v službi zaradi bolezni in spolne orientiranosti odpustijo, zaradi česar najame homofobnega odvetnika, ki ga edini želi zastopati na sodišču v tožbi zaradi protizakonite izgube službe.

Učni cilji, ki jih film pokrije:

- znanje o holističnem konceptu in vplivu le-tega na oskrbo bolnika,
- zmožnost razumevanja bolnika kot bio-psiho-socialne celote,
- veščine uporabe holističnega razumevanja v praksi,
- znanje o kulturnem in bivanjskem ozadju bolnika, ki je pomembno za zdravstveno oskrbo,
- dopuščanje in razumevanje bolnikovih izkušenj, verovanj, vrednot in pričakovanj, ki bi lahko vplivale na nudenje zdravstvene oskrbe.

Poetry (2010, Lee Chang-dong)

Vsebina

Filmska zgodba govori o življenju 60-letne ženske v Južni Koreji. Ženska živi z neodgovornim in prestopniškim vnukom v predmestnem okolju in se bori z Alzheimerjevo boleznijo.

Učni cilji, ki jih film pokrije:

- razumevanje koncepta in komplementarnosti multimorbidnosti pri individualnem bolniku,
- veščine, potrebne za obvladovanje hkratnih zdravstvenih težav bolnika v luči identifikacije, eksploracije, pogajanja, sprejemanja in prednostne obravnave,
- zmožnost iskanja in uporabe najboljših dokazov v praksi,
- veščine v akutni, kronični, preventivni, paliativni in nujni zdravstveni oskrbi,
- veščine jemanja anamneze, izvajanja kliničnega pregleda in uporabe preiskav za postavljanje diagnoze v primarni zdravstveni oskrbi,
- veščine zdravljenja, vključujoč pristop z in brez zdravil,
- zmožnost odločanja za prednostno obravnavo težav.

Requiem for a Dream (2000, Darren Aronofsky)

Vsebina

Filmska zgodba govori o odvisnostih treh ljudi (mame, sina in njegovega dekleta) od televizije, shujševalnih tablet in heroina. Skozi film spremljamo psihično in fizično propadanje teh treh glavnih likov.

Učni cilji, ki jih film pokrije:

- znanje o preventivnih dejavnostih na primarni zdravstveni ravni,
- veščine v akutni, kronični, preventivni, paliativni in nujni zdravstveni oskrbi,
- veščine zdravljenja, vključujoč pristop z in brez zdravil.
- vključevanje promocije zdravja v vsak individualen posvet,
- promocijo zdravja s pomočjo načrtovane zdravstvene promocije oz. preventive znotraj primarne zdravstvene ravni.

Safe (1995, Tod Haynes)

Vsebina

Filmska zgodba govori o ženski, ki živi običajno življenje gospodinje v predmestnem okolju in razvije t.i. multiplo kemično preobčutljivost (tj. bolezen 20. stoletja).

Učni cilji, ki jih film pokrije:

- oblikovanje odnosa, ki je značilen za pristop v družinski medicini,

- razumevanje uporabe stopenjskega razmišljanja v odločanju, z uporabo časa kot diagnostičnega in terapevtskega orodja,
- razumevanje, da je negotovost neizbežen del obravnave bolnikov v družinski medicini in razvoj strategij soočanja z njo,
- večšine v akutni, kronični, preventivni, paliativni in nujni zdravstveni oskrbi,
- večšine jemanja anamneze, izvajanja kliničnega pregleda in uporabe preiskav za postavljanje diagnoze v primarni zdravstveni oskrbi,
- večšine zdravljenja, vključujoč pristop z in brez zdravil,
- zmožnost odločanja za prednostno obravnavo težav,
- sposobnost uporabe različnih pristopov pri istem bolniku.

Sicko (2007, Michael Moore)

Vsebina

Film je dokumentarec o ameriškem zdravstvenem sistemu.

Učni cilji, ki jih film pokrije:

- razumevanje vpliva revščine, etničnega porekla in lokalne epidemiologije na zdravje,
- zavedanje o neenakostih v zdravstvu,
- razumevanje sestave zdravstvenega sistema in njegovih ekonomskih omejitev,
- znanje strukture zdravstvenega sistema in funkcije njegovih delov v odnosu do primarne zdravstvene ravni.

Soul Food (1997, George Tillman Jr.)

Vsebina

Filmska zgodba govori o družini 11-letnega Ahmada, ki se vsako nedeljo zbere na družinskem kosilu. Glava družine je mama Joe, ki ima tri hčerke, sama pa boleha za sladkorno boleznijo. Zgodba se zaplete, ko mama Joe doživi možgansko kap med amputacijo diabetične noge in ostane v komi. Takrat začne družina razpadati.

Učni cilji, ki jih film pokrije:

- večšine sporazumevanje v smislu svetovanja, poučevanja in zdravljenja bolnikov ter njihovih družin,
- znanje o holističnem konceptu in vplivu le-tega na oskrbo bolnika,
- zmožnost razumevanja bolnika kot bio-psiho-socialne celote,
- znanje o kulturnem in bivanjskem ozadju bolnika, ki je pomembno za zdravstveno oskrbo,

- dopuščanje in razumevanje bolnikovih izkušenj, verovanj, vrednot in pričakovanj, ki bi lahko vplivale na nudenje zdravstvene oskrbe.

Steel Magnolias (1989, Herbert Ross)

Vsebina

Filmska zgodba govori o skupini tesnih prijateljic, ki živijo v Louisiani. Osrednjo zgodba se vrti okoli Shelby, mlade ženske s sladkorno boleznijo, ki se poroči in kljub nasprotovanju matere rodi otroka in kasneje zaradi zapletov sladkorne bolezni umre.

Učni cilji, ki jih film pokrije:

- upoštevanje bolnikove avtonomije,
- zavedanje o bolnikovih in zdravnikovih čustvih, vrednotah ter željah,
- razumevanje koncepta in komplementarnosti multimorbidnosti pri individualnem bolniku,
- veščine, potrebne za obvladovanje hkratnih zdravstvenih težav bolnika v luči identifikacije, eksploracije, pogajanja, sprejemanja in prednostne obravnave,
- veščine za ustrezno uporabo zdravstvene dokumentacije in drugih informacij o bolniku,
- razumevanje koncepta zdravja z vseh vidikov,
- znanje o epidemiologiji zdravstvenih težav v primarni zdravstveni oskrbi,
- znanje o tipičnih zdravstvenih težavah, ki se pojavljajo v primarni zdravstveni oskrbi, pogosto v zgodnjih fazah, njihove simptome in znake ter njihove diagnostične in terapevtske možnosti,
- organizacijski pristop k obvladovanju kroničnih bolezni,
- znanje o holističnem konceptu in vplivu le-tega na oskrbo bolnika,
- zmožnost razumevanja bolnika kot bio-psiho-socialne celote,
- veščine uporabe holističnega razumevanja v praksi,
- znanje o kulturnem in bivanjskem ozadju bolnika, ki je pomembno za zdravstveno oskrbo,
- dopuščanje in razumevanje bolnikovih izkušenj, verovanj, vrednot in pričakovanj, ki bi lahko vplivale na nudenje zdravstvene oskrbe.

The Doctor (1991, Randa Haines)

Vsebina

Filmska zgodba govori o uspešnem in egocentričnem kirurgu Jacku, ki zboli za rakom grla. Skozi zgodbo spremljamo njegov boj z boleznijo in spreminjanje njegove osebnosti.

Učni cilji, ki jih film pokrije:

- osnovno znanje o razumevanju bolnika kot osebe, njegove osebnostne rasti in življenjskih ciljev ter pričakovanj,
- zmožnost uporabe v bolnika usmerjenega modela posveta,
- zmožnost sporočanja izsledkov obravnave na bolniku prilagojen in razumljiv način,
- odnos do odločanja ob upoštevanju bolnikove avtonomije,
- zavedanje o neenakostih v zdravstvu,
- razumevanje sestave zdravstvenega sistema in njegovih ekonomskih omejitev,
- oblikovanje odnosa, ki je značilen za pristop v družinski medicini,
- razumevanje uporabe stopenjskega razmišljanja v odločanju, z uporabo časa kot diagnostičnega in terapevtskega orodja,
- razumevanje, da je negotovost neizbežen del obravnave bolnikov v družinski medicini in razvoj strategij soočanja z njo,
- znanje o tem, kdaj lahko čakamo in kdaj moramo sprožiti diagnostični postopek,
- znanje o pozitivni in negativni napovedni vrednosti simptomov, znakov in rezultatov preiskav ter odvisnost le-tega od prevalece bolezni,
- razumevanje stroškovne učinkovitosti in stroškovne koristi preiskav ter zdravljenja,
- večšine sporazumevanje v smislu svetovanja, poučevanja in zdravljenja bolnikov ter njihovih družin,
- znanje o holističnem konceptu in vplivu le-tega na oskrbo bolnika,
- zmožnost razumevanja bolnika kot bio-psiho-socialne celote,
- večšine uporabe holističnega razumevanja v praksi,
- znanje o kulturnem in bivanjskem ozadju bolnika, ki je pomembno za zdravstveno oskrbo.

The Good Doctor (2011, Lance Daly)

Vsebina

Filmska zgodba govori o mladem arogantnem in egocentričnem zdravniku, ki začne kariero v eni od kalifornijskih bolnišnic. Osebe ga ne mara, prav tako pa je v nemilosti pri zdravnikih, saj naredi serijo strokovnih napak. Ko mu uspe pozdraviti mlado dekle, ji začne neupravičeno dajati zdravila z namenom manipulacije njenega

zdravstvenega stanja, kar privede do njene smrti, nato pa še ubije sodelavca, ki odkrije to skrivnost.

Učni cilji, ki jih film pokrije:

- veščine za ustrezno uporabo zdravstvene dokumentacije in drugih informacij o bolniku.

The King's Speech (2010, Tom Hooper)

Vsebina

Filmska zgodba je posneta po resničnih dogodkih in govori o kralju Velike Britanije in severne Irske Georgu VI. Skozi zgodbo spremljamo vzpon kralja na prestol in zdravljenje njegove govorne napake – jecljanja.

Učni cilji, ki jih film pokrije:

- veščine in stališča, potrebne za vzpostavitev partnerskega odnosa z bolnikom,
- veščine in stališča, potrebne za vzdrževanje ravnovesja med profesionalnostjo in zasebnostjo odnosa z bolnikom.

The Last King of Scotland (2006, Kevin McDonald)

Vsebina

Filmska zgodba delno temelji na resničnih dogodkih in govori o brutalnem ugandskem diktatorju Idi Aminu. Dogajanje opazujemo skozi oči diktatorjevega osebnega zdravnika.

Učni cilji, ki jih film pokrije:

- razvoj referenčnega okvira razumevanja in obvladovanja družinske dimenzije, skupnosti in socialne ter kulturne dimenzije glede bolnikovih stališč, vrednot in prepričanj,
- obvladovanje koncepta bolnikove bolezni v biološkem, sociološkem in kulturnem smislu,
- specifične veščine odločanja v nujnih situacijah,
- specifične veščine, potrebne za nujne posege v situacijah na primarni ravni zdravstvenega varstva,
- znanje o epidemiologiji zdravstvenih težav v primarni zdravstveni oskrbi,
- znanje o tipičnih zdravstvenih težavah, ki se pojavljajo v primarni zdravstveni oskrbi, pogosto v zgodnjih fazah, njihove simptome in znake ter njihove diagnostične in terapevtske možnosti,
- obvladovanje pristopa, ki omogoča lahko dostopnost bolnikov z neselekcioniranimi zdravstvenimi težavami,
- veščine v akutni, kronični, preventivni, paliativni in nujni zdravstveni oskrbi,

- veščine jemanja anamneze, izvajanja kliničnega pregleda in uporabe preiskav za postavljanje diagnoze v primarni zdravstveni oskrbi,
- veščine zdravljenja, vključujoč pristop z in brez zdravil,
- zmožnost odločanja za prednostno obravnavo težav,
- znanje o holističnem konceptu in vplivu le-tega na oskrbo bolnika,
- znanje o kulturnem in bivanjskem ozadju bolnika, ki je pomembno za zdravstveno oskrbo,
- dopuščanje in razumevanje bolnikovih izkušenj, verovanj, vrednot in pričakovanj, ki bi lahko vplivale na nudenje zdravstvene oskrbe.

What about Bob? (1991, Frank Oz)

Vsebina

Filmska zgodba govori o uspešnem psihiatru, ki ga njegov bolnik, močno manipulativen človek z obsesivno-kompulzivno motnjo, spravi ob pamet.

Učni cilji, ki jih film pokrije:

- veščine in stališča, potrebne za vzpostavitev partnerskega odnosa z bolnikom,
- veščine in stališča, potrebne za vzdrževanje ravnovesja med profesionalnostjo in zasebnostjo odnosa z bolnikom,
- stalnost oskrbe.

What's Eating Gilbert Grape? (1993, Lasse Hallström)

Vsebina

Filmska zgodba govori o Gilbertu, ki mora skrbeti za svojega duševno prizadetega brata in debelo mamo. Ko se zaljubi, mu skrb za družino postane odveč.

Učni cilji, ki jih film pokrije:

- razvoj referenčnega okvira razumevanja in obvladovanja družinske dimenzije, skupnosti in socialne ter kulturne dimenzije glede bolnikovih stališč, vrednot in prepričanj,
- znanje o holističnem konceptu in vplivu le-tega na oskrbo bolnika,
- zmožnost razumevanja bolnika kot bio-psiho-socialne celote,
- veščine uporabe holističnega razumevanja v praksi,
- znanje o kulturnem in bivanjskem ozadju bolnika, ki je pomembno za zdravstveno oskrbo.

When a Man Loves a Woman (1994, Luis Mandoki)

Vsebina

Filmska zgodba govori o pilotu in njegovi ženi, ki je alkoholičarka. Njena odvisnost pripelje do vrste nevarnih situacij zanjo in za njeno hčerko. Ko se žena odloči za zdravljenje, se mora mož soočiti s svojim vedenjem, s katerim je ženino odvisnost dopuščal in spodbujal.

Učni cilji, ki jih film pokrije:

- razumevanje zdravstvenih potreb družbenih skupnosti v luči epidemioloških značilnosti populacije,
- razumevanje medsebojnega odnosa med zdravjem in socialnim varstvom,
- razumevanje vpliva revščine, etničnega porekla in lokalne epidemiologije na zdravje,
- sodelovanje z drugimi strokovnjaki, ki so vključeni v zdravstveno politiko skupnosti in razumevanje njihovih vlog,
- razumevanje možnosti uporabe zdravstvenega sistema pri obravnavi bolnika in s strani zdravnika (sistem napotovanja, bolniški dopust, zakonska vprašanja ipd.),
- znanje o preventivnih dejavnostih na primarni zdravstveni ravni,
- veščine v akutni, kronični, preventivni, paliativni in nujni zdravstveni oskrbi,
- veščine jemanja anamneze, izvajanja kliničnega pregleda in uporabe preiskav za postavljanje diagnoze v primarni zdravstveni oskrbi,
- veščine zdravljenja, vključujoč pristop z in brez zdravil.

Wit (2001, Mike Nichols)

Vsebina:

Film govori o profesorici angleške književnosti, ki se nenadoma sooči z diagnozo raka jajčnikov v terminalni fazi. Skozi zgodbo spremljamo njeno zdravljenje in odnose zdravnikov ter medicinske sestre do nje.

Učni cilji, ki jih film pokrije:

- uporabe v bolnika usmerjenega modela posveta,
- sporočanje izsledkov obravnave na bolniku prilagojen način in iskanje skupnih rešitev,
- upoštevanje bolnikove avtonomije,
- zavedanje o bolnikovih in zdravnikovih čustvih, vrednotah ter željah,
- znanje o zbiranju pomembnih informacij o bolniku v kontekstu družinskih in socialnih lastnosti,

- veščine jemanja anamneze, izvedbe telesnega pregleda in interpretacije rezultatov,
- pripravljenost vključevanja bolnika v načrt zdravljenja,
- veščine za ustrezno uporabo zdravstvene dokumentacije in drugih informacij o bolniku.

PRILOGA 2: SEZNAM KOMPETENC V LUČI FILMOV

V osebo usmerjena zdravstvena oskrba

- 4 luni, 3 saptamâni si 2 zile (2007, Cristian Mungiu)
- 50/50 (2011, Jonathan Levine)
- As Good as It Gets (1997, James L. Brooks)
- Breaking the Waves (1996, Lars von Trier)
- Doc Hollywood (1991, Michael Caton-Jones)
- Dr. T & the Women (2000, Robert Altman)
- Flawless (1999, Joel Schumacher)
- Gözetleme kulesi (2012, Pelin Esmer)
- Halt auf freier Strecke (2011, Andreas Dresen)
- Intouchables (2011, Olivier Nakache & Eric Toledano)
- One Flew Over the Cuckoo's Nest (1975, Miloš Forman)
- Patch Adams (1998, Tom Shadyac)
- Steel Magnolias (1989, Herbert Ross)
- The Doctor (1991, Randa Haines)
- The King's Speech (2010, Tom Hooper)
- The Last King of Scotland (2006, Kevin McDonald)
- What about Bob? (1991, Frank Oz)
- What's Eating Gilbert Grape? (1993, Lasse Hallström)
- Wit (2001, Mike Nichols)

Usmerjenost v skupnost

- 4 luni, 3 saptamâni si 2 zile (2007, Cristian Mungiu)
- As Good as It Gets (1997, James L. Brooks)
- Baby Boom (1987, Charles Shyer)
- Breaking the Waves (1996, Lars von Trier)
- Drunks (1995, Peter Cohn)
- Intouchables (2011, Olivier Nakache & Eric Toledano)
- Jabbed (2013, Sonya Pemberton)
- Marvin's Room (1996, Jerry Zaks)
- Moartea domnului Lăzărescu (2005, Cristi Puiu)
- Painted Vail (2006, John Curran)
- Sicko (2007, Michael Moore)
- The Doctor (1991, Randa Haines)

- When a Man Loves a Woman (1994, Luis Mandoki)

Zmožnost reševanja specifičnih problemov

- Amour (2012, Michael Haneke)
- Analyze this (1999, Harold Ramis)
- Doc Hollywood (1991, Michael Caton-Jones)
- Dr. T & the Women (2000, Robert Altman)
- Hannah and Her Sisters (1996; Woody Allen)
- Moartea domnului Lăzărescu (2005, Cristi Puiu)
- Ordinary People (1980, Robert Redford)
- Safe (1995, Tod Haynes)
- The Doctor (1991, Randa Haines)
- The Last King of Scotland (2006, Kevin McDonald)
- Wit (2001, Mike Nichols)

Celostni pristop

- As Good as It Gets (1997, James L. Brooks)
- Doc Hollywood (1991, Michael Caton-Jones)
- Dr. T & the Women (2000, Robert Altman)
- Hannah and Her Sisters (1996; Woody Allen)
- Halt auf freier Strecke (2011, Andreas Dresen)
- Intouchables (2011, Olivier Nakache & Eric Toledano)
- Jabbed (2013, Sonya Pemberton)
- Lorenzo's Oil (1992, George Miller)
- Marvin's Room (1996, Jerry Zaks)
- Moartea domnului Lăzărescu (2005, Cristi Puiu)
- Painted Vail (2006, John Curran)
- Poetry (2010, Lee Chang-dong)
- Requiem for a Dream (2000, Darren Aronofsky)
- *Safe (1995, Tod Haynes)*
- Steel Magnolias (1989, Herbert Ross)
- The Good Doctor (2011, Lance Daly)
- Wit (2001, Mike Nichols)

Vodenje primarne zdravstvene oskrbe

- Amour (2012, Michael Haneke)
- Analyze this (1999, Harold Ramis)
- As Good as It Gets (1997, James L. Brooks)
- Doc Hollywood (1991, Michael Caton-Jones)
- Dr. T & the Women (2000, Robert Altman)
- Era Uma Vez Eu, Verônica (2012, Marcelo Gomez)
- Moartea domnului Lăzărescu (2005, Cristi Puiu)
- Mr. Jones (1993, Mike Figgis)
- One Flew Over the Cuckoo's Nest (1975, Miloš Forman)
- Poetry (2010, Lee Chang-dong)
- Requiem for a Dream (2000, Darren Aronofsky)
- Safe (1995, Tod Haynes)
- Sicko (2007, Michael Moore)
- Soul Food (1997, George Tillman Jr.)
- Steel Magnolias (1989, Herbert Ross)
- The Doctor (1991, Randa Haines)
- The Last King of Scotland (2006, Kevin McDonald)
- When a Man Loves a Woman (1994, Luis Mandoki)

Celovito oblikovanje modelov

- Amour (2012, Michael Haneke)
- Hannah and Her Sisters (1996; Woody Allen)
- Philadelphia (1993, Jonathan Demme)
- Soul Food (1997, George Tillman Jr.)
- Steel Magnolias (1989, Herbert Ross)
- The Doctor (1991, Randa Haines)
- The Last King of Scotland (2006, Kevin McDonald)
- What's Eating Gilbert Grape? (1993, Lasse Hallström)

PRILOGA 3: VPRAŠALNIK O STALIŠČIH DO PROFESIONALIZMA

Vprašalnik meri stališča posameznika do profesionalizma. Za vsako trditev na lestvici od 1 do 5 označite (obkrožite), do kolikšne mere se z njo strinjate. Ocena 1 pomeni, da se s trditvijo nikakor ne strinjate, ocena 5 pa, da se s trditvijo popolnoma strinjate.

Prosimo, odgovorite na vsa vprašanja.

1. Zdravnik mora pri obravnavi bolnika izključiti svoje predsodke.	1	2	3	4	5
2. Trenutna slaba volja zdravnika ne sme vplivati na obravnavo bolnika.	1	2	3	4	5
3. Zdravnik mora imeti spoštljiv odnos do bolnika.	1	2	3	4	5
4. Zdravnik mora imeti spoštljiv odnos do sodelavcev.	1	2	3	4	5
5. Zdravnik se mora neprestano strokovno izobraževati.	1	2	3	4	5
6. Zdravnik mora bolniku ob vsakem stiku pomagati po svojih najboljših močeh.	1	2	3	4	5
7. Zdravnik bolnika ne sme soditi po videzu.	1	2	3	4	5
8. Zdravnik se mora pri svojem delu prilagoditi ravni bolnika.	1	2	3	4	5
9. Zdravnik mora postaviti jasno mejo, do katere lahko bolnik uveljavlja svoje zahteve.	1	2	3	4	5
10. Zdravnik mora biti dober vzgled študentom.	1	2	3	4	5
11. Zdravnik mora znati vzpostaviti mejo med zasebnim in profesionalnim življenjem.	1	2	3	4	5
12. Zaupanje bolnika je odvisno tudi od spoštljivega odnosa zdravnika.	1	2	3	4	5
13. Zdravnik si mora prizadevati za profesionalen odnos v timu.	1	2	3	4	5
14. Za dobrega zdravnika ne zadošča zgolj veliko kliničnega znanja.	1	2	3	4	5
15. Pogovor zdravnika z bolnikom je temelj obravnave bolnika.	1	2	3	4	5
16. Zdravnik se mora truditi razumeti tudi bolnikove nemedicinske stiske (npr. slab gmotni status, težave v družinskih odnosih)	1	2	3	4	5

	in jih vključiti v obravnavo.					
17.	Bolnik, ki je sposoben odločanja, ima pravico sodelovati pri odločanju o zdravljenju.	1	2	3	4	5
18.	V določenih situacijah zdravnik pri odločanju ne more upoštevati volje bolnika.	1	2	3	4	5
19.	Vsak bolnik si zasluži individualno obravnavo.	1	2	3	4	5
20.	Dolžnost zdravnika je, da svoje strokovno mnenje bolniku predstavi na način, ki ga bolnik lahko razume in sprejme.	1	2	3	4	5
21.	Zdravnik ne more zmeraj vedeti, kaj je za določenega bolnika najboljše.	1	2	3	4	5
22.	Zdravnik je dolžan varovati zaupnost bolnika.	1	2	3	4	5
23.	Zdravnik nobenega bolnika ne sme obravnavati kot številko.	1	2	3	4	5
24.	Zdravnik svojih znancev in prijateljev ne sme obravnavati prednostno.	1	2	3	4	5
25.	Zdravnik mora biti na svojem delovnem mestu primerno urejen.	1	2	3	4	5
26.	Zdravnik mora pokazati zanimanje za bolnika.	1	2	3	4	5
27.	Zdravnik mora odkrito povedati bolniku, če česa ne ve/zna.	1	2	3	4	5
28.	Zdravnik mora skrbeti za lastno osebno higieno in urejenost.	1	2	3	4	5
29.	Zdravnik mora bolniku znati predstaviti problem tako, da ga le-ta razume.	1	2	3	4	5
30.	Dopustno je, da je zdravnik tudi zmotljiv.	1	2	3	4	5

PRILOGA 4: VPRAŠALNIK O SAMOOCENJEVANJU KOMPETENC IZBOLJŠEVANJA KAKOVOSTI ZA ZDRAVNIKE DRUŽINSKE MEDICINE⁵⁴

Da bi ugotovili, kakšna je po vašem mnenju vaša kompetenca na spodaj navedenih področjih izboljševanja kakovosti, vas prosimo, da razmislite o spodnjih izjavah in jih ocenite na lestvici od 1 do 5. Prosimo, da jasno označite/odkljukate ustrezno okence.

Ocenjevalni sistem lahko jemljete kot neprekinjeno vrsto, ki se začne pri 1 – začetnik in konča pri 5 – strokovnjak⁵⁵.

1. Začetnik

Začetniki imajo malo ali nič znanja/sposobnosti oziroma so brez predhodnih izkušenj o opisani kompetenci in potrebujejo skrben nadzor ali navodila.

2. Napredni začetnik

Zdravniki družinske medicine – napredni začetniki – imajo nekaj znanja o opisani kompetenci, vendar so v njihovem znanju vrzeli in tega znanja ne znajo uporabiti tako, da bi lahko samostojno izvršili delovno nalogo.

3. Usposobljen

Usposobljeni posamezniki lahko sami rešujejo težave in s pomočjo strokovnjakov ugotovijo tudi, kako rešiti popolnoma nov problem. Usposobljeni zdravniki družinske medicine imajo na tem področju ustrezno raven kompetence za izvrševanje delovnih nalog, vendar pod nadzorom bolj izkušenega zdravnika.

4. Poznavalec

Zdravniki poznavalci znajo kompleksne situacije obravnavati celostno. Sami prevzemajo odgovornost za svoje delo in usposablajo druge. Zdravniki družinske medicine – poznavalci – imajo podrobno znanje s

---

⁵⁴ Vprašalnik je bil razvit v okviru evropskega projekta inGPInQI (št. 2010-1-PL1-LEO05-11473).

⁵⁵ Povzeto po: Dreyfus SE, Dreyfus HL (February 1980). *A Five-Stage Model of the Mental Activities Involved in Directed Skill Acquisition*. Washington, DC: Storming Media. Pridobljeno 13. junija 2010.

tega področja in samozaupanje pri samostojnem izvrševanju delovnih nalog.

5. Strokovnjak

Strokovnjaki so glavni vir znanja in podatkov na katerem koli področju. Kompleksne situacije obravnavajo celostno in zlahka prehajajo med intuitivnim in analitičnim pristopom. Zdravniki družinske medicine – strokovnjaki – imajo ogromno strokovnega znanja in izkušenj pri določeni kompetenci, zato se drugi nanje lahko obrnejo po nasvet.

Oskrba in varnost bolnika

S koliko bi na lestvici od 1 do 5 ocenili oz. kakšna je po vašem mnenju vaša sposobnost na naslednjih področjih:

(Sposobnost v tem kontekstu pomeni, da imate znanje in pristop k opravljanju teh dejavnosti.)

Opravljanje zdravniškega poklica po načelih v bolnika usmerjene oskrbe, z razumevanjem njegovih izkušenj in vključevanjem v zdravljenje.

1: Začetnik	2: Napredni začetnik	3: Usposobljen	4: Poznavalec	5: Strokovnjak
-------------	----------------------------	-------------------	------------------	-------------------

Učinkovito reševanje kritičnih dogodkov in zdravniških napak.

1: Začetnik	2: Napredni začetnik	3: Usposobljen	4: Poznavalec	5: Strokovnjak
-------------	----------------------------	-------------------	------------------	-------------------

Preprečevanje in nadzor okužb.

1: Začetnik	2: Napredni začetnik	3: Usposobljen	4: Poznavalec	5: Strokovnjak
-------------	----------------------------	-------------------	------------------	-------------------

Varna uporaba zdravil.

1: Začetnik	2: Napredni začetnik	3: Usposobljen	4: Poznavalec	5: Strokovnjak
-------------	----------------------------	-------------------	------------------	-------------------

Uporaba systemskega pristopa k zagotavljanju varnosti bolnikov.

1: Začetnik	2: Napredni začetnik	3: Usposobljen	4: Poznavalec	5: Strokovnjak
-------------	----------------------------	-------------------	------------------	-------------------

Učinkovita uporaba veččin sporazumevanja za izboljšanje varnosti in vključenosti bolnikov v zdravljenje.

1: Začetnik	2: Napredni začetnik	3: Usposobljen	4: Poznavalec	5: Strokovnjak
-------------	----------------------------	-------------------	------------------	-------------------

Ustrezno obveščanje bolnikov v primeru napak.

1: Začetnik	2: Napredni začetnik	3: Usposobljen	4: Poznavalec	5: Strokovnjak
-------------	----------------------------	-------------------	------------------	-------------------

Oblikovanje in spremljanje bolniku prilagojenega zdravstvenega načrta zdravljenja skupaj z bolnikom.

1: Začetnik	2: Napredni začetnik	3: Usposobljen	4: Poznavalec	5: Strokovnjak
-------------	----------------------------	-------------------	------------------	-------------------

Učinkovitost in uspešnost

S koliko bi na lestvici od 1 do 5 ocenili oz. kakšna je po vašem mnenju vaša sposobnost na naslednjih področjih:

Standardizirano izvajanje storitev, kjer je to mogoče, z namenom pravočasnega nudenja oskrbe na primarni ravni.

1: Začetnik	2: Napredni začetnik	3: Usposobljen	4: Poznavalec	5: Strokovnjak
-------------	----------------------------	-------------------	------------------	-------------------

Vrednotenje uspešnosti izvajanja oskrbe in kompetenc glede na nacionalne standarde in standarde EU.

1: Začetnik	2: Napredni začetnik	3: Usposobljen	4: Poznavalec	5: Strokovnjak
-------------	----------------------------	-------------------	------------------	-------------------

Vključevanje na dokazih temelječe medicine v oskrbo bolnikov.

1: Začetnik	2: Napredni začetnik	3: Usposobljen	4: Poznavalec	5: Strokovnjak
-------------	----------------------------	-------------------	------------------	-------------------

Zagotavljanje kakovosti podatkov.

1: Začetnik	2: Napredni začetnik	3: Usposobljen	4: Poznavalec	5: Strokovnjak
-------------	----------------------------	-------------------	------------------	-------------------

Racionalno upravljanje z viri financiranja z namenom povečanja učinkovitosti izvajanja storitev.

1: Začetnik	2: Napredni začetnik	3: Usposobljen	4: Poznavalec	5: Strokovnjak
-------------	-------------------------	-------------------	------------------	-------------------

Spodbujanje metod za stalne izboljšave.

1: Začetnik	2: Napredni začetnik	3: Usposobljen	4: Poznavalec	5: Strokovnjak
-------------	-------------------------	-------------------	------------------	-------------------

Standardizacija postopkov za izboljšanje kakovosti z namenom bolj učinkovite in trajnostne obravnave bolnikov.

1: Začetnik	2: Napredni začetnik	3: Usposobljen	4: Poznavalec	5: Strokovnjak
-------------	-------------------------	-------------------	------------------	-------------------

Pravična in etična oskrba

S koliko bi na lestvici od 1 do 5 ocenili oz. kakšna je po vašem mnenju vaša sposobnost na naslednjih področjih:

Analiza uspešnosti izvajanja enake oskrbe za vse bolnike in ustrezno ukrepanje v primeru odstopanj.

1: Začetnik	2: Napredni začetnik	3: Usposobljen	4: Poznavalec	5: Strokovnjak
-------------	-------------------------	-------------------	------------------	-------------------

Spoštovanje avtonomije bolnika.

1: Začetnik	2: Napredni začetnik	3: Usposobljen	4: Poznavalec	5: Strokovnjak
-------------	-------------------------	-------------------	------------------	-------------------

Spoštovanje osebnih pravic bolnika.

1: Začetnik	2: Napredni začetnik	3: Usposobljen	4: Poznavalec	5: Strokovnjak
-------------	-------------------------	-------------------	------------------	-------------------

Varno in etično ravnanje z vsemi podatki o bolniku.

1: Začetnik	2: Napredni začetnik	3: Usposobljen	4: Poznavalec	5: Strokovnjak
-------------	-------------------------	-------------------	------------------	-------------------

Razumevanje drugačnosti bolnika v kulturnem in etničnem smislu.

1: Začetnik	2: Napredni začetnik	3: Usposobljen	4: Poznavalec	5: Strokovnjak
-------------	-------------------------	-------------------	------------------	-------------------

Prepoznavanje, razumevanje in reševanje etičnih dilem.

1: Začetnik	2: Napredni začetnik	3: Usposobljen	4: Poznavalec	5: Strokovnjak
-------------	----------------------------	-------------------	------------------	-------------------

Razumevanje socialnih dimenzij oskrbe bolnika v družinski medicini.

1: Začetnik	2: Napredni začetnik	3: Usposobljen	4: Poznavalec	5: Strokovnjak
-------------	----------------------------	-------------------	------------------	-------------------

Prepoznavanje prednostnih metod za izboljšanje kakovosti in razumevanje njihovega učinka na oskrbo bolnikov.

1: Začetnik	2: Napredni začetnik	3: Usposobljen	4: Poznavalec	5: Strokovnjak
-------------	----------------------------	-------------------	------------------	-------------------

Metode in orodja

S koliko bi na lestvici od 1 do 5 ocenili oz. kakšna je po vašem mnenju vaša sposobnost na naslednjih področjih:

Poznavanje in uporaba kroga kakovosti Načrtuj – Izvedi – Preveri – Ukrepaj (Plan-Do-Check-Act quality circle)

1: Začetnik	2: Napredni začetnik	3: Usposobljen	4: Poznavalec	5: Strokovnjak
-------------	----------------------------	-------------------	------------------	-------------------

Razumevanje postopkov in posledic uvajanja sprememb na osnovi kroga Načrtuj – Izvedi – Preveri – Ukrepaj.

1: Začetnik	2: Napredni začetnik	3: Usposobljen	4: Poznavalec	5: Strokovnjak
-------------	----------------------------	-------------------	------------------	-------------------

Merjenje lastne učinkovitosti in uporaba izsledkov za njeno izboljšanje.

1: Začetnik	2: Napredni začetnik	3: Usposobljen	4: Poznavalec	5: Strokovnjak
-------------	----------------------------	-------------------	------------------	-------------------

Poznavanje in uporaba metod merjenja odgovornosti.

1: Začetnik	2: Napredni začetnik	3: Usposobljen	4: Poznavalec	5: Strokovnjak
-------------	----------------------------	-------------------	------------------	-------------------

Uporaba izsledkov primerjave in revizije lastnega dela za merjenje in izboljševanje njegove kakovosti v okviru vaše ambulante ali regije.

1: Začetnik	2: Napredni začetnik	3: Usposobljen	4: Poznavalec	5: Strokovnjak
-------------	----------------------------	-------------------	------------------	-------------------

Vodenje in upravljanje

S koliko bi na lestvici od 1 do 5 ocenili oz. kakšna je po vašem mnenju vaša sposobnost na naslednjih področjih:

Skupinsko delo v timu z vsemi člani vašega tima.

1: Začetnik	2: Napredni začetnik	3: Usposobljen	4: Poznavalec	5: Strokovnjak
-------------	----------------------------	-------------------	------------------	-------------------

Delovanje v obliki interdisciplinarne skupine v ambulanti, timu in v skupnosti.

1: Začetnik	2: Napredni začetnik	3: Usposobljen	4: Poznavalec	5: Strokovnjak
-------------	----------------------------	-------------------	------------------	-------------------

Poznavanje tehnik za prevzem vodilnega položaja na področju izboljševanja kakovosti.

1: Začetnik	2: Napredni začetnik	3: Usposobljen	4: Poznavalec	5: Strokovnjak
-------------	----------------------------	-------------------	------------------	-------------------

Pogajanje za spremembe z osebjem in z bolniki.

1: Začetnik	2: Napredni začetnik	3: Usposobljen	4: Poznavalec	5: Strokovnjak
-------------	----------------------------	-------------------	------------------	-------------------

Stalen poklicni razvoj

S koliko bi na lestvici od 1 do 5 ocenili oz. kakšna je po vašem mnenju vaša sposobnost na naslednjih področjih:

Razumevanja in uporaba samoocenjevanja lastnega dela.

1: Začetnik	2: Napredni začetnik	3: Usposobljen	4: Poznavalec	5: Strokovnjak
-------------	----------------------------	-------------------	------------------	-------------------

Razvoj in vzdrževanje lastnega stalnega strokovnega izobraževanja.

1: Začetnik	2: Napredni začetnik	3: Usposobljen	4: Poznavalec	5: Strokovnjak
-------------	----------------------------	-------------------	------------------	-------------------

Spodbujanje sistematičnega učenja na podlagi primerov iz prakse in izboljševanje stalnega strokovnega razvoja.

1: Začetnik	2: Napredni začetnik	3: Usposobljen	4: Poznavalec	5: Strokovnjak
-------------	----------------------------	-------------------	------------------	-------------------

Razumevanje razlik med svojim delom in standardi, sprejetimi na lokalni/nacionalni ravni.

1: Začetnik	2: Napredni začetnik	3: Usposobljen	4: Poznavalec	5: Strokovnjak
-------------	----------------------------	-------------------	------------------	-------------------

Sodelovanje v interdisciplinarnem učenju, kadar je to potrebno.

1: Začetnik	2: Napredni začetnik	3: Usposobljen	4: Poznavalec	5: Strokovnjak
-------------	----------------------------	-------------------	------------------	-------------------

STVARNO KAZALO

4

4 luni, 3 saptamâni si 2 zile · 23, 43

5

50/50 · 23, 31

A

Alergija · 61

Alkoholizem · 37, 41, 75

    Soodvisnost · 76

Amour · 46, 78, 89

Analyze this · 46, 78

Arterijska hipertenzija · 72

As Good as It Gets · 29, 37, 60, 68, 84

Astma · 60, 68

B

Baby Boom · 41

Bolečina v trebuhu · 47, 57, 71

Breaking the Waves · 26, 38

C

Celostni pristop · 59

Cepljenje · 44, 66

Cinemeducation · 13, 15

    Cilji poučevanja · 15

    Metode ocenjevanja · 17

    Metode poučevanja · 15

    Raziskovanje · 19

    Vprašalniki · 17

Č

Čakalnica · 69, 83

D

Debelost · 63, 81

Demenca · 40, 60, 69, 82

Depresija · 42, 46, 67, 73, 78, 81

    Samomor · 85, 91

Dimenzija

    Socialna · 21

Dimenzije

    Kulturna · 21, 22, 23, 24, 25, 26

    Socialna · 22, 23, 24

    Sociološka · 26

Doc Hollywood · 34, 53, 62, 70,
76
Dojemanje bolezni · 24
Dr. T & the Women · 33, 52, 55,
57, 61, 65, 69, 83
Drunks · 41
Družina · 21, 22, 23, 49, 90, 93,
94
Družinske vloge · 22
Družinski ciklus · 22
Družinski krog · 21
Družinsko drevo · 21
Glavni oskrbovalec bolnika ·
67, 68
Vpliv bolezni na družino · 67,
68
Vpliv družine na bolezni · 22
Družinska medicina · 13
Pogosti simptomi · 70, 71, 74
Stalnost · 33, 34, 35
Veščine · 53

E

Empatija · 85, 91
Epidemiologija · 45, 46, 47, 65,
72, 73
Epileptični napad · 22, 53, 80
Era Uma Vez Eu, Verônica · 73,
81, 87
Etične dileme · 23, 29, 37, 44,
48, 62, 65, 84, 87, 88, 92, 93
Avtonomija · 27, 92
Enakost · 38, 94
Pravičnost · 29

Zaupnost · 61

F

Flawless · 25

G

Glavobol · 45, 54, 72, 77
Gözetleme kulesi · 22

H

Halt auf freier Strecke · 25, 67
Hannah and Her Sisters · 57, 64,
93
Hišni obisk · 34, 46, 48, 67, 68,
78
Hripavost · 51, 55, 56

I

Intouchables · 24, 39, 64

J

Jabbed · 44, 66

K

Kajenje · 65
KAM · 62
Kašelj · 51, 55, 56
Kompetence družinske medicine · 13
    · 13
Celostni pristop · 13
Celovito oblikovanje modelov · 14, 89
Ocenjevanje · 18
Usmerjenost v skupnost · 13, 36
V osebo usmerjena zdravstvena oskrba · 13, 21
Vodenje primarne zdravstvene oskrbe · 13, 70
Zmožnost reševanja specifičnih problemov · 13, 45

L

Lorenzo's Oil · 62

M

Manično-depresivna motnja · 86
Marvin's Room · 40, 68
Medicinska sestra · 69
Menopavza · 33

Moartea domnului Lăzărescu · 38, 45, 47, 54, 69, 72, 77, 83, 88
Možganska kap · 25, 46, 78
    Družina · 90
    Nega · 89
Mr. Jones · 86

N

Na dokazih temelječa medicina · 60, 61, 62
Nalezljive bolezni · 43, 65
Napotitve na sekundarno raven · 88
Napovedna vrednost · 56, 57
Nasilje · 33, 37, 75
Negotovost · 50, 51, 52, 80
Nevaren potek · 55, 56, 57
Nezavest · 59
Nosečnost
    Sladkorna bolezen · 64

O

Obveščeni pristanek · 88
Odločanje · 50, 51, 54, 56, 78
Odprto čakanje · 55, 56, 57
One Flew Over the Cuckoo's Nest · 31, 87
Ordinary People · 49
Oživljanje · 61

P

Painted Veil · 43, 65
Panični napad · 50, 79
Paraplegija · 26
Partnerski odnos · 30, 31, 32,
87
Patch Adams · 33
Philadelphia · 94
Poetry · 60, 82
Porod · 53, 77
Posvet · 27, 29, 30, 33, 47, 49,
63, 64, 66, 73, 76, 81
Družina · 86
Po telefonu · 46, 78
S svojci · 78
Usmerjen klinični pregled ·
77, 78
Usmerjena anamneza · 77, 78
Usmerjene preiskave · 77
Preventiva · 63, 75
Profesionalizem · 30, 31, 32, 42
Promocija zdravja · 63, 65

R

Rakava bolezen · 23, 26, 27, 30,
31, 92
Družina · 87
Soočanje · 25
Rana · 62
Requiem for a Dream · 63, 81

S

Safe · 50, 66, 79
Sicko · 39, 85
Sladkorna bolezen · 29, 60
Nosečnost · 92
Zapleti · 67, 74, 86
Sočasne bolezni · 59, 60, 67, 76
Somatiformne motnje · 57, 64,
66, 73, 79
Soul Food · 67, 86, 93
Splav · 23, 43
Sporazumevanje · 27, 30, 31,
34, 51, 85, 86, 87
Biomedicinski model · 31, 87
Sporočanje slabe novice · 27,
92
Srčni infarkt · 53, 76
Srčno-žilna ogroženost · 77
Starostnik · 40
Steel Magnolias · 29, 59, 64, 74,
92
Stopnja nujnosti · 76
Subduralni hematoma · 38, 69

T

Tetraplegija · 24, 40
The Doctor · 26, 30, 42, 51, 55,
56, 85, 91
The Good Doctor · 61
The King's Speech · 30
The Last King of Scotland · 22,
53, 71, 80, 91

Tim · 68, 69, 83
Sporazumevanje · 83

V

Vključevanja bolnika v
zdravljenje · 49

W

What about Bob · 32, 35
What's Eating Gilbert Grape? ·
21, 90

When a Man Loves a Woman ·
37, 75
Wit · 27, 49, 61

Z

Zavrnitev predlaganega
zdravljenja · 91, 92
Zdravje · 64, 65
Zdravnik kot bolnik · 51, 92
Zdravstvena dokumentacija · 61
Zdravstveni sistem · 39, 40, 84,
85
Zloraba zdravil · 81

